gratioſe conceſſimus ut bñficia clicoꝝ tuoꝝ cedentiũ vel decedentiũ poſſis conferre quodq3 iidē clerici p̄bēdaꝝ ſuaꝝ fructus pcipiāt ac ſi in ſuis eccleſijs pſonaliter reſiderēt. verũ qꝛ dubitas qui clericoꝝ tuoꝝ appellatione debeāt ꝯtineri breui rñdemus oraculo q̄ illos in hijs et ſilib⁹ caſibus tuos volumus intelligi clericos qui p te nõ ſunt queſiti ꝓpterea vel recepti ſine fraude et fictōe q̄libet veri tui clerici familiares exiſtunt. et in tuis expēſis ꝯtinue domeſtici ꝯmēſales etiāſi quos ex illis aliqñ ꝓ tuis gerendis negocijs abeſſe cõtingat. B. Onifa. .viij. **De regulis iuris.**

ꝯferunt̄ vniuerſaliter vel ſaltē indefinite affirmādo vł negādo ꝯp̄hendit exceptōes. alias nõ diceret̄ exceptio. ſicut ſi dicerē omnis homo currit excepto equo ticij. hec enī nõ eſt exceptio. qꝛ equus non ꝯp̄hendebat̄ ſub illa ꝓpoſitōne omnis homo. ſed ſi dicerē omnis homo currit excepto ticō tunc ꝓpria eſt exceptio. qꝛ ꝓpoſitio oīs homo bñ ꝯp̄hendebat ticiũ. tollitur ergo ticius vtute exceptōis quo ad materiam de qua fit ſmo. ut ſcʒ dicat̄ nõ currere. ſic quo ad iuris determinationem exceptio nõ cõp̄hendit̄ ſub regl̄a quia cõtraria ratō. et plus eſt in exceptione q̄ regula. hoc ergo opat̄ exceptio ut illō q̄d alias ſub vbis regule cõprehendebat̄ ad determinatōnē regule exceptōis vtute tollatur. Conſtituit̄ aũt regula ut. s. dixi p vba q̄ d̄ ſui natura omnia ꝯprehendāt .i. per ſigna vniuerſalia affirmatiua que omnia cõp̄hēdũt. .s. e. ti. omnis res. et. c. deſleat. ff. e. l. omnis diffinitō. et. l. omnes actiones. et. l. omnia fere. et. l. omnia quecũq3. Itē p vba negatiua que vniuerſaliter negādo excludũt omnia. ut. j. e. nemo pt. i. et. ij. et. j. e. nullus. i. et. ij. et. ff. e. l. nemo. et. l. nullus. Item p verba indefinita que ſimpliciter ꝓlata equipollent vniuerſalibus. xix. diſ. c. i. s. de p̄uil. qꝛ circa. .C. de here. ven. l. vl. et ideo omnes regule paucis exceptiſ tradunt̄ p ſigna indefinita affirmatiua vel negatiua. ut. s. .c. et. j. e. et. ff. e. ti. ſatis apparet. Officium aũt regule ē plures ſimiles caſus ſimul iungere clauo ratiōis. ut. ff. e. ti. l. i. Que ſit ptās regule an ſcʒ conſtituat ius de nouo. an antiquum recitet dubitatur. Et videtur q̄ ius de nouo nunq̄ ꝯſtituat. q̄d iure et ip̄o facto ꝓbatur. Iure. ff. e. l. i. facto. qꝛ in octogintaocto regulis. j. e. poſitis non eſt vnā etiā ſolā inuenire que ius de nouo cõſtituat ut in ꝓſecutōe patebit. Ecõtra videt̄ quia regula cathoniana de nouo ſtatuit q̄ legata que ſunt inutilia ratione legantis tantum. vel ratōne legantis et legatarij. vel legatarij et eius a quo legatuʒ eſt p̄ſtandũ. vel rōne rei tantũ. vel mixta ratione rei legate et pſone legatarij contractu tpis non ꝯſtituant̄. etiā ſi cauſa impedimenti remoueat̄. s. de reg. catho. l. i. in prin. et. ff. de le. i. l. cetera. §. i. ergo ipſa regula conſtituit ius de nouo. ad hoc faciunt infinita iura in quibus papa iudicat ex regulis. ut. s. de cõſti. c. ij. de Rep. c. i. et. c. paſtoralis. de iudic̄. nouit. s. de fo. cõpe. ſi diligēti. de fi. inſtru. int̄ dilcōs. ad fi. ⁊ de preſũp. dudũ. de excep. cũ venerabilis. de regu. ad aplicam. de ꝯſang. et af. c. vl. cum mille ſilibus. ex quib⁹ videtur q̄ ius ſumat̄ ex regula. Subtilit̄ dixerũt doctores q̄ tres ſpecies caſuum eſt cõſiderare. Quidā ſunt iam determinati. et in illis regula non conſtituit ius quia inuenit iam ꝯſtitutũ. Itē ſunt quidā excepti a legis determinatōe. et in illis ſimilit̄ regula nõ cõſtituit ius qꝛ nõ claudũt̄ ſub regule determinatōe. Quidā ſunt in quibus eſt eadeʒ eq̄tas q̄ eſt in caſibus a iure determinatis nec tñ repiũtur in iure poſiti. et in illis regula facit ius ꝓpter idemptitatē rōis nõ patiētis ius ſiliũ caſuũ eē diuerſũ. Apti⁹ dici poſſʒ q̄ aut ꝯſtitutio iuris p̄cedit traditōnem regule et regula de iure iā ꝯſtituto quaſi materiatũ de materia ꝓducit̄. et tunc ꝓprie habet locũ diſtinctio p̄dictoꝝ caſuũ. ut videlicʒ in iam determinatis et exceptis nõ faciat ius. in non determinatis in quibus eſt eadē rō ius cõſtituat. ſed vbi nõ eſt ius cõſtitutũ ante regule diſpoſitionē ſed inuenit̄ ſola ſimplex traditio regule tũc ip̄a regula eſt ius vł iuris ꝯſtitutō et nõ ab alio ſed a cõſtituēte ꝓcedit. et ita pt intelligi p̄dicta lex. j. de reg. catho. ꝓbatur h̄ ſatis p antiq̄s regulas. s. .e. ti. quas veritate inſpecta eſt inuenire p̄ceſſiſſe iuris traditōnem. vides enī ꝓ maiori pte q̄ vbi ſunt decre. alex. iij. ſunt prime in titul̄ maxime poſt ꝯcilia antiqua. ut de Rep. de renun. cũ duab⁹ Rubricis ſe. de offi. vica. cum duab⁹ Rcis ſe. d̄ hijſ que vi metuſue cā fi. cuʒ duabus ſe. de do. ⁊ ꝯtu. cũ duabus ſe. et multis alijs. ⁊ tñ oēs regule. s. e. ti. preceſſerunt alexā. iij. excepta vl. que fuit lucij. iij. qui ip̄m ſecut⁹ eſt ut ex cronica et decretalium ordinatione ſatis apparet. Si igit̄ prima regula. s. e. ti. exemplificetur p decre. x. de ſpon. p̄terea .i. ſcda p decre. ⁊ ſi queſtiōes. de ſimo. tercia p decre. d̄ voto. magne. et ſic de ſingulis. dico q̄ regule ille dicta iura p̄ceſſerāt. vnde regularũ diſpoſitio nõ potuit ex ip̄is iurib⁹ ſumi que nondũ erant. imo potius videtur detminatō ip̄orũ iuriũ fcā p regulas. ad h̄ faciũt oēs ille decre. ſupi⁹ allegate in quibus papa ꝓnũciat p regulas. ego tñ nõ recedo a verbis legis. et dico q̄ p regulā nõ ſtatuit̄ ius ſed ex iure ſumitur regula alias nõ video quō poſſet dici regula iuriſ. ſicut enim in regula ligni vel ferri neceſſe eſt illas materias p̄uenire lignum. ſ. vel ferrũ ad hoc ut ex eis diſponatur regula ſic in regula iuris neceſſe eſt ius q̄d eſt ibi materia p̄ueniſſe. ad hoc ut regula poſſit inde diſponi et tũc ꝓprie loquit̄ dicēdo de regulis iuris. alias dicere debuiſſet d̄ iure regularũ. et ſi dicat̄ q̄ in caſibus nõ exp̄ſſis a iure vbi eſt ratō ſimilis regula facit ius hoc eſt ſine regula aliqua p iura q̄ h̄ volũt. de Rep. inter cetas. de tranſlat. int̄ corpalia. .ff. de legi. non pñt. cũ ſi. Et ſi obiciatur de regula catho. dico q̄ nõ ꝓprie d̄r regula nec inter leges ponit̄. ff. e. ti. Et ſi dicatur q̄ aliq̄ regule preceſſiſſe videant̄ iuris expreſſam traditionem. Dico q̄ ius quod eſt idē q̄ ratio. ut. i. di. conſuetudo. ix. di. ſana quippe. ab exordio rationabilis creature preceſſerat. v. di. in prin. vel ſaltem diſpoſitōne condentis regulā ius p̄ceſſit: videns enī formator regule ſic eſſe debere de iure q̄d in eius ſaltē mente ſedebat formauit regulā. Allegatur tñ regula ꝓ iure. nõ tā ex origine q̄ ex forma. et potior eſt eius cauſa ꝓ quo facit regula. habet enim aduerſarius neceē oñdere rōeʒ quare in illo caſu regula nõ loq̄tur. et facit q̄d dicā. j. e. vtile. ¶ Ad ſcdm quo q̄rit̄ q̄d ſit ius. et vnde dicat̄. et quō h̄ ſumatur. dicendũ eſt breuiter q̄ ius eſt ars boni et equi ⁊c̄. ff. de iuſti. et iure. in pric̄. Et d̄r a iuſticia ut ibi. et. s. de v. ſig. ius aũt quā ſummum in rebus bonũ ē colere. xij. q. ij. cũ deuotiſſimā. Ius autē ē generale nomen habens multas ſpēs. i. diſ. ius generale. cuius ſpēs diuidas et ſubdiuidas ut ibi p totum. et. ff. ⁊ inſtitu. de iuſti. et iure. p totũ. Sumit̄ autē h̄ ꝓ nr̄o iure canonico nõ aũt ꝓ ciuili. ut ꝓbatur. j. e. in ſecunda regula q̄

de iure ciuili non ꝓcedit. quod dicut ibi dicam. Tercō au tem ordinare has regulas ē videre. Pmo aūt primā.

B Eneficiū eccīaſticū. Pone caſum p.c.xvi.q.vij. ſi qs deinceps.s.de inſti.ex frequentibus.ff.de decur.l.heren nius modeſtinus. Supͣ rōe aūt huius regule fundaꝰ dec. .s.e.li.de eo qui mit.in poſ.c.cū qui.q2 ꝓcedit cū agiꝰ de beneficio eccīaſtico in abſentia partis lite nō conteſtata. neceſſit miſſio in poſ ſeſſionem cauſa rei ſeruande.q2 ſic ſine inſtitutione canoni ca beneficiū obtine ret. conſideraꝰ igiꝰ in beneficijs inſtitu tio canonica nō an tiqua poſſeſſio.⁊ ſic nota caſum in quo non currit preſcriptio.

B Eneficiū eccia ſticū non pt li cite ſine inſtitu tione canonica obtineri. Idem.

Idem eſt in matrimonio carnali. .xxiij.q.v.quod deo.s.de conſang.et af.non debet.et idē in alijs caſibus qui no xvi.q.iij.clerici.et.s.de pſcrip.cū non liceat. Sumiꝰ aūt h bñficiū largo modo ut ꝯpͥhendat dignitates pſonatus eccleſias oēs cū cura et ſine cura que cū titulo habenꝰ.ſic.i.q.iij.ſi quis dator.s.de conceſ. pͥbē. nulla.ff.de ſer.expo:.l.ſeruus. Sumiꝰ aūt interdū ſtricte. ut diſtinguaꝰ a pͥbēda.xij.q.ij.alienatōes.de cōceſ.pͥben. ex pte.alias includit pͥbendam.i.q.iij.c.vlti.de v.ſig.tua. alibi ſtricte ſumiꝰ p ſolis ſimplicibus beneficijs ſine cura. .s.de pͥben.c.vlti.et.c.ti.cum in illis.s.e.li.et ibi ratio pa tet in lra. Cū igitur in beneficio quolibet requiraꝰ canoni ca inſtitutio ut hic.videndū eſt quid ſit inſtitutio. Inſtitu tio aūt eſt ius canonicū in eccia vel eccīaſtico bñficio tri buere.qd dic ut no.s.de inſti.auc̄te.et iure cōi ad epm ſpe ctat.xvi.q.vij.nullus omnino.de here.cū ex iniūcto.in fi. non ob.de of.archid.ad hec.q2 inſtitutio ibi ſumiꝰ p in ueſtitura.et ſic intelligaꝰ decre.de inſtiꝰ.cū veniſſet.⁊ qd ibi no. Videꝰ etiā ꝙ capitulū vacante ſede inſtituere poſ ſit.ar.vij.q.i.pontifices.de here.ad abolendā.s.eo.li. de temp.or.cum nullus.ar.ꝯtra.xxiiij.di. pſpiteri.lxxi.di.fra ternitatē.ne ſe.va.c.ij.dic ut no.s.de ma.et obe.cū olim. et terminaꝰ hoc.s.e.li.de inſti.c.vno. Inter collationē aūt pñtationē et inſtitutōem magna ē dña.ut.s.e.li.de pͥben. cū in illis.§.cū autem. Dictio poſt negatiuā poſita ut h h Nō poteſt.hec neceſſitatē importat.cū aūt affirmati ue poniꝰ neceſſitatem nō inducit.ad primū.ij.q.i.c.i.s.de ac cuſa.de hijs.ad ſcdm.iiij.q.iij.§. Item in criminali.v. pa ter.de pͥben.de multa.in fi.de ap.oblate.ad fi.ff.de arbi. quin etiā.et ideo dicit lex ꝙ vbū pt neceſſitatē nō impor tat.ff.de of.pſid.l.ſepe.et.l.ſe. Dicimur poſſe qd licite e Licite.ſupabūdat.id enī poſſumus.xxij.q.ij.faciat. vbi de multiplici potentia.et.s.de Rep.ſciſcitatus.p ber. et p innocen.et de conceſ.pͥben.accedens.

O Obtineri.ꝯtradiꝰ huic regule.s.de iurepa.cura. So. ibi nō pſcribebaꝰ eccia tāꝙ bñficiū ſed ut ꝓprietas. Item neceſſitatis cauſa vel pietatis vel cā impēſi obſequij ſine ca nonica inſtitutōe poſſidet quis eccīaſticos ꝓuent⁹ nec ex eo canonicus vel bñficiatus ꝓpͥe dr.xij.q.ij.quicūꝙ ſuf fragio.xvi.q.i.poſſeſſiones.et.q.iij.clerici.et.c.ſi epus.s. de mgr̄is.qm̄.codē mō rñdetur ad.c.xxxij.diſt.ſi qui vero. .xij.q.i.q2.l.di.ſtudeat.de cle.pug.in du.henricus. Item ar.ꝯtra.s.de elec.in geneſi.s.de iurepa.ꝯſultatōibus.vbi poſſeſſio dat ius eligendi et pſcriptio.s.de cā poſ.cū eccia. So.p poſſeſſionem acquiritur ius eligendi et pñtandi.q2 ꝓcedit ex nr̄is actibus.ff.de acquiꝰ.poſ.l.i. Inſtitutio au tem procedit ex actibus aliorum. que ad hoc ut valeat

dz eſſe canonica ut h.in qua pͥcipue quattuor requiruntꝰ. Primo ꝙ pſona ſit q̄ inſtituere poſſit.xvi.q.vij. nullus. Secundo ꝙ inſtitutus ſit talis qui poſſit inſtitui.de inſti. .c.ij.q2 nō laicus.ut ibi.vel ipe idem inſtituēs.e.ti.c.vlti. Tercio ꝙ illius beneficij inſtitutio ex iure ꝓprio vel deuo luto vel delegato ad inſtituentē ptineat.e.ti.c.iij. Quarto ꝙ ſeruetꝰ forma ꝯſtitutōis illius.s.e.li.de elec.c.vl. Et no ta ꝙ hec regula eſt in argumentū ꝯtra clericū qui eſt in q̄e ta poſſeſſione bene ficij ſui.et petiꝰ ab eo titulus poſſeſſio nis ſcꝫ inſtitutio ꝙ teneatur illam oſtē dere.nam et liberꝰ eccleſie licet ſit in q̄ ſi poſſeſſiōe libertatis.ꝓbat p manumiſſionē ſuam.xij.q.ij. .c.lōginq̄tate.et.c.ſe. Et hoc ꝓbabat decre.de ap.pſonas in parte decīſa.vbi de hoc p lau. nā et poſſidens ꝓ herede vel poſſeſſore cogiꝰ ꝓbare titulū. C.de ac. ꝛ.poſ.l.cogi.ad hoc facit qd no.de do.et ꝯtu.ꝯtingit.in glo.vl.circa medi um. In ꝯtrariū videꝰ ar.xx.q.i.quē ꝓgenitores.s.de re gulaꝰ.vidua.et in pdic.l.cogi.ij.q.v.§.i.et p hoc facit qd no.inno.de ꝓcuꝰ.ex inſinuatōe. Et ber.ꝯpoſt.de Rep.ca pitulū.in glo.v.§. Item queriꝰ an executor.v.ſꝫ ſcdm h. Primā opinionē tenebant mel.et ber.yſi.p iura pd. Jo.et la.no.c.di.ꝯtra morē.ꝙ clericus hn̄s duo bñficia cogitur dicere titulū.hñti aūt vnū ſolū ſufficit poſſeſſionē oñdere. ar.ad hoc.s.e.li.de pſcrip.c.i.et de of.or.e.li.c.ordinarij. Dici pt pͥmā ptem verā cū epus ex ſuo officio vult videre inſtitutionē clerici.hoc ꝓbaꝰ de pͥben.dilecto.ut ec.bñfi. .c.vno. Scdam cū alius forte agit dicens ſe ius habere in pͥbenda.tunc actor qd aſſeruerat ⁊c.vi.q.vl.actor.et in pͥ allegato.c.vno.ut ec.bñ.et. C.de ꝓba.l.actor.et hoc ꝓ batur ex hijs q̄ no.inno.et ber.cōpoſt.in pdictis glo.et p oſti.et de hoc de ſimo.licꝫ hely.ſup vbo.officij ſui debitū.

P Oſſeſſor male fidei vllo tempe non pſcribit. Idem.

P Oſſeſſor male fidei. Pone caſum.xxxiiij.q.ij.ſi virgo. .s.de pſcrip.c.vlti.hec regula ſm leges vera eſt in pͥ ſcriptione.x.vel.xx.annoꝝ. C.de pſcrip.lon.tem.auꝰ.ma le fidei.in pſcriptōe aūt.xxx.vel.xl.annorū non requiritur bona fides.xvi.q.iij.§.pt.s.de pſcrip.vigilanti. C.de pre ſcrip.xxx.vel.xl.an.cū notiſſimi.niſi velis dicere leges eſſe correctas p pdic.decre.de pſcrip.c.vl.vbi de hoc.qd q̄dā abhorrent dicētes papā nō poſſe tollere leges niſi quo ad ſuū forū. Alij vero dicūt papā indiſtincte quo ad vtrūꝙ fo rū poſſe leges tollere.de h.x.di.ꝯſtōes.de teſta.cum eſſes. In hijs aūt tenēs mediū credo ꝙ papa vbi nō habet tpa lē iuriſdictōnē nō poſſit tollere legē q̄ ad forū ciuile niſi in hijs in qb⁹ vertiꝰ piculū aīe cū ptātes diſtincte ſint.xcvi.di. cū ad verū.x.di.qm̄.vbi de h.et q̄ fi.ſine le. cām.ij. in hijs aūt in qbus piculū aīe vertiꝰ quo ad vtrūꝙ forū tollit le gem.ꝓbatur hoc de iudi.nouit.de pſcrip.c.vl.de ſe.nup. .c.penul.et vl.s.e.li.de fo.cōpe.c.vl.de iuriiuꝰ.c.ij.de ex cep.c.ij.d ſen.ex.decernim⁹.nā in hijs leges ſacros canōes imitari nō dedignanꝰ.s.de iud.clici.i auꝰ.ut nō lux.ꝯna. col.vi.in auꝰ.ut cle.apd ꝓpͥi.e.§.ſi vo eccīaſticū.ex qbus ſatis poſſet inferri idē de iure canōico circa h qd de iure ci uili. Sciendū eſt aūt ꝙ ſm nos nō ſolū ab initio ſed in q̄li bet pte pſcriptōis debꝫ pſcribēs etiā agnoſcere bonā fidē ut hic.et i cōcor.in hijs aūt in qbus etiā ſm leges require batur bona fides ſufficiebat ab initio bonā fidē agnouiſſe. ut in pdic.§.pt.et.l.cū notiſſimi.ſi aūt q̄raꝰ de eo q̄ ꝯplera pſcriptōne incipit hr̄e malam fidē an teneaꝰ rē reſtituere

k

Hic ut no. xiiij. q. vi. c. i. et. xxxiiij. q. ij. ſi virgo. et. s. de pre-
ſcrip. vigilanti. Nō ſolū aūt in preſcriptōe requirit̃ bona
fides ut hic. ſ3 etiā titulus q̄ det cām p̄ſcribendi. de hoc. x.
q. iij. quia. xvi. q. iij. dilecto. de p̄ſcrip. ſi diligenti. ar. 3. e.
ti. de quarta. et. c. ad aures. et. c. vl. vbi nō fit mentio de ti-
tulo. ſo. dic breuiter. q̄ ſi ius cōe vel p̄ſumptio nō eſt ɔtra
poſſeſſorē ſufficit bona fides. alias neceſſe eſt allegari titu-
lū et ꝓbari niſi alle-
get̃ p̄ſcriptio tanti
tp̄is cuius cōtrarij
nō ſit memoria. s. e.
li. ō p̄ſcp̄. c. i. Quid
aūt ſit p̄ſcriptio. q̄d
vſucapio. que i eis
requirant̃. quiſ eoꝝ

Sine poſſeſſione preſcriptio non ꝓcedit.

effectus plene no. xvi. q. iij. in ſumma. quō interrūpantur
e. c. §. poteſt. v. h̄ de p̄ſcriptōib⁹. et. s. de p̄ſcrip. c. illud.
a Fidei. multis modis ſumit̃ fides. q̄ō dic ut. no. s. de fi.
catho. in rẟica. et. xxij. q. i. monet. hic ſumit̃ ꝓ conſciencia
ſic. xxviij. q. i. §. ex hijs. de p̄ſcrip. c. vl.
b Illo tp̄e. potes facere p̄ñctū añ et poſt. et ſic habebis
duos intellectus. Primus eſt q̄ nulla antiq̄ dierū poſſeſ-
ſio ꝛc. s. de p̄ſcrip. vigilanti. Secōs q̄ nullo tp̄e p̄ſcriptio-
nis dꝫ agnoſcere malā fidē. s. e. c. vlt̃. Iꝫ rei aliene non
c Preſcribit. ſi gͦ poſſidēs ɔſciētiā p̄ſcribit. 3. xvi. q.
iij. placuit ut quicūqꝫ. s. de p̄ſcp̄. c. i. ibi. p̄ſcribit qui cer-
tus ē rem nō eſſe alienā. So. illud ſp̄ale in fauorē fidei ca-
tholice ſicut alia. ut. ij. q. vij. ſi hereticus. s. e. li. de here. c.
i. et. iiij. C. de epi. audi. l. nemo. cū ſi. p̄terea ſatis videtur
ſuā ɔſciētiā purgaſſe et bonā fidē agnoſcere q̄ verū dn̄m re-
quiſiuit. ar. j. e. ſcienti. cū ſuis cōcor. et ſic aucte canonis ex-
cuſat̃. ſic. ff. de noxa. l. et. generaliter. vbi vſucapit qui ſcit
ſeruū alienum qui ſibi ab alio bone fidei poſſeſſore fuerat
datus ꝓ noxa. ex quo verus dn̄s requiſitus noxā emēdare
nō vult. Itē 3. s. de iurep̄a cura. So. ut ibi. et. xvi. q. iij. ſi ſa-
cerdotes. in. i. glo. vltra mediū. q̄ō etiam videt̃ cōtra. Si
querat̃ quis dicat̃ bone fidei poſſeſſor. et male. dic ut no.
s. de p̄ſcrip. ſi diligenti. in glo. penul.
Sine poſſeſſione. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. q̄ in
ſeruitute eſt. ꝑ quā etiā p̄t hic poni caſus. et ꝑ. c. xvi. q. iij.
porro. et. s. de p̄ſcrip. cauſam q̄. ſ. rius cū ab alio poſſideat̃
non poſſidet ut in p̄mo caſu. hereticus et paganuſ. ut in ſe-
cundo. laicus ſp̄ūalia ut in tercio. Sciendū eſt autē q̄ poſ-
ſeſſionū. alia iuris. alia facti. alia iuris et facti. et hec inter-
dum habet plurimū iuris et minimū facti. interdū ecōtra.
q̄ō ꝓſeq̄re ut no. s. de cōceſ. p̄ben. cū nr̄is. et. C. de acqui.
poſ. l. i. ut ergo currat p̄ſcp̄tio dꝫ q̄s poſſidere de fcō et de
iure. de facto planū eſt q2 qui nō poſſidet nō p̄ſcribit. ꝛ dꝫ
poſſidere ꝓprio noīe nō alieno alias ille p̄ſcriberet cui⁹ no-
mine poſſideret. xvi. q. iij. clerici. de reſti. ſpo. cum veniſſꝫ.
in fi. de p̄ſcrip. ſi diligenti. ff. de acq̄. poſ. q̄ meo. debet ꝛ
poſſidere de iure. q2 ad p̄ſcriptionē requirit̃ ciuilis poſſeſ-
ſio. i. q̄ talis ſit ꝑſona in quā cadere poſſit hmōi poſſeſſio.
ut ꝓbatur ꝑ iura inducta in prin. glo. ad hoc etiam. xiiij.
q. i. in prin. et quod ibi no. et de ꝓba. ex literis. in fi. ff. de
vſuca. ſine poſſeſſiōe. h̄ dico. q2 laici de facto interdū poſ-
ſident decimas et ſp̄ūalia. ut no. bar. hic. xiiij. q. i. in p̄n.
in glo. magna. in fi. ad h̄. s. e. li. de reſti. ſpo. ad decīas. nam
ut ibi pꝫ. aliud eſt poſſidere. aliud legitīe poſſidere. Et no-
ta q̄ hec poſſeſſio facti debꝫ eſſe ɔtinua. q2 ſi interrūpatur
poſſeſſio interrupta ē p̄ſcriptio. xvi. q. iij. §. p̄t. de p̄ſcrip.
illud. C. de p̄ſcrip. xxx. vel. xl. an. cū notiſſimi. Si tn̄ fiat in-
terruptio ciuiliter puta ꝑ litis ɔteſtationem ſm canōes vi-
det̃ q̄ āmodo nō currat p̄ſcp̄tio. q2 p̄ſumit̃ titubare ꝛ malā
fidem habere. ſed leges que de mala fide nō curāt nouos

xl. annos requirūt. ut in p̄dic. §. poteſt. et hoc no. Io. xvi.
q. iij. c. i. Et q̄ō dicit regula de poſſeſſiōe intelligas vel de
quaſi poſſeſſione q2 incorꝑalia nō poſſident̃ ſed quaſi poſ-
ſidentur. ff. de vſuca. l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de acqui. poſ.
l. iij. in prin. et tn̄ p̄ſcribunt̃. s. de cauſa poſ. cū eccleſia.
e Preſcriptio. nec vſucapio. ff. de vſuca. l. iij. et. l. ſine.
f Non ꝓcedit. p̄ſcriptio verbū eſt iuris. parit eñ actio-
nem vel exceptionē
ex tempore. et ex ea
acquirit̃ dominuꝫ
etiam directum ſm
martinum. Io. 3 de
hoc. xvi. q. iij. §. p̄t.
circa princi. Vſuca-
pio aūt eſt acquiſi-
tio dominij per continuationē poſſeſſionis temporis lege
diffiniti. ff. de vſuca. l. iij. ex quibus ſatis patet ratio regule
que contrariū patit̃ de lege dicente q̄ captus ab hoſtibus
vſucapit. ff. de vſuc̄. l. iuſto. §. vl. et tn̄ nihil poſſidet cū ab
alio poſſideatur. ff. de acquir̄. poſſ. cum heredes. §. in hijs.
ſed lex intelligit q̄ vſucapit ꝑ aliū quem habebat in p̄ſtāte
tp̄e quo captus fuit vnde rediens poſtliminio recuperat
poteſtatem quam eius fictōne videt̃ continuaſſe. et ſic vſu-
capione dominiū queſiuiſſe. ſed ſi per ſe poſſidebat perdit
poſſeſſionem. et licet poſtliminio redeat fictio poſtliminij
non extenditur ad poſſeſſionem que conſiſtit in facto. ꝛ ſic
nec ad vſucapionem q̄ ex poſſeſſione ꝓcedit. ff. de capti. et
poſtl̃. re. in bello. §. facte. et de vſuc̄. l. ſi is qui ꝓ emptore.
vbi de hoc. Itē opponitur. ignorās poſſeſſionē nō q̄rit. cū
anim⁹ ſit de ſubſtātialib⁹. C. de acq̄r. poſ. licet. ff. de acq̄.
poſ. l. quēamodū. et tn̄ ignorans p̄ſcribit. ff. ꝓ ſoluto. l. ij.
§. celſus. So. ignorās ꝑ ſe poſſeſſionē nō querit. tn̄ bene
poteſt ignorans q̄rere miniſterio filij vel ſerui quē habet
in p̄ſtāte ut in contrario et ſic vſucape ut ibi. Itē opponit̃.
de deci. s. de do. et cōtu. cōtingit. ibi enim p̄ſcribit anna-
liter ille qui nō poſſidet. ſꝫ p̄t illud dici ſp̄ale in odiū illius
cōtumacis q̄ nō ꝑmittit actorē ingredi poſſeſſionē ſm de-
cretū iudicis cā rei ſeruāde. vel iam miſſuꝫ expulit ne ſit me-
lioris conditōis contumax q̄ȝ obediens ut ibi. nec debent
ſtulti melioris cōditionis eſſe q̄ȝ periti. xvi. q. i. legi. s. e. li.
de p̄ben. cum qui beneficiū. ff. q̄ vi aut clam. l. ſeruus. vl̃
aliter ibi loquitur de quodam tp̄is lapſu quod habet ali-
quē ɔſtituere poſſeſſorē tm̄. hic autē loquit̃ de quodā tp̄is
lapſu q̄ō ꝑ p̄ſcriptionē inducit dominiū. ut. s. dixi. ꝛ ſic nō
ob. vel dic q̄ȝ canon fingit illū poſſidere in odiū illius con-
tumacis. ut. s. dixi. ad hoc. ff. de bo. auc̄. iu. poſ. l. q̄ȝuis. ſe-
pe enim iura fingunt ex cauſa q̄ō non eſt. l. di. ferrum. vbi
de hoc. de trāſla. inter corꝑalia. C. de rei vx. act̃. l. vna. cir-
ca prin. et de hoc. s. de ſpon. is qui.

Peccatum non dimittitur niſi

Idem.

Peccatū nō dimittit̃. hic ponitur ꝓ regula verbū au-
guſtini quod habes. xiiij. q. vi. c. i. et. s. de vſur̄. cum tu. et
ꝑ hoc potes ponere caſum. ꝑ. l. ff. de vſuc̄. l. ſeq̄t̃. §. q̄ aūt.
Et nota q̄ eſt peccatū. delictū. et crimen. et inter hec ſm
auguſtinū hec eſt dr̄a. q2 pec̄m eſt idē q̄ō p̄uus actus. deli-
ctum vero boni deſertō quaſi derelictū. crimē vero eſt pec-
catū graue accuſatōne et damnatōne digniſſimū. lxxxi. di.
c. i. in fi. ō hoc no. de pe. di. i. ſi peccatū. Q3 aūt dr̄ ī hac
regula verū intelligas ſi illud ablatū reſtitui p̄t. ut in p̄di-
ctis iuribus. ſi autem reſtitui non p̄t. reſtituetur eius exti-
matio etiā ſi res illa caſu pierit ſine culpa ſua. quia ip̄o in-
ſtanti fuit in mora. ad hoc. xvi. q. i. decime. s. e. de ꝑmo. ca.
vno. C. de fur. ſubtracto. Si aūt nec extimationē p̄t ſolue-
re q2 euidēter eſt inops tūc bn̄ dimittit̃ pec̄m. remanet tn̄
obligatio. et ſi poſtea ad pinguiorē fortunā ꝑuenerit te-
neretur. ar. xxvi. q. vi. ſi quis. s. de ſolut̃. odardus. ff. de

ceſſi. bo. l. ais qui. Nota tñ q inops qui debet ex contractu ſufficit ſi bonis cedat. C. qui bo. cedere poſ. l. ul. Inops q̃ debz ex maleficio caſtigat̃ verberibus. xij. q. ij. fraternitat̃. quod ergo. s. dixi q tenet̃ ſi puenerit ad pinguiorẽ fortunam. verũ dico ſi penas corpales paſſus nõ fuit. alias ſec9 ut no. ber. fm lau. de homic. ſic dignũ. ... oſ. in. iij. gloſa.
a Reſtituatur. quod dicit de reſtitutione intelligas niſi is cui faciẽda eſt reſtitutio liberalit̃ remitteret q2 ſatiſfactũ intelligitur qualitercũq3 ſatiſfaciat. ff. qui. mo. pig. vel ypo. ſol. l. i. Item liberatur. in prin. ff. de accu. ſi rẽ. §. ſatiſfactum. licet ppriẽ verbis inherendo aliud ſit ſtatuere aliud remittere. ff. de ver. ſig. ſi cum pretor. et. l. plus eſt. 7. l. reſtituere. Et quod dico de remiſſione verum intelligo niſi in caſibus vbi remiſſio non liberat. ut. s. de Rp. c. li. ca. ſtatutum. §. ſiquidem. et. s. de cenſi. exigit. in fi. Reſtitutio autem iſta facienda eſt ei a quo fuit extortum vel eius heredibus ſi extant. xviij. di. quoniã. de vſur. cum tu. C. de ſol. inuito. Cuius aũt expenſis mitti debeant ad eos ſi ſint remoti. no. iij. q. i. §. ſ3 notãdũ. et in p̃dic. decre. cũ tu. et tene qd̃ ibi no. oſti. hijs aũt nõ extantibus ſoluet̃ paupibus ut ibi. et eis extantib9 paupibus ſoluens nõ liberatur q2 on9 non remittit̃ 7c. xiiij. q. v. forte. de iureiur̃. cam te. ff. de con ſti. pc. §. ſi vero. et expſſum eſt de homic. ſicut dignum. §. eos. Et qd̃. s. dixi reſtituendũ ei a quo fuit extortum intellige ſi fieri p̃t. ſi vero neſcitur a quo. pone caſum de iudeis. c. cũ ſit. paupibus erogabit̃ pvidentia epĩ ut ibi. Item dico id verũ cũ turpitudo verſat̃ ex pte recipientis tantum. ſi vero ex pte vtriuſq3 et transfert̃ dominiu3. nec repetitio cõpetit nec reſtituet̃ danti ſed pauperibus erogabit̃. xiiij. q. v. non ſane. vel eccle ſi ibi facta eſſet iniuria. s. de ſimo. d̃ h̃ ar. cõtra. s. c. ti. veniens. ſo. ut no. in p̃dic. decre. de hoc. i. q. iij. ſi quiſ dator. De hoc pone q ſi ſupeſt ille a quo extor ſi excõicatus tñ eſt nũquid ei debeo reſtituere ſup h̃ vide qd̃ no. xv. q. vi. nos ſctõꝝ. et. s. de here. c. vl. ſat̃ poſſet dici deponendũ in edem ſacrã. ar. C. de iur̃. emphi. l. ij.
b Ablatũ. pone nihil abſtuli ſed iniuſte damnũ dedi lex q̃ nihil ad me puenit. Idem teneor eni damnũ paſſo. aliaſ nõ remittit̃ pccm. xij. q. ij. ſi quis de clericis. de iniur̃. 7 dam. da. c. i. ff. de eiec. et ef. l. vl. tenetur etiam heres meus. licet ad me vel ad ipm nihil puenerit ex maleficio fm canones. quod dic ut no. xij. q. ij. epiſcopus qui filios. de ſepul. c. vl. fm leges ptra C. ne ex delic. defun. in quam he. cõ. l. vna. Hec regula ſic expoſita non patitur inſtantiam. et adde qd̃ dicam. j. c. px.

reſtituatur ablatũ. Idem

Peccati venia nõ datur niſi correcto. Idem

Peccati venia. Colligitur hec regula ex. c. xxiiij. q. ij. legatur. s. c. li. de ſciſma. c. vnc. C. de here. manicheos. per que pones caſum. Ad huius aũt regule euidentiã ſcire debes q peccator nõ ſolũ delinquit in deũ ſed etiã in eccla3. p ptritionẽ aũt q̃ ptritio virt9 vocatur delet̃ peccatũ quo ad deũ et p pñiam ſuſceptã a ſacerdote oñditur deletum. quo ad ecclam. de pe. di. i. p totũ. licet tñ p contritionẽ deletum ſit quo ad deu3. tñ adhuc de crimine accuſari p̃t. ut. xiij. q. ij. admonere. vbi de hoc. et de accu. de hijs. ad hoc. ff. de edil. edic. l. quid ſit fugitiuus. ſi ergo ſemel cõterit̃ 7 penitet. vlterius non coget̃ penitere. ſi in iudicio accuſat9 abſoluitur. vlterius nõ poterit accuſari niſi in caſibus no. ij. q. v. habet hoc pprium. et in p̃dic. c. de hijs. remiſſiões ergo que fiũt ab eccleſia cõferentibus ad hoſpitale põtes vel alia pia loca non pſunt niſi correctiſ. de quibus dic ut pleneno. de pe. et re. q aute. Signatur pratiũ ad hãc regulam. iiij. diſt. deniq3. ibi enim dat̃ venia nõ correcto. ſed ibi exponitur venia. i. impunitas. loquit̃ ergo hec regula d̃ venia culpe non pene. qd̃ patet dum dicit. peccati venia. ppter ſcandalũ enim vitandũ interdũ relinquunt̃ pctã impunita. l. di. ut conſtitueret̃. xxiij. q. iiij. quidam. cum ſi. pro quolibet igitur mortali debetur duplex pena. eterna et tẽporalis. de pe. di. i. ſi pccm dauid. veiã tpalis intdũ in hac vita datur nõ correcto ex cauſa. et ſic loquit̃ cõtrariũ interdũ ſine cauſa. xvij. q. i. ſi qua. eterna autem non. et hoc dicit hec regula. Item contra de pe. et re. q quidam. et. c. officij. vbi datur pñia non correcto. ſed dic q licet ibi imponatur pñia. non tñ datur remiſſio. et ideo penitentia illa inutilis dicit̃ quo ad vitã eternam. de pe. di. iij. ad fi. et di. v. falſas. merito aute3 datur peccati venia correcto. q2 correctionem necãrio habet dolor peccati p̃cedere. nã ut dicit aug9. in canone. quõ gaudebis te fore correctũ niſi primo te doleas fuiſſe puerſum. xxiij. q. vij. c. vl. Correctus autẽ vlterius peccator dicẽdus nõ eſt. l. di. ferrum. xxij. q. i. apud miſericordem.

Nemo poteſt ad impoſſibile obligari. Idem.

Nemo poteſt. hec regula ſũpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. impoſſibilium. Scire debes q impoſſibilitas pprie triplex eſt. iuris. et facti. et nature. De p̃ma pone caſum. liiij. di. alberti. de pac. c. vl. ff. de v. ob. l. inter ſtipulantem. §. ſacrã. ſtipulatio eni rei ſacre vel liberi hominis non tenet. ut ibi. De ſcd̃a ibidem. et. ff. de ver. ob. l. gñalit̃. et. l. ſe. nõ eni ten3 pmiſſio ſi id pmitto qd̃ impoſſibile eſt de facto. ut montes alpiũ vltra mare deferre. ff. de ſta. li. l. cum heres. §. i. Item ſi dare pmitto q natura dari eſt impoſſibile. ut ſolẽ lunã et ſtellas. vel facere qd̃ natura impoſſibile eſt fieri. ut celũ aſcendere vel digito tãgere ff. de v. ob. ſi ſtipuler. i. et. ij. Rñ. Huius autem regule ratio ſatis patet. quia omnis obligatio aut in dãdo aut in faciendo cõſiſtit. ff. de v. ob. l. ij. in prin. ſed quod nõ eſt nec eſſe p̃t dari vel fieri nõ p̃t. ergo ibi cõſtitui nequit obligatio. Itẽ obligatio actionẽ parit. ff. de pcura. licet. §. ca. ſ3 qd̃ nõ eſt nec eſſe p̃t obligationẽ parere nõ p̃t. et ſic nec actionẽ. Itẽ actio eſt ius pſequẽdi in iudicõ qd̃ nobis debet̃. inſti. de act. ij. Rñ. debere aũt eſt de alio hr̃e. ſ3 qd̃ nõ eſt nec eſſe p̃t de alio haberi nõ p̃t. ergo ibi nõ eſt actio. et ſic nec obligatio. Nota tñ q hec regula locũ habet in matrimonio et vltimis voluntatib9 et ſingulis cõtractibus. in ſnĩs et p̃ceptis. ff. que ſen. ſi ap. re. l. vlti. i. et. iij. Rñ. in pfeſſionib9. ff. de int. act. l. pfeſſionib9. et ad. l. aq. l. inde neratius. §. ul. et no. s. de pfeſ. c. vl. Itẽ in legibus 7 pſtõib9 que debent eſſe poſſibiles. iiij. di. erit. Eſt tñ in hoc dr̃a q impoſſibilis cõditio appoſita in contractu viciat cõtractũ ut in p̃alle. legib9. et. ff. de acti. et obli. l. non ſolum. 7 inſti. de inuti. ſtipu. §. impoſſibilis. In teſtamẽtis tñ et matrimonio ob ipſorum fauorẽ habet̃ p non adiecta. de cõdi. ap. c. vl. vbi de h̃. et. C. de inſti. 7 ſubſti. l. repheñdẽda. Et qd̃ dicit hec regula de impoſſibili intelligas etiam hic de turpi. et de hoc dicam. j. e. nõ eſt obligatoriũ. et. c. in malis.
e Obligari. etiã iuramẽto. q2 temerariũ eſt. xxij. q. iiij. p totũ. et. s. de iuriur̃. ſicut. et. s. de ap. qoni. nec obligat̃ eſſe naturalit̃. vñ dicit lex. ff. e. impoſſibiliũ. nulla eſt obligatõ vniuerſale igit̃ negatiuũ omnẽ obligationẽ denegat. nec pmittitur ſtipulatio pene pmiſſe. ff. de v. ob. l. ſi hõ mortuus. Nota ergo q ſi bononie conſtitutus pmittã centũ hodie rome tibi daturũ q2 impoſſibile eſt pmiſſũ nõ naſcitur

obligatio.ut hic.et eſt expſſum inſti.de v.ob.§.loca.pter-
q̄ in caſu.ff.de v.obli.l.vl.§.ſi inter eos. ſcȝ q̄n ſtipulator
et pmiſſor boñ.conſtituti notificauerāt diſpenſatorib⁹ ſu
is rome conſtitutis ſtipulationē eo die fore futurā mādās
pmiſſor ſuo diſpenſatori ut ſolueret et ſtipulatori ſuo ut
reciperet ea die.ar.ɔtra.s.de do.et cōtuma. cū dilecti.ff.de
arbi.celſus.ff.mandati.l.ſi mandato. ij.§. paulus rñdit.
dic.So.ibi eſt vnū
mandatū duo poſſi
bilia cōtinens.⁊ i-
deo ad vtrūqȝ obli-
gatur. et ſi deficiat
primū tenet̄ ad ſecū
dum.h̄ autem vna
eſt obligatio tantū.
et tota impoſſibilis.

PRiuilegiū pſonale p ſonam ſequit̄ et extinguitur cum perſona.

vel adminus primū impoſſibile ex quo ſequit̄ ſecundū.p̄.
contractus ſunt voluntarij.C.de ac.et ob.l.ſicut. iudiciuȝ
autē reddit̄ in inuitū.ff.de v.ob.inter ſtipulantem.§.i. et
ob hoc etiam notauerūt gof.et hoſt.in dicta decre.cū dile
cti.q̄ ſi iudex citet aliquem eo die quo impoſſibile eſt eū cō
parere quod nō eſt omnino inutile mandatū imo licet non
teneat̄ comparere in die ꝑpter impoſſibilitatē tū tenet̄ com
parere poſt diē.et p̄t huius eſſe ratio.qꝛ principale eſt ibi
q̄ veniat.acceſſoriū q̄ veniat tali die.et principale nō vici
atur ꝑ acceſſoriū ſȝ potius ecōtra.ut dicā.j.e.acceſſorium.

PRiuilegium pſonale.hec regula ſumpta eſt ex lege.ff.
.e.l.priuilegia quedā.et.l.in oīb⁹ cauſis. pone caſum
vij.q.i. petiſti. de aucte et vſupal.c. ij.C.de leg.leges.in
fi.ad idem.ff.de conſti.prin.l.i.in fi.ff.de cen.l.etatem. in
fi.et.ff.ſo.ma.l.maritus.et.l.ſe.vbi heres mariti extrane⁹
ɔdemnatur in ſolidū non habita rōe ne egeat cum marit⁹
ɔdemnaret̄ inquantū facere p̄t habita rōe ne egeat.Itē i
pſonali p̄uilegio qđ dat̄ p̄ri patrono et militi ut ɔdemnen
tur inquātū facere pñt qđ cum pſona extinguit̄.ff. de reg.
iur̄.l.ſunt qui in id.et.l.patronus.et.l. itē miles. Et nota
q̄ dicit priuilegiū qꝛ ius ɔmune ad vnā pſonā directū ad
omnes extendit̄.lxi.di.miramur.de re iud. in cauſis. ff.de
iu.et fac.igno.l.regula.§.vl.et idem in Reſcriptis directis ad
perſonas.qꝛ cū pſonis extinguunt̄.s.de of.deleg.q̄m.ſic ⁊
pacta pſonalia pſonas non traſgrediunt̄. s.de tranſac. de
cetero.et.c.veniens.ff.de pac.iuriſgentiū.§.pactorū.et cō
promiſſum non extenditur ad heredes niſi de ipſis caueat̄.
.s.de arbi.c.vl.Et intelligitur hec regula de priuilegio p-
ſonali.id eſt perſone conceſſo. Idē ſi eſſet perſonale ex par
te concedentis.ut.s.e.li.de Reſp.ſi gratioſe.Priuilegiorū
ergo aliud perſonale.aliud reale.ut.s.de preſump.manda
ta.ſi autem ſimpliciter ɔcedant̄ an dicant̄ perſonalia an re
alia.dic ut no.xxv.q.ij.in ſumma.xvi.q.i.poſſeſſiōes. et.s.
de inſti.cum veniſſent.Et qđ dr̄ hic q̄ priuilegiū perſona
le extinguit̄ cū perſona.intelligas idē in reali.ut.ſ.extincta
re extinguat̄ priuilegiū.xvi.q.vij.hoc diximus de v.ſi.ab-
bate.in fi.ff.q̄n di.vſu.fr.l.vſufructu.quod dic verū q̄n
ipſe res vel loca puta eccl̄ia ciuitas vel loca alia ſacra vel p-
phana deſtruunt̄ ſupioris aucte ſm Io.et lau.qui hoc no.
in p̄dic.c.et h̄ diximus.ad hoc de cōſe.di.i.placuit. de no.
op.nun.c.ij.et in p̄dic.l.vſufructu. nō ergo vlterius vocā
dus erit aliquis clericus illius eccl̄e vel municeps illi⁹ lo-
ci.ſi autē deſtruatur ab hoſtib⁹ retinet oīa ſua priuilegia ⁊
remanēt ibi clerici.vij.q.i.paſtoralis.xix.q.ij.q̄ ſemel.Idē
ſi aucte ſuperioris transferat̄ ad alium locum vel alij vnia
tur.xvi.q.i.et ipſis.et.c.ſe.de religio.do.quia monaſteriū.
.ff.de contrahen.empt̄.l.ede.ſm innocen.quia ad hoc be-
ne no.s.de no.ope.nunci.c.ij.et licȝ h̄ dicatur priuilegiū
tūc extingui cum extinguitur pſona.interdū etiā añ extin-
guitur.ut cū abutitur priuilegio qꝛ tunc meret̄ extingui.
.xi.q.iij.priuilegiū.et in caſibus ibi no.et.xxij.di.c. reno-
uant eos.et de cōſti.cum acceſſiſſent.et de priui. accedētib⁹.
et de deci.ſuggeſtū. Ad h̄ aūt qđ dr̄ hic q̄ priuilegiū ſeq̄t̄
pſonam cōtradicit.s.de vſupal.ex tuarū.So.priuilegium
indeterminate ɔceſſum pſonam ſequit̄ preciſe ut hic.priui
legium aūt vſupallij conceditur cū determinatione loci et
tpis.⁊ ideo extra lo
cum pſonā non ſeq-
tur.tenor enim pri-
uilegiorum attendē-
dus eſt et ſeruādus
.s.de priui.porro.
et.c.recepimus.vel
dic ut.j.dicā.Cōtra
de priuil̄.antiqua.

SEmel malus Idem ſp pſumit̄ eſſe mal⁹. RAtum quis Idem

.xx i.di.deniqȝ.ff.de of.pconſu.l.vlti.vbi preſente maiore
minor non vtit̄ priuilegio. Sol̄.ſpeciale eſt ob ſuperioris
reuerentiam.et dic ut.s.vel dic q̄ ſequitur perſonā ſemp
habitu licet non actu.ſic eſt vbi ad tempus ſuſpendit̄ iu-
riſdictio.lxxi.di.ſi quis. vel ob reuerentiā ſuperioris.s.
de of.lega.volentes.vel ob certam cauſam. C.de cur̄.fu.l.
penul.§.i de hoc dicam.j.e.q̄ alicui.

SEmel malus.pone caſū in ſemel piuro.xxij.q.v.par-
uulum.in ſemel cōtumace.de pſump.ſcribā. in ſemel
calumniante.ff.de acti.l.ij.ad hoc.xxv.di.c.vl.s.de elect.
ſup eo.ff.de decur̄.l.eos.hic ergo pſumit̄ eū qui ſemel ma-
lus fuit ſp malū eſſe.et p̄t hec dici pſumptio hoīs qꝛ ɔtra
hominē ſic pſumit̄. p̄t et dici pſumptio facti.quia ex ſemel
facto ſic pſumit̄.p̄t et dici pſumptio iuris quia ius ſic pſu-
mit ex facto ut hic vides.et i iurib⁹.s.ſignatis.de quibuſ
diuerſis pſumptōibus pſequere.ut no.p Io.l.di. ferrū.
et.liiij.di.fraternitatem.p her.de ſpon. is qui. ꝑ accur.ff.
q̄ me.cā.l.nō eſt veriſil̄e.h̄ ergo vides q̄ pſumit̄ ex pteri-
to circa p̄ns et futurum.interdū pſumit̄ ex p̄nti circa pteri
tum.interdū circa p̄ns.interdum circa futurū.quod pſe-
q̄re.ut no.xliiij.di.multis.xxxiiij.q.i.cum ꝑ bellicā.de pre
ſump.ſcribam.in p̄dic.c.is qui.Licet aūt ut.s.dixi.hic poſ
ſet dici pſumptio iuris nō eſt iuris et de iure.admittit enī
pbationem in contrariū.et pbato q̄ penituerit vlterius
malus non dicet̄.l.di.ferrū.de cōſe.di.iiij.c.ij.de Reſp.eā
te.de teſti.teſtimoniū.ff.de edil̄.edic.q̄ ita.ſaluo eo quod
dr̄.s.de here.ad abolendam.§.illos quoqȝ.s.e.li.e.t.ſu-
per eo.Nota igit̄ q̄ q̄ ſemel fuit bonus ſp pſumit̄ bonus.
.lxi.di.miramur.et.s.de pſūp.mandata.et prima facie q̄s
pſumitur bonus.xi.q.iij.cum in cūctis.de pſump.dudū.
ff.de l̄.ij.cū pater.§.rogo.q̄ aūt ſemel malus ſp pſumitur
malus ut hic.et.ff.de re.mili.non oēs.§.a barbaris.C.
de ſuſcep.et arcba.l.ſi pliquid.et pcedit hec pſumptio tū
ex pſumētis natura corrupta.tū qꝛ humana natura pna
eſt ad delicta.xij.q.i.omnis etas.in auten.de monach.§.
ſi vero hijs.colla.i. Idem in ſimili q̄libet pſumit̄ paup qꝛ
nudus natus.xlvij.di.ſicut hij.C.de pba.l.ex pſona.ff.de
magiſtra.ɔue.l i.§.ſi magiſtratus.vbi tamē pbatur ſemel
eſſe ſoluendo adhuc idem pſumit̄. et ſic intelligit̄ lex. ff. de
priuil̄.cre.l.ſi creditores. in fi.q̄rit̄ aūt quare quiſ pſuma
tur virtutibus plenus et non diuitijs vide ꝑ her.et hoſti.
de ſeru.c.vno.Et nota q̄ h̄ pſumptio interdū tranſit ad fi
lios.quia qui patrē incontinentē habuit incontinēs pſu-
mitur.et ob hoc illegitimus non pmouetur.lvi.di.ꝑ totū
et metuitur crimen parentis in filio.xvi.q.i.ſi quis cū.ad h̄
.s e.li.de here.ſtatutum.de ſciſma.ca.i.ad hoc.ff.de edil̄.
edic.q̄ ſi nolit.alias ſi ſeruus.§.qui mancipia.

RAtū quis.Pone caſū.ix.q.ij.c.i.s.e.li de ſen.ex.cū q̄ſ.
.j.Reſo.ff.de nego.geſt. ſi pupilli.§.ſed ſi ego. vbi ſi

liber homo geſſit negociū filij vel ſerui peculiare ſm̄. ꝯtem
platōe ipſius ratihabitio ſequēs patris vel dn̄i nil opera
tur. q2 per ratihabitionē nō tenet̄ vltra id ad quod prius
tenebat̄. ſcʒ ad quantitatē peculij. Cōtradicit ad hāc re-
gulā. lr. q. ij. lugdun̄. xvi. q. i. c. vl. ꝯ. de elec. ꝙ ſicut. ꝯ hijs
que fi. a p̄la. cum nos. de iurepa. cura. In hijs iurib⁹ habʒ
quis ratum qđ ſuo nōie non eſt geſtum. Ho. dixerunt qui-
dam ꝙ ſm canones
poterā ratū habe-
re ꝙ meo nomīe nō
eſt geſtū ꝑ iura p̄di
cta. ut no. de reſti.
ſpol. cū ad ſedem.
in glo. penul. ſʒ hec
ſolutio extirpat̄ per
hanc regulam. Alij
dixerūt hoc fallere
in ſpiritualibus in quibus ratum habeo quod meo nomīe
non eſt geſtū ꝑ iura predicta. et hoc no. in p̄dicta decre. ꝙ
ſicut. in glo. ſic patet. vel dic ꝙ in. c. lugdun̄. fuit ordinatō
facta nomine ꝓprij ep̄i et ſpes in eo poſita ꝙ ratum habe-
ret ut ibi no. Verius dic ꝙ ordinatio facta a non ꝓprio epi
ſcopo bn̄ tenet quo ad ordinē licet non quo ad executōem
. ꝯ. de tempo. or. ꝙ tranſlationem. ꝯ. e. li. eo. ti. c. i. et. ij. ibi
igit̄ ep̄us ꝓprius nō ratificauit collatiōem ordinis quo ad
ordinem. q2 non erat neceſſe ſed executionē illi diſpenſati-
ue ꝯtulit quā nō habebat. Alia etiā iura nō ꝓprie loquunt̄
de ratihabitiōe ſed de quodā nouo ꝯſenſu que ſunt valde
diuerſa. et ſup hoc vide quod dicā. j. e. non firmat̄. Itē cō
tra. C. ad maceđ. l. vl. vbi ratum habet p̄r ꝯtractū filij ſuo
nōie nō geſtū. Ho. dupliciter p̄t eſſe geſtū meo nōie. vocali
ter. ut. ꝯ. e. li. de ſen. ex. cum quis. et realiter ad mei p̄iudici
um. ut qn̄ filius meus mutuum contrahit ſine mei aſſenſu
fit in mei p̄iudiciū. ff. ad maceđ. l. i. et hoc poſſum ratū hr̄e
q2 quod ius ibi reprobat ꝑ diſſenſum approbat ꝑ ꝯſenſū.
An aūt vnus iudex poſſit ratam hr̄e ſniam latam ꝑ alium.
Dic ut no. ix. q. ij. c. i. de hijs que fi. a p̄la. cū nos. de of. de-
lega. prudentiā. in glo. ij. in fi. et ꝑ bar. brix. in queſtiōe ve-
neriali. q̄ incipit. ep̄s mutin̄. De materia hui⁹ regule adde
quod dicam. j. ca. xxi.

babere nō p̄t qđ ipſius no
mine nō eſt geſtū. Idem.
Ratihabitionem retro
trahi et mandato nō

Ratihabitiōeʒ. hec regl'a ſumpta ē ex. l. ff. e. ti. l. ſi
iure. §. deiecit. et. l. ſemper
qui. §. i. Pone caſū in iudicijs. ij. q. vi. nō ſolēt. ꝯ. e. li. de iu
reiur̄. c. vl. ff. de iudic̄. licet in maleficijs. ꝯ. e. li. de ſent̄. ex.
cum quis. i. Ꝛn̄. in cōtractibus. C. ad maceđ. l. vl. et hʒ lo
cū hec regula in caſu. ꝯ. c. xx. ſ. qn̄ meo nōie geſtū eſt. quia
tūc ratum habere poſſum. et ratihabitio retrotrahitur et
mandato ꝯpabit̄. Vnū nota ꝙ ſi infra certū tp̄s teneor ali
quid facere. et alius id fecit nōie meo infra id tp̄us quo id
facere debebā debeo illud ratū hr̄e. alias ratihabitio non
ꝓdeſſet. ij. q. vi. nō ſolent. ibi ꝙ mox reus ratū hr̄et. ff. rem
ra. ha. l. penul. imputat̄ enī tunc culpa tacite renūciatōis
ar. cōtra. ꝯ. e. li. de p̄ben. ſi tibi. i. hec aūt regula fallit in ca
ſu. ff. de hijs qui no. infa. l. quid ergo. in prin. nō enī notat̄
infamia pater qui nō iuſſit filiū ꝯtrahere cū muliere q̄ erat
infra tempus luctus licet poſtea cōſenſerit vel ratū habu
erit. ratio quia ibi ſpectatur initiū ut ibi. vel eſt ratio. quia
licet ratihabitio equiparet̄ mādato ut ſ. non tamen iuſſui
ut ibi. iuſſus enim neceſſitatē imponit. mandatum non. ut
no. ex. l. ff. ꝙ iuſſu. l. i. §. ſi ego quero. et. ff. ꝙ cū eo. l. i. et. l.
ſi mandator. nec cōꝑatur mandato quo ad ſpēm actōnis.
q2 datur actio neg. ge. ff. de neg. g. ſi pupilli. §. ait p̄tor. vbi
mandando datur actio mandati. ff. de ꝓcu. l. licet. §. ea ob
ligatio. compat̄ aūt quo ad effectū. et ideo nō dixit. ꝙ rati-
habitio ſit mandatum ſed ꝙ mandato ꝯparatur. Item fallit
in caſu. ff. de of. ꝓcōſu. et leg. l. obſeruare. in fi. ꝓcōſul enī
hādo legatū anteq̄ ingrediatur ꝓuinciā nil agit. ſi autem
poſtq̄ ingreſſus eſt dationē illā ratam habuit valet. nō tū
retrotrahitur ad totū tp̄us ſed ad id tantū qn̄ ingreſſus ē
ꝓuinciā ut ibi. ratio q2 ratihabitio oparī nō p̄t niſi quod
poſſet mandatū expſſum. Itē fallit. ff. de acq. here. q̄ mihi
bona. §. iuſſum. vbi ratihabitio tutoris in adeūda heredi
tate mandato non ꝯparatur. et eſſet idem inuenire in oīb⁹
in quibus deſidera
ret̄ initiū. et ſic non
eſt cōtra. xvi. q. iij.
§. poteſt. ff. e. quod
ab initio. et. j. e. non
firmatur. et ibi di-
cam. et de hoc ꝑ her.
. ꝯ. de pac. c. ij. et ꝑ
gof. ꝯ. qui ma. ac-
poſ. inſup. Itē fal-
lit in caſu. ꝯ. de Ꝛp. nonnulli. vbi de hoc. et. c. ex parte de-
cani. in fi. vbi non valet Ꝛptum impetratū ſine mandato
licet ille cuius nomine impetratū eſt poſtea ratum habeat
et hoc facit ius acquiſitū illi contra quem facta eſt impe-
tratio quod auelli ab ipſo inuito non p̄t. ad hoc. ꝯ. eo. li. de
elec. ab eo qui cōtra. et eſt ſi. huic regule in eo qđ dicit ꝙ ra
tihabitio retrotrahitur quod dicit lex ꝙ appellans ꝯdem-
natus de furto ſi nō ꝓſequit̄ appellationē retro notat̄ in-
famia. vid̄r enī ratam habere ſniam. ff. de hijs q̄ no. infa. l.
furti. Olim dubitabat̄ an idē in excōicatōne poſt ap. lata
ſed dic ut. ꝯ. e. li. de ſen. ex. licet. Et ſcire debes ꝙ ſi faciens
condemnatus eſt et ſatiſfecit ſentētie nō agitur ampli⁹ con
tra ratū habentē ad intereſſe ſed ad penā bene. ff. de vi et
vi. arma. l. i. §. quotiens. ff. de admi. tu. l. tres tutores. ff.
de iuriſ. o. iuđ. l. adeo.

eſt dubiū ꝯparari. Idem.
Cum ſūt partiū iura
obſcura reo fauendū
eſt potius q̄ actori. Idē.

Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l.
Cum ſūt ptiū. Hec regu- fauorabiliores. Pone ca-
ſum. iij. q. ix. indicas. ꝯ. e. de fi. inſtru. inter dilectos. ff. de
acti. et obliga. arrianus. Hec aūt regula vera eſt niſi actor
foueat fauorabilē cauſam puta m̄rimonij libertatis teſta-
menti vel dotis. tūc enim fallit regula q2 fauendū eſt acto-
ri. xxiij. q. i. ſi quis accepit. ꝯ. de ꝓba. ex literis. ff. de ma-
numiſ. l. antepe. Et hʒ hec regula locū nō ſolū in ſniā ferē-
da. ut. ꝯ. ſed etiā in iam lata puta a ꝯduob⁹ ordinarijs vno
abſoluente ⁊ altero ꝯdemnāte. tenʒ enī ſnīa ꝓ reo lata niſi
in ſupradictis caſibus. ꝯ. de re iuđ. c. vl. ff. de re iuđ. inter
pares. Et nota ꝙ dicit obſcura. ſi enī certū eſſet reū eſſe ob
noxiū puniret̄. q2 culpa eſt relaxare vindictā. xxiij. di. q2
ſunt. et hoc dico cū eſt certū iudici ut iudici. ſec⁹ ſi ut deo.
de of. orđ. ſi ſacerdos. vel ut homini. iij. q. vij. iudicet. de
of. deleg. paſtoralis. §. quia vero. ſi certum eſt eū non eſſe
obnoxium abſoluit̄. idem ſi dubiū ut hic vides. ſanctius eſt
enim nocentē abſoluere q̄ innocentē ꝯdemnare. ff. de pe-
nis. abſentem. et ſic in re dubia fert̄ certa ſnīa. cōtra. xi. q.
iij. graue. de ſpon. de muliere. ad hoc. C. de tranſac. ut Ꝛn̄-
ſum. ſed hic nō eſt dubiū. imo certū. q2 ex q̄ actor nō ꝓba-
uit clare reus debet abſolui. vi. q. vl. actor. ut ex. hn̄. ut no-
ſtrū. C. de ꝓba. actor. ſic no. her. de ſpon. iuuenis. et vide
qđ de triplici ambiguitate no. xxxiij. di. c. vl.
c Reo. ſic dicto a re q̄ petit̄ vel ſup q̄ impetit̄. ꝯ. de v. ſig.
d Actori. ꝯ. ff. de iudic̄. l. ſi quis intentōne. forus.
vbi ambiguam orationē actoris in ſui vtilitatem interpre
tamur. Sol. illud in principio litis in quo fauetur actori
hic in fine in quo fauetur reo. quod dic ut no. de reſti. ſpo.
cum ad ſedem. i glo. ij. in fi. In ſumma igitur nota ꝙ in ob
ſcuris potius fauetur reo q̄ actori niſi fauor cauſe aliud in
ducat. ut. ꝯ. dixi. hinc eſt ꝙ cum ſemiplene probauit actor
et talis eſt cauſa in qua non eſt deferendum iuramentum.
puta criminalis vel famoſa vel ardua. C. de ꝓbati. ſciant

cuncti. C. de dolo. dolū. et. C. q me. cā. l. metū. abſoluitur reus. ſi aūt talis ē cā in qua ſit deferendum deferri debet reo niſi ex circūſtātijs perſonarū et cauſe videatur iudici illud deferendū actori. de iure iu. c. vl. nec intelligas hāc regulā in obſcuris probationibus inductis a reo quia illas interpretamur contra eum. de probati. licet. quod dic vt dicam. j. e. ɔtra eum.

In iudicijs non eſt acceptio pſonarū habenda. Idem ignorantia facti nō iuris excuſat. Idē

In iudicijs. pone caſū. iij. q. ix. necē. s. de iudi. nouit. et. s. e. li. de Rep. ſtatutū. §. inſup. et. §. ſe. ff. de arbi. ſi cū dies. §. ſi arbiter. alioꝝ enim honores alijs non debēt eē occaſio nocendi. C. de ſta. et imagi. l. vlt. ad hoc xi. q. iij. ſi quis vo. Signantur contraria ad hanc regulā. xl. di. c. i. xlv. di. cū hr̄us. xcvij. di. nobiliſſimus. xxiiij. q. i. qui ɔtra pacē. s. de of. delega. ſane. ij. s. e. li. de of. dele. c. ij. et de ſen. ex. qꝛ periculoſum. ff. de pen. aut facta. C. de mō mule. eos. in fi. et. s. de ſimo. per tuas. j. vbi de hoc. ſo. in penis defertur dignitati pſone. vt ibi. et de hʒ de tranſac. c. vl. ar. ɔtra. s. de iureiu. cum quidam. dic vt ibi. Idem in ſedēdo et aſſurgēdo. xciij. di. ñ opꝫ. et no. iij. q. ix. c. vl. In iudicijs aūt vel ſnīa nō eſt hñda pſōarū acceptō vt hic. in eis enī eq̄litas eſt ſuāda. C. de ꝑxi. ſacro. ſcri. l. in ſacris. Idē i pnīe exhibitōe. xxvi. q. vij. ſacerdos. in prin. In fide xp̄i ſuſcipiēda. de ɔſe. di. iiij. nec quē ꝗ. Et in alijs ſacramētis. de ɔiug. ſer. c. i. et in pauperum receptione cū ſufficere poſſumus. xlij. di. quieſcamus. et ī alijs operibus pietatis. xvi. q. i. ſi cupis. hoc ergo qd̄ dic in iudicijs. ſoluit ɔtraria. Et no. q iudicium interdū ponitur pro eo qd̄ ꝓcedit ſnīam vt hic. et. ij. q. i. ſicut ſine iudicio. et. c. in primis. Interdū ꝓ condēpnatione. de cōſe. di. ij. timorem. Interdū ꝓ diſcretione. iij. q. vij. §. tria. interdū ꝓ vna volūtate. s. e. li. de ſepul. c. pnl. Et nota q lʒ iudex vti nō debeat in iudicijs acceptione perſonarum vt hic. et in cōcor. tñ vtile eſt in arbitrarijs iudicem gratioſū hr̄e. s. de of. dele. ɔſuluit. et facit de accuſa. nulli. et qd̄ ibi no. caueat tñ iudex ne in facienda gr̄a incurrat penam ɔſtitutionis. de re iudi. cū eterni. s. e. li.

Ignorantia facti. Pone caſuʒ in ignorantia facti. in ordinato ignoranter a ſimoniaco. i. q. i. ſi qui a ſimoniacis. In eo qui ignorabat hñficiū reſeruatum ꝑ ꝑpam vel alij collatū. s. e. li. de prebē. ſi hñficia. ſilē. e. li. de Rep. gr̄a. in eo qui locat militi credens eū paganū. ff. locati. l. ſi ignorās ñ enī i diſciplinā ɔtēpſit qui militē ignorauit vt ibi. In ig°rātia iuris pone caſum. i. q. iiij. §. notandū. in fi. s. e. li. de ꝓbē. cū qui. ibi ſtultus. tē. C. de iur. et fa. ig. l. ij. et. l. cū qs. Hec regula non indiget gloſ cū eiꝰ materia pleniſſime habeatur. i. q. iiij. §. notandū. in textu et glo. xxxviij. di. in ſūma. et de hoc dic vt ibi. Unum no. q cū q̄ritur de cōdemnatōe expenſarū dicimus q in principali cauſa ꝓbabilis error excuſat a ɔdēnatōe. ij. q. iij. c. paulum. de elec. c. i. in fi. s. e. li. ſed in cā appellatōis indiſtīcte victus ɔdemnatur victori in expenſ. ij. q. vi. omnimodo. s. de ap. ſepe. C. de ap. eos. §. ne temere. Rō aūt hꝰ diuerſi iuri[s] colligitur per hanc regulā in principali enī cauſa eſt error facti. qꝛ in ea ex ꝓbationibus que in fcō ɔſiſtūt ꝓcedit. ſʒ in appellatōis cā ꝓceditur ex actis prioris cauſe. vnde ibi eſt error iuris et ideo excuſat a condemnatione. vt hic. et ideo no. inno. et hoſ. s. de do. et cō. finē. q ſi in cā appella. non proceditur ꝑ ſola antiqua acta ſed inducantur probationeſ noue per quas ꝓnūcietur tūc ꝓbabilis error bene excuſat victum a condemnatione qd̄ verum puto. et vidꝫ caſus ꝓdi. decre. s. e. li. de elec. c. i. in fi. Ad primum deūi huius regule ſignatur ɔtrarium. xxxiiij. q. ij. in lectū. vbi imponitur penitentia ꝓbabiliter ignoranti factum. ſʒ illud ad cautelā. Item ɔtra. de ɔ. di. iiij. qui bis. vbi ignoranter rebaptizatus ordinari non poteſt. Illud ſpāle et punitur ſine culpa ſubētū cā ſcʒ iniuria primi ſacramenti vel dic vt ibi no.

Cum quis in ius ſuccedit alterius iuſtam ignorantie cauſam cenſetur hr̄e. Odia reſtringi Idem et fauores conuenit

Cum quis ī ius. hec regula aſſumpta eſt ex. l. ff. e. t. l. qui in alterius. Pone caſuʒ. xvi. q. iij. ſi ſacerdotes. ſʒ tercium caſum ibi notatum et de iur. pa. cura. et ff. depoſi. l. i. in fi. et. l. ij. ibi enim heres vendens rem depoſitam credens illam eē defūcti non tenetur ad rem ſed ad preciū quod autem in hac regula dr̄ verū eſt ſi cū ipſo ſucceſſore agatur. ſecus ſi ipſe agat quia certus debuit eē d̄ facto ſuo cū ad iudiciū ꝓuocat. vt in predi. l. qui in alterius. et ē ſi. quia deliberatorie danī reo ſed nō actori quia certus debet eē ad iudiciū ꝓuocādo. de hoc dicā. j. e. nōlʒ. cū etiam ſi agat ꝓbabilis poſſet eē ignorantia. Intelligitur autē hec regula generaliter de q̄libet ſucceſſore ſiue ſit ſingularis ſiue vniuerſalis. de quibus dicā. j. e. is q̄ in ius vo. q̄ vidꝫ ɔtra. ſed non eſt qꝛ ibi loquitur de iure hic de fcō. vbi g° q̄reretur de preſcriptōe in q̄ ſufficit bona fides. qd̄ dic vt. s. e. li. de preſcrip. c. i. preſcriberet ſucceſſor bone fidei qd̄ ñ preſcriberet predeceſſor cū mala fide. vbi aūt q̄reretur titl's ſi iniuſtum titulū habuit predeceſſor talē qui nō dat cāʒ ꝓſcribendi ſucceſſor qui eodē iure vtitur nō preſcribit. ff. d̄ diuer. et tem. preſcri. l. cū heres. Et aduerte quia regl'a iſta venit exemplificatiue ad precedentē. ignorātia fcī ꝓbabil[is] excuſat vt ibi. et ſi in ius ſucceſſit alteriꝰ vt hic.

Odia reſtringi. Pone caſuʒ ī pri° dcō. xxxv. q. iij. quod ſcripſi. vbi priuilm odioſum de ɔtrahendo ſcʒ in gradu ꝓhibito reſtringitur. s. de dec. tua. j. vbi decime noualium nō acceſcunt laicis hñtibus decimas in feudū. et. s. e. li. de fi. ꝓſ. c. i. et vl. In s° pone. xvi. q. ij. c. i. s. e. li. d̄ priuil. licʒ. ij. Ro. C. de ſen. paſ. et reſtitu. l. i. que canonizata eſt. ij. q. iij. in fi. et ɔcor. ad hāc reglam. xvi. q. iij. §. poteſt. s. e. li. d̄ priuil. ne aliqui. ff. de liber. et poſtu. l. cum quidam. ſi ergo ius vel priuilegium odioſum eſt reſtringendum ē. ſi fauorabile eſt ampliādū. vt. s. ſi fauorabile et odioſū vt macedonianū āpliatur pacto qꝛ illi iuri nō pt̄ renūciari. ff. ad maced. ſʒ et ſi pater. in fi. Itē extenditur non ſolum ad pecuniā ſed ad rē aliā datā in fraudem. ff. e. ti. ſed iulianꝰ. §. mutui. et. l. iij. §. i. Et per hāc regulā ſoluūt ɔtrariū decre. de deci. ex pte. iij. ad decre. e. ti. cū ɔtingat. in decre. enī ex pte. erat fauor. ſ. priuilm. et ideo ɔceſſis decimis intelligūtur eē ɔceſſa noualia. ſed in decre. cū ɔtingat. erat odiū. ſ. preſcriptio. s. d̄ preſcrip. vigilāti. et ideo lʒ ꝓſcripſerī decias ñ videor preſcripſiſſe noualia poſtea inſurgentia. vt ibi. et facit ad q̄ōnem quā no. oſ. s. de preſcꝑ. cū ex officij. de ꝑlato q̄ preſcripſit viſitatōm et nūq̄ fuit ꝓcuratus modo petit ꝓcuratōm an ſit audiendus. et dicit q nō. preſcriptio enim odioſa eſt et ideo vnū ſine altero acquiri pt̄ per eam. nec tūc eſt viſitationi annexa ꝓcuratio ſed ius cōe fauorabile et ideo viſitatōi que de iure cōi ſit annexa eſt ꝓcuratio. vt ibi. odia igitur reſtringenda ſunt vñ alterius odio quis grauari non debet. et adde hic qd̄ ibi dicam.

Decet cōceſſum. pone caſum. xxv. q. ij. c. i. et. ij. s. e. li. de preben. ſi cui nulla. in autē. coll. vi. ɔſtō. que ō di gni. in fi. vbi filiuſſa. p dignitatē ſibi delatā factus ſui iuris dignitatis ſue adminiſtratōe finita remanet ſui iuris. ad h s. e. li. de pu. c. i. in prin. priuilegia gᵒ principis ſunt perpe tua hoc verū eſt in realibus. perſonalia enim extinguūt cū perſonis. qō dic vt dixi. s. e. priuilegium. Idem dico ō pri uilegio ad tēpus da to pone caſū de v. ſig. tua. s. e. li. de r ſcp. ſi ppē. et lz hoc exp̄matur de princi pe. idē in bñficijs a liorꝫ. xij. q. ij. ſi epus de inſti. cum venis ſent. pñt eni epi da re priuilegia. de re

Dampliari. Idem
Decet ɔceſſum a prin cipe beneficiū eē manſurū
Indultum a iure. Idem.

iudi. cum inter vos. de hoc. xxv. q. ij. in ſumma. Et no. q p̄ uilegium debeat eē perpetuū vt hic. extinguit tamen ppē abuſum delictū. negligentiā. ɔtrium factū. et ſuperueniens enorme p̄iudicium. qō dic vt no. xxij. di. renouantes. xi. q. iij. priuilegiū. de deci. ſuggeſtum. vnū dico q ab ipſo prin cipe verba priuilegij interpretanda ſūt ita q alteri enor me preiudiciū non afferāt. s. de v. ſig. quid p nouale. ſi au tem ex poſt facto ſupueniat p̄iudiciū. pone caſū per decre. ſuggeſtū. hic cū ſit neceſſe directe venire contra vba priui legij credere ppónēdā principi qōnem de priuilegio qō ō nouo tendit ad noxā. et ɔtra illud nō ōbere ppria aucte ve niri fm lau. qui hoc ſentit. xxv. q. i. in fi. et her. in predi. de cre. ſugeſtum. in vl. glo. ‹lus fm quoſdam pt̄ priuilegiū b ¶ Principe. qui ſo› i alterius p̄iudiciū ɔferre. ix. q. iij. nūc vo. et. c. ſe. s. de ɔceſ. prebē. ppoſuit. C. de q̄drie. p ſcp. bñ a zenone. qō non eſt verū. vt no. xxv. q. ij. in ſūma. i prin. c ¶ Manſurū. ɿ omni malicie et diminutōni ɔtra riū. in autē. ɔſtitutio. q̄ de digni. liber. in fi. colla. vi. ɿ no. q hoc vbum decet. qō ponitur in hac regula quantū ad ipſos ſubditos neceſſitatem importat quātū ad ipm prici pē honeſtatem. ipſe enim priuilegiū p ſe conceſſum diminu ere vel moderari et etiā in totū tollere pt̄. primū pbatur s. e. li. de deci. c. ij. de ſta. regu. c. vno. de priuil. c. i. et. c. ne aliq. et. c. ſe. fm pbat. s. e. li. de elec. q ſepe. de immu. eccl. clericis. de ſen. ex. c. vl. in fi. ad hoc. lxiij. di. c. verū. C. ō le gi. digna vox. ‹Pone caſum in lnīa nubendi data

Indultū a iure.› ab aplo. xxviij. di. de hijs. in anno dato ad pmotionem ſacerdotij. s. e. li. ō elec. ɔmiſſa. in q̄ drimeſtri tpe dato ɔdēnato in pſonali actōe ad ſoluendū. ff. de re iudi. l. iiij. ſi quis ɔdēnatus. ɔtra. s. de re iudi. qō ad ɔſultationē. s. de ap. cū ſit. et. c. oblate. ff. de re iudi. l. ij. cū ſuis ſi. ſo. quoddā eſt iuris bñficiū qō nō poteſt ali cui auferri vt inducie. x. dierū ad appellandum. ij. q. vi. an teriorū. inducie. iiij. annorꝫ. ad petendā reſtōeꝫ. s. e. li. de in integ. reſti. c. i. et iſtud verū eſt in iſtis et alijs inducijs que dantur a lege ſine tacito vel expreſſo miniſterio iudicā tis. Quoddā qō ſine cauſa auferri non pt̄ et ſic intelligat hec regula. ſed cū cauſa et cā cognita bene. et no. de hoc plene in dicta decre. cum ſit. et illud verum in inducijs. q̄ licet dentur a iure interuenit tñ in eis tacitū vel expreſſuꝫ miniſteriū iudicātis. vt in deliberatorijs. xx. dierum ɿ ſili. Nō ergo hic dicit q bñficiū iuris nemini ē auferendum intelligas ab hoīe et ſine cauſe cognitōe. alio eni iure iter dum tollitur alterius iuris beneficium. pone exemplum i ſolēniter vouente qui non ɔtrahit. s. e. li. de vo. et vo. re. c vno. In ɔtumace in non veniendo. In notorio crimīoſo et in tercio appellante qui non audiuntur appellātes. xxiij. q. iij. de illicita. de ap. ppoſuit. et. c. ſua nobis. C. ne lice.

in vna et eadē cā ter. ap. p totū. ſed vbi ius aufert vl pmit tit hoīem auferre ceſſat regula ſicut eſt videre in pr̄e qui a iure hꝫ vſumfructū in bonis aduēticijs filij. C. ō bo. q̄ li. l. cū oportet. et. l. vl. et tñ aufertur ppter relinq̄ntē ea condi tione ne ad pr̄em vſufructus pueniat. in autē. vt li. ma. et a. in prin. Item a lege datur marito adminiſtratio bonorū parafernalium et tamen poteſt auferri per mulieris pro hibitionem. C. de pac. con. l. hac lege ſed iſta que fiunt p mittente lege per hominem fieri non videntur ſed potꝰ p legē pmittentem Et eſt hec regla p clerico electo q̄ cō firmationem debꝫ

beneficium nō ē alicui au ferendum. Idem.
Nonfirmatur tractu tpis qō de iure ab initio

petere. i. tres menſes vt. s. de elec. q ſit. poſt preſtitū ɔſen ſum vt ibi. epūs eni ei mandat q petat ɔfirmatōm. i. men ſem. videt enim q non poſſit hoc mandare. exquo enim eo dem vel alio iure nō cauetur q hoc poſſit. ergo beneficiuꝫ illi electo indultū tollere non poterit per hāc regulā. et ca Nonfirmat. hec regla ſ ūpra ē ex. l. ff. e. ti. l. q̄. s. dixi. qō ab initio. pone caſū. i. q. i. principatus. vbi ñ cō ualeſcit ſimoniacꝰ ingreſſus. s. e. li. ō Rep. ſi eo tpe. vbi ſpe crat ipetrātis etas quā habebat impetrationis tempe. ff. de v. ob. inter ſtipulātem. §. ſacrā. vbi nō valet liberi hoīs ſtipulatio licet poſtea ſeruus fiat. ad idem. s. e. li. de ſen. ex. licet. ff. qui et a q̄. ma. lib. l. ſi ſeruo. vbi libertas data ſeruo alieno non valet. licet poſtea efficiatur ſeruus meus. ad idem inſti. qui. nō eſt pmiſ. fa. teſta. §. preterea. vbi teſta mentum furioſi vel impuberis non valꝫ licet poſtea effici atur maior vel ſanementis. concor. ad hoc. xvi. q. iij. §. pt̄ v. q ab inicio. s. de elec. auditis. cū ſi. No. gᵒ ex hac regla initiū ſpeccandum. alibi habes de fi. ſed proſequere hic p cardum. vt no. s. de elc. dudum. Item nota. q a pricᵒ nul lum eſt ipſo iure tractu tpis non conualeſcere. ſecus autē ſi nō eēt nullum ſed annullandum. s. de poſtula. bone. ij. ō elec. q ſicut. Expreſſe ɔtra. xij. q. ij. ſi qua de rebus. xvi. q. i. c. vl. de hijs q̄ fi. a pla. cū nos. ɿ ibi de hoc ō regul. ſigni ficatum. de iure. pa. cura. de deſpō. impu. de illis. de pug ſer. ppoſuit. ff. de ritu. nup. l. ſi quis in ſenatorio. C. ō nup et ſi ɔtra. In hijs omnibus dicitur q ɔualeſcit q a prin cipio nullū erat. ſo. ad. c. ſi q̄ de rebus. dic q nō ob. fm io. qui ibi no. q contractus fcūs per clericos vacante ſede tꝫ ipſo iure ſed reſtituit eccleſia. ſed hug. ibi. tā. et gof. ɿ ber. extra ne ſe. va. c. i. dicunt ɔtrarium. ſ. q nō tenet ipſo iure ɿ dicunt ibi reſcindi ɔtum de facto pceſſit. ɿ q pt̄ poſtea haberi ratū dicunt eē ſpāle fauore eccleſie. vel dic gnāliter ad illud et ad oīa ſupdicta cōtraria q illud qō ab initio nullum eſt non firmat ſolo tractu tempis vt hic. ſicut enim tempus nō eſt modus inducende obligatōis. x. q. iij. q co gnouimus. ō cenſi. peruenit. C. de pac. ſi certis annis. nec tollende. s. de preſcrip. cām. ff. de ac. et ob. l. obligatōnum §. placet. ſic nec repande vt hic. ad idem. ff. de ſer. exp. l. ſi minor. ſed nouo ſubſequēti conſenſu interdū tacito inter dū expreſſo ſublata cā impedimenti bñ. vt p cōtraria pba tur ad hoc. C. ſi ma. fa. ra. ha. l. i. et. ij. pbat hoc optime. s. e. li. de deſpō. impu. c. i. valēt gᵒ ex ſubſequēti cōſenſu ex nūc nō vt extūc. ſi. ff. de of. pcō. l. obſeruare. in fine. Spā le tñ videt fm ber. in cōtractu minoris. vbi nō tenet ɔtra ctus niſi tutor vel curator ibi ſit pñs licet poſtea conſenti at. inſti. de auct. tu. §. tutor. ff. e. ti. l. obligari. Item in ele ctione que ſi nulla eſt ſubſequenti conſenſu nō cōfirmat. de elec. auditis. fm ber. qui hoc no. s. de re. ec. alie. vel non

dudũ.in glo.magna.in fi.ſed adhuc ob.et ſolutioni ꝯtra
dicit predi.decre.s.de iure pa.cura.vbi etiã tractu tp̃is
confirmatur qđ ab initio nõ valebat.ſo.ibi nõ fuit ſolꝰ tra
ctus temporis ꝫ bona fides cũ tp̃e legitio qđ preſcp̃tiõꝫ
induxit.et facit qđ dixi.s.e.cũ q̃s.vel fuit illud ꝓpter ſcã
dalum vel fuit ibi etiam tacitus ꝯſenſus epi vt ibi no. Itẽ
ſolutioni contradicit.s.de eo qui duxit in ma.quam pol.

Non ſubſiſtit. Idem
Non eſt ſine culpa qui rei que ad eum nõ ꝑtinet ſe immiſcet.

per ad.c.ij.vbi ma
trimoniũ ꝯtractũ
cum ſecunda viuen
te prima.mortua ꝑ
ma ex nouo conſen
ſu confirmari non
poteſt.So.illud ẽ
propter impedimẽ
tum perpetuum.ſ.
adulterium cũ ſpõ
ſalibus de facto.vt.s.e.ti.c.vl.licet gᵒ ſuperueniat caſus.
ſ.mors prime a quo poterat cũ ſcđa matrimoniũ incho
ari remanet tñ impedimentũ predictũ ꝓpter quod nouus
conſenſus non poteſt inducere matrimoniũ cũ ſcđa.⁊ ibi
de hoc.illa ergo q̃ de neceſſitate deſiderãt initium vel q̃ iõ
ñ valẽt qꝛ ſubeſt in eis ꝑpetuũ impedimẽtũ.nec tractu tẽ
pis.nec nouo ſubſequẽti ꝯſenſu cõfirmantur.vt hic ⁊ ibi.
ꝫ ea q̃ de neceſſitate recipiũt initium nec ſubeſt in eis per
petuũ ſed tp̃ale tm̃ impedimẽtũ.et ſi nõ ſolo tractu tp̃is ꝯ
firmantur vt hic tñ ſublato impedimẽto nouo ſubſequen
ti conſenſu interdũ tacito interdũ expreſſo hñ.vt in contra
rijs.et ſic ſolutõm intelligo ſuꝑdictam.

Non eſt ſine culpa.hec regl̃a ſũpta eſt.ex.l.ff.e.t.l.cul
pa eſt.Pone caſum in clerico iaciẽte lapidẽ et ceco ſagittã
te.l.di.clerico.xv.q.i.§.vt itaq₃.In monacho ciroico.s.de
homi.tua.i.Rᵒ.Scire enĩ debet qđ ſuũ ñ ẽ ad alios perti
nere.C.vñ vi.cũ q̃rebaẽ.ſi hec regula vera eſt.ergo ẽ cul
pa gerere aliena negocia.et ſic eſt contra.ff.de nego.ge.l.
ij.et per totũ.vbi ꝓdita eſt actio gerenti.et improbitate e
nĩ nõ debuit actionem ꝯſequi.xxij.q.iiij.ſi ad peccatũ.s.
de conſue.c.pñl.ff.de fur.itaq₃ ful.o.ſo.officium hoc de
bet homo hoĩ.xxiiij.q.ij.c.ij.s.de teſta.cũ in officijs.ibi ꝑ
mo loco.xᵒ.ff.de ſer.expoꝛ.l.fuus.⁊ no.ꝙ ꝓprie loquẽdo
inter deũ et hoĩem eſt religio.in decre.iuramenti religio.
xxiij.q.iiij.vnuſq̃ſq₃.inter prelatũ et ſubditum obedientia
ij.q.vi.qui ſe ſcit.inter maioꝛem et minoꝛem reuerentia.s
e.li.de of.dele.c.ij.inter prẽm et filiũ dilectio.v.q.v.non
oſculatur.inter conſanguineos pietas inter dñm et ſeruũ
fuiciũ.inter prõnũ et libertũ obſequiũ.inter hoĩem ⁊ ho
minẽ officiũ.nõ pẽ ergo dici ad eũ nõ pertinere.nã vides
ꝙ olim appellãs ꝓ ꝯdemnato habebat biduũ vt in ꝓpria
cã.nõ triduũ vt ĩ aliena.ff.de ap.ñ rm̃.ff.q̃ñ ap.ſit.l.ij.ad
hoc.ij.q.vi.nõ ſolet.Exemplificare potes hãc regulã etiã
in impito medico.et in iudice qui per imperitiam male
iudicauit qui tenetur actione in factum quantũ religioni
iudicantis videbiẽ equũ.ff.de vaẽ.et extraoꝛ.cog.l.ſi iu
dex.inſti.de obli.q̃ ex q̃ſi delic.in pein.qꝛ impitia culpe ꝯ
paraẽ.i.q.i.nõ eſt putanda.in fi.xxix.di.c.vi.s.de eta.et
q̃li.ad aures.de homiẽ.tua.ff.e.ti.l.imperitia.ſi ergo ẽ in
culpa ſe miſcendo gᵒ tenetur de caſu.qꝛ ſp ſi caſum culpa
preuenit tenetur quis de caſu.de homici.ꝑſpiterũ.et.c.ꝯ
tinebatur.et.c.ad audientiã.et.s.e.li.e.ti.c.vl.de hoc.l.
vi.de hijs.s.de homi.ſicut dignũ.in glo.pñl.ad hãc regu
lã concoꝛdat.s.de ſen.ex.perpendimus.

Nullus pluribus.hec regula ſũpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.ne
mo ex hijs.Pone caſum.xxiij.q.i.quiſquis.vbi negat au
gᵒ.qđ dicebat vincentius eũ facere dicẽs.ꝙ poſito ꝙ id
verum eſſet id facit ex cauſa.de preſcrip.auditis.vbi alle
gatur exemptio et preſcriptio.C.de tranſac.interpoſitaſ
vbi dicitur tranſactõnem non tenere.tũ qꝛ metu interpo
ſita.tum quia facta cum ſeruo ꝓprio.et qđ dicit defenſiõi
bus.intelligas etiaꝫ ꝯtrarijs.xiij.q.ij.in prin.vbi de hoc
ff.de excep.l.nemo.niſi forte ſpecialiter ius impediaẽ.vt
in predi.l.ff.e.ti.l.nemo ex hijs.impedit enim ius interdũ
contrarias defenſiones ꝓponi.pone caſum.ff.de noxali.

Nullus. Idem
Nemo pluribus vti defenſionibus prohibetur.
Idem.

l.quotiens.§.pre
toꝛ.ibi.conuentuſ
noxali negans ſuũ
hẽre in ptãte conui
ctus de mendacio
tenetur inſolidum
nec penitere poteſt
Idẽ in conuentu đ
paupie.ff.ſi q̃dru.
pau.fe.di.l.i.§.inẽ
dictũ.Idẽ in eo qui negat pecuniam nũeratam.ꝯuictus đ
mendacõ ñ pẽ dicere ſe ſoluiſſe.C.de nõ nu.pe.autñ.ꝯtra
qui ꝓpriã.Idẽ in eo qui negat ſe sociũ amittit priuilegiuꝫ
vt cõueniaẽ inq̃ntũ facere pẽ.ff.de re iudi.ꝫ hoc ita.§.i.
Idem in eo qui negat ſibi pecuniã ſolutã ſi cõuincitur de
mendacio amittit priuilẽn per qđ aduerſarius ꝯpellebaẽ
ꝓbare indebitũ ſed ipſe cõpelliẽ ꝓbare debitũ.s.de ſolu.
is qui.ff.de ꝓba.cũ de indebito.in prin.Iteꝫ impedit.ff
de rei ven.l.vl.C.qui po.in pi.ha.autñ.ſi poſſeſſoꝛ.nã ꝯ
uentus rei ven.vel pig.negãs ſe poſſidere cõuictus de mẽ
dacio comodũ poſſeſſionis amittit vt ibi.et aquilia inficia
tõe creſcit in duplũ.ff.ad.l.acqui.l.ij.et heres qui negat
legatum ꝯuictus non recurrit ad ſolẽnitatẽ iuris vt dicaẽ
teſtamentũ impfectũ.inſti.de fideicõ.heredi.§.vl.Itẽ im
pedit inſti.de fideicõ.li.§.ꝫ ꝙ.et in autñ.de trien.et ſe.§
ſtudiũ.et.§.illud actoꝛ.Duas aũt electõnes quis ſimul ꝓ
ſeq̃ non pẽ nec vna electa redire ad alteram.s.e.li.de elc.
vt quis duas.et facit.s.de re iudi.cum olim.An autẽ q̃s
pluribus actõnibus vti poſſit.no.xiij.q.ij.in prin.de reſ.
do.cũ dilectus.et ꝑ inno.et hoſ.de reſti.in inte.conſtitutꝰ
et plene.ff.de tribu.ꝙ in heredẽ.§.eligere.Licet autẽ ex ti
tulo duplicato non agatur.s.de fi.inſtru.inter dilectos.
C.de con.emp.cũ reos.tñ hñ excipiẽ.s.de cõ.ꝑben.pꝰ ele
ctionẽ.de reli.do.conſtitutus.et.c.cum dilectus.In illa
autem decre.de preſcrip.veniens.ſimul ꝓponebantur il
la duo.priuilegiũ et preſcriptio.per quoꝝ vnũ videbatur
recedi ab altero vt ibi pꝫ.ſed nõne cõtraria allegans non
auditur.vt.xxij.q.vij.qđ aũt.in prin.de ap.ſollicitudinẽ
in fi.C.de fur.et ſ.coꝛ.l.i.Quidam indiſtincte dixerũt al
legantem ꝯtraria non audiri per ꝑdi.decre.inter dilectos
ſed obſtãt ſuꝑdicta iura.Alij dixerũt.ſ.g.naſo.tan.et gof.
recitando ꝙ illud hꝫ locũ in actoꝛe et in eadem inſtantia
iudicij.nã ſecus in diuerſ.ff.de inof.teſta.l.papinianus.
§.ſed nec impuberis.in reo aũt non hꝫ locum.vt.s.ꝓba
ui.ſed huic opi.ꝯtradicit predi.decre.veniens.nam ibi e
rant mutue petitiones.et ſuper eo quo ſe defendebat ab
bas nõ auditur ibi allegãs ꝯtraria.preſcriptionem.ſ.et ꝑ
uilegium.et ideo dixerũt ꝙ nõ auditur allegãs cõtraria i
eadẽ inſtantia iudicij vt in contrarijs ſed in diuerſis hñ.⁊
ideo dixit lex.ꝙ qui primo egit de inofficioſo et ſuccubuit
poteſt poſtea dicere nullum.vt.C.de inof.teſ.l.cõtra ma
ioꝛes.ſed huic ꝯtradicũt.de pꝛeſcp̃.auditis.et.c.cũ olim.
vbi in eadẽ inſtantia ꝓponũtur.vnde dixerũt alij ꝙ ſub cõ
ditione licet ꝓponere cõtraria puta ꝓpono talem exceptõꝫ
ſ q̃ ſi ſuccubuero ex tũc ꝓpono talem.facit de excep.cũ venẽ
bilis.et qđ ibi no.et ſic intelligũt dictas decre.auditis.et
c.cum olim.et hoc recitat gof.ſeruari in curia.ſed iđ ñ col
ligitur ex ipſis decre.et videẽ quidã diuinare.vñ petrꝰ dicas

ꝙ aut ſunt contraria q̄ ꝓponūtur ex principio aut ex fine.
ſi ex prinᵒ ſūt cōtraria ſ; ad vnū finē tendūt. pone caſū in ꝑ
dic. decre. auditis. et in decre. cū olim. et in decre. pᵒ electi
onē. cū ſi. tūc ꝓponi pñt in eadē inſtātia ⁊ vnum nō preiu-
dicat alteri. ſi autem ad finē contrariū tendūt. pone exem
plū ꝑ decre. ſollicitudinē. tūc ſimꝉ vel in eadē inſtātia nō ꝓ
ponuntur. vt dixi. s. nec credas ꝙ ī predi. decre. veniens
priuiulegium ī eo
ꝙ priuilegium ſit
contrarium preſcꝑ
tioni in eo ꝙ pre-
ſcriptio. ſed tenor
priuilegij erat con-
trarius preſcriptō
ni. per ꝑſcꝑtōꝫ enī
ibi dabatur abba-
ti plena et pura po
teſtas recipiendi ordines a quocūq; vellet epō. ſed per ꝑ-
uilegiū cū determinatione dabatur predicta ptās. ſi epūſ
catholicus non eēt ⁊c̄. Dicūt tñ quidā referre in vbis. an
ſ. dicat allego priuilegiū et preſcriptōꝫ ⁊ tūc dꝫ audiri. an
dicat allego preſcriptionē et priuilegiū et tūc nō auditur.
q̄ ponit carrucā añ boues. et ſic intelligūt decre. ſ; vt ibi.
pꝫ primo priuilegium fuerat allegatum. vñ precedēs rō
verior eſt. et no. ꝙ exceptōem obiciens nō ꝯteſtatur litem
s. e. de li. conteſ. c. ij. nec fateꝛ. vt. j. e. exceptōꝫ. et adde qđ
ibi dicā. et ꝯcordat ad hāc regulā. de ap. cum parati.

Quod ſemel placuit amplius diſplicere non poteſt. Idem. Non debet aliquis alterius odio pregrauari. Sine culpa. Idem. niſi ſubſit cauſa nō ē aliquis puniendus. Idē.

Quod ſemel placuit. Pone caſū. in mr̄ᵒ. xxij. q. v. hor
rendus. de iureiurā. queadmodū. ff. de adul. ſi ꝟxor.
in fi. In electo. viij. q. ij. dilectiſſimi. s. e. li. nulli. de elec. ff
de decur. l. vnꝉ. in fi. In iudice. iij. q. iij. offeratur. de cau-
ſa poſ. cū olim. C. de iudi. apertiſſimi. Idem in alijs oībꝰ.
iiij. di. in iſtis. s. de ꝓba. per tuas. ff. de neg. geſ. pōp. fal-
lit interdū hec regula ex cā ſuperuenienti vel de nouo ad
noticiā ꝑuenienti. s. e. li. de elec. vt circa. et. c. nulli. s. đ ex
cep. paſtoralis. quia q̄ de nouo emergūt indigent auxilio.
s. de of. dele. inſinuāte. ff. de inter. ac. de etate. §. de cauſa.
Item fallit in caſu. ff. de mu. ⁊ ho. vt gradati. §. reprobari
vbi medicus ſemel ꝓbatus iterū reprobatur. et eſt illud
ſpeciale ꝓpter hominū ſanitatē. Item fallit in oībus caſi-
bus in quibus a iure permittiꝛ penitere vel variare. ſic in
appellatōe a qua licet appellanti recedere. ij. q. vi. ſi q̄ſ libel
los. de of. dele. gratū. s. e. li. de elec. ꝗuis. et. c. ꝓuida. et.
s. de ap. inꝑpoſita. In p̄no laico qui variare pt̄. s. de iur.
pa. ꝙ aūt. et. c. paſtoralis. in cardinali q̄ variat in caſu. s.
de elec. l. in moniali. s. e. li. e. ti. indēnitatibꝰ. §. ſi aūt. et ī
teſtamēto qđ mutari pt̄ vſq; ad ſupremū vite exitū. xiij. q.
ij. vltima volūtas. de ceꝉ. miſ. cū marthe. ff. de adimī. le. l.
iiij. non ob. pactū de nō mutādo. C. de pac. l. pactū qđ do
tali. ff. de le. iij. ſi q̄ſ. in prin. j. Rᵒ. et ī libello qđ vſq; ad li.
ꝯteſ. mutari pt̄. C. de eden. l. edita. de hoc de libel. obla. c.
ij. et accuſans añ inſcriptōm penitet. de accu. c. l;. Item iu
dex mutat interlocutoriā ſuaꝫ. s. de ap. cū ceſſante. et dic
vt ibi. ff. de re iudi. qđ iuſſit. Item in mandato ſocietate ⁊
depoſito licitū eſt penitere. inſti. mādati. §. recte. s. e. li. de
ꝓcura. c. ij. et pnꝉ. et. ff. ꝓ ſo. ſ; et ſi ſocius. §. vl. ff. depoſi.
l. i. §. pnꝉ. et regulariter in cōtractibꝰ īnoīatis. qđ dic. vt
plene no. ff. de ꝯdi. cā da. et cā nō ſe. ſi pecuniam. Item pre
cariū ad certū tēpus ꝯceſſuꝫ eē añ tp̄s reuocatur. ff. de ꝑ-
ca. l. cū precario. rō quia certi tp̄is adiectio ē ꝯtra naturā
illius contractus. Itē ſoluūtur ſpōſalia de futuro per ſe-
cuta ſpōſalia de preſenti. de ſpon. ſi inter. ⁊ ſponſalia de ꝑ
ſenti per ingreſſum religionis. de conuer. ꝯiug. et publico
ex ingreſſus religionem ante āñū vel ꝓfeſſionē penitet de
regulꝭ. ad nr̄am. et ꝓfeſſus vnam religionem etiā inuito ꝑ
lato ꝓfitetur et ingreditur artiorem. e. ti. l;. et a ſimplici
voto receditur ꝑ ſequēs mr̄imoniū. s. e. li. de vo. et vo. re.
c. vno. rō ibi. Itē a voto de certa religione ꝓfitenda rece
ditur per ingreſſum etiam laxioris. s. e. li. de regulꝭ. qui pꝰ
votū. Item fallit in caſu in q̄ licet infra triduum penitere
s. de regula. ad noſtram. et. e. li. e. titu. conſtitutionem. in
fine. Item in ele-
cto qui conſenſit
electioni de ſe fa-
cte. quia ꝓpria au-
ctoritate penitet ā-
te confirmatiōꝫ. đ
tranſla. inter cor-
poralia. ſm ber. In
hijs igitur et ſilibꝰ
caſibus quod ſemꝉ
placuit adhuc potuit diſplicere. Et incidit in hāc regulaꝫ
illud gn̄ale. ꝙ nullus pt̄ venire contra factū ſuum. de quo
dic vt no. lv. di. penitentes. de elec. noſti. et de cleri. cōiu.
diuerꝭ fallacijs. Et no. ꝙ hec regula nō hꝫ locū in hijs q̄ ī
probantur a iure. vt in predic. c. penitentes. lv. di. s. đ pac
c. vl. de fo. compe. ſi diligenti. C. de arbi. l. pnꝉ. vbi licet ꝑ-
tes pactū faciāt de nō recedendo ab arbitrio. et ap. renun
cient. nihilominus recedere poſſunt. Item habet locum ī
hijs que ſcienter placent et non per errorem facti. xxxviij.
di. ꝗuis. xxij. q. ij. in quibus. s. de elec. cū in cunctis. ⁊ de
ſolu. c. vl. de cōiug. ꝯ. c. ij. et vl. ff. de iuriſ. om. iu. ſi per er-
rorē. Itē reqrꝛ ꝙ nō placeat ſola mente ſ; vbo vel facto.
et ꝙ alterius interſit. facit. j. e. mutare. et qđ ibi dicam.

Non dꝫ aliq̄s. Pone caſum in filio qui non excōicatur
ꝓ pcc̄o patris. xxiij. q. iij. ſi heres. In cōpromitten-
tibus qui nō puniunꝛ dolo cōpromiſſarij. s. e. li. de elec. ſi
cōpromiſſarius. §. i. idem. C. de inof. teſ. ſi quis ſuo. vſus
finē. vbi reuocatur lex āti q̄ q̄ ꝑmittebat filiū exheredari a
matre. ꝓpter paternū odiū. ad idem. i. q. iiij. iudex. de ſimo
nia. nobis. et. c. ſicut tuis. s. e. li. de iureiuꝛ. et dam. da. ⁊ ſi
pignorationes. C. de peñ. ſancimus. cū ſi. Contra. ij. q. vi
biduū. v. ſi aduerſus abſentē. de cā poſ. cū olim. ff. de tu.
ꝓcuratoris. vbi negligentia vt in primo. factū vt in ſcđo.
dolus vt in tercio ꝓcuratoris nocet dño. Sed dic ꝙ rōne
mādati ipſe dñs videꝛ id facere. vñ eius odio grauatur in
quātū fines mādati patiūtur in eo ꝙ excedit. no. de of. de
le. cū olim. intelligas hoc vt plene no. s. vt liꝉ. nō cō. c. i. in
fi. Idē dic in herede qui grauaꝛ ꝓ defuncto. In fideiuſſo
re qui grauatur ꝓ principali. vt no. de hoc per gar. in ꝑ-
di. decre. et ſi pignoratōes. Item cōtra. lxx. di. neminē. v-
bi in odiū ordinātis deponiꝛ ordinatꝰ. ſ; ibi nō ſolū fuit o
diū ordinantis ſed delictū ordinati q̄ ſe permiſit ſine tᵒ or
dinari. vt ibi no. Item ꝯtra. lvi. di. per totū. i. q. iiij. §. iteꝫ
peccato. vi. q. i. ſi quis cū. xv. q. vl. cum multe. xxiiij. q. iij.
in prin. xxv. q. ij. ita nos. de ꝯſe. di. i. in ſcā. ibi perit iuſtus
ſepe ꝓ impio. s. de fi. preſ. per totū. s. de ſpon. non eſt no
bis. de hereti. vgentis. et. e. ti. s. e. li. c. ij. §. ij. cū multis ſi
milibus. ſo. triplex eſt pena. etña. ſpūalis et tp̄alis. qđ ꝓ-
ſequere. vt no. i. q. iiij. in ſumma. et. xxiiij. q. iij. in ſū. đ hijſ
q̄ ſi. a ma. ꝑ. ca. q̄ſuit. pena gᵒ tp̄ali vel ſpūali alia ab excōi
catōe ſepe puniꝛ vnꝰ ꝓ alio. et eſt ſpāle et ratōꝫ videre po
tes. vel in odiū criminis puta leſe maieſtatis hereſis ꝉ ſciſ
matis. ad hoc. s. e. li. de ſciſma. c. vno. vꝉ quia incontinen
tia paterna timetur in filio. et facit qđ dixi. s. e. ſemel. in fi
ne. item ꝯtra. ff. de inſti. ſed et ſi pupillus. §. ceterū. in fi. ſ;
ibi fuit culpa preponentis. ⁊ eodē mō ſoluitur. ff. de of. ꝓ
cō. obſuare. §. i. q; ibi culpa fuit ꝓcōſulꝭ. ſecū ducēꝭ vxorē

Idem. ꝯtra. C. in qui. cau. pig. tacite ꝯtra. l. ſatis. vbi bōa mulieris in cā mariti. primipilarij ſūt tacite obligata. ita ꝙ ſi ipſius bona exhauſta ſūt bona vxoris diſtrahuntur. ſꝫ illð ē ſpāle. ⁊ facit ad hāc reglam. j. e. damnū quod quis ⁊ qð ibi dicam. et ſatis continuatur hec regula. cum. j. ꝑx ꝑ quā etiā rñdetur ad cōtraria. s. ſignata.

Sine culpa. hic ponitur regula et eius exceptio in regula. Pone caſum lvi. diſt. ſatis per verſum. s. de ꝯſti. cognoſcentis ff. ad l. acqui. ſi putator. In exemptōne. pone caſum in marito corrupte qui a promotione ſine culpa repellitur tamē ex

Quod quis mandato facit iudicis dolo facere non videtur. cū habeat parere necē. Idem.

cauſa ꝓpter ſacramenti defectum. xxxiiij. di. ſi cuiꝰ. In clerico leproſo qui ſine culpa ꝓpter ſcandalum priuatur eccleſia. de cle. egro. tua. Item in domino ſerui qui noxam dedit qui cōpellitur emendare noxam vel dare ſeruū ꝓ noxa inſti. de noxa. in prin. Regulariter ergo nullus punitur ſine culpa. xvi. q. vij. inuentū. de homici. iohannes. ⁊ c. vl. C. de peñ. ſancimꝰ. s. de cōſue. c. pnl. et. s. regula ꝓxi. cum ſuis cōcor. ⁊ eſt rō quia pena eſt menſura culpe. de of. del. ſane. ij. de tranſac. c. vl. de homici. ſicut dignū. vbi autem nō extat menſurandū menſura locū nō hꝫ. ergo vbi non ē culpa nec pena. bene tñ ex cauſa punitur quis ſine culpa. s. vt li. non conteſ. qm̄ frequēter. §. ſi vo. in fi. Et hec materia plus glo. non indiget. ꝓſequere enī eam. vt no. xxij. di. reuocātes. de ꝯſti. cognoſcentes. et de priuil. ātiqua

Quod q̄s mandato. hec regula ſūpta ē. ex. l. ff. e. ti. l. nō videnť data. §. qui iuſſu. Pone caſum in milite qui de mādato iudicis occidit. xxiij. q. v. miles. In laico vel clerico qui de mandato epi capit clericum. s. e. li. de ſen. ex. ſi clericos. et in eo qui iuſſu p̄toris corrupit album qui excuſať a pena. ff. de iuriſdictio. om. iu. ſi quis id. §. doli mali. et hec vera cum iudex aliquid mandat officium ſuum exercēdo. ff. ad trebel. ſeruo. §. cum pretor. et cā quare tūc excuſatur parens eſt iudicialis auctoritas. vt ibi. Scdo ne contra publicā honeſtatē impediatur punitio maleficiorū. ⁊ ff. ad l. acquil. ita vulneratꝰ. ſi vo nō exercet officiū ſuum nō ē parendū niſi in reuerentie exhibitiōe. ff. de in ius vo. l. gñaliter. nā interdū reſiſtere debēt officiales. de pe. di. i nemo. s de cle. ex. fūdamenta. §. iudices. C. ð ap. qm̄. ⁊ hoc verū in atrocioribus in q̄bꝰ potiꝰ deo q̄ hominibus obediendum eſt. xi. q. iij. ſi dñs. de ſen. excōi. inquiſitioni. ff. e ti. ad ea. In hijs autē que ſine dolo cōmittuntur etiam extra officium parens excuſatur. ff. ad. l. acquil. liber hō. ij. vbi de hoc plene no. et no. ꝙ ſicut dolo caret qui iudicis obtēpat p̄cepto ita econuerſo dolo non caret qui iudicis non obtēpat p̄cepto. ff. e. ti. l. non pt̄ dolo carere qui imperio magiſtratꝰ nō obtēpauit. ¶ Cum habeat. reddituū cauſe. In hijs ergo in quibus ñ hꝫ neceſſe parere vt in atrocioribus q̄ ad ſuū ñ ſpectāt officiū dolo nō caret vt s. dixi. et facit de ſen. ex. vniuerſitatis. vbi verberās mōachum ſi ē laicꝰ lꝫ hoc faciat de mādato abbatis ſui excōicatus ē. ⁊ no. ꝙ dicit ꝙ habeat parere neceſſe. ſicut enim neceſſitas excuſat a furto. vt de con. diſt. v. diſcipulos. s. de fur. c. iij. ad hoc. ff. ad. l. rodi. de iac. l. ij. §. cum in eadē nauī. ſic et a dolo. vt hic vides. cum ergo nullum maleficium ſine dolo vel lata ſaltem culpa que dolo cōparatur. xv. q. i. aliquos. de ſen. ex. c. i. ff. de iniur. l. illud. ergo et a quolibet maleficio excuſat neceſſitas qð intelligas. vt dixi. ē autē regula hec in argumento ad q̄onem de eo q̄ ad mādatū

eccle reddit debitū vxori pendēte lite adulterij vel ꝯditionis. de hoc no. xxiiij. di. ſi cuius. ⁊ de cōiu. ſ. ꝓpoſuit.

Mora ſua. hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. in condemnatōe. §. vnicuiqꝫ. Pone caſum in eo qui eſt in mora ſoluendi decimas quia pereunt periculo ſuo etiam caſu fortuito. xvi. q. i. decime. Idem in cōmodatario vel depoſitario qui fuit in mora. de commoda. c. vno. de depoſi.

Mora ſua cuilibet ē nociua. Idem.

Ea que fiunt a iudice ſi ad eius non

bona fides. Idem in fure qui ſtatim ē in mora. C. de fur. l. ſubtracto. Circa hanc tamen regulam nota ꝙ ad hoc ꝙ quis dicatur moroſus requiritur ꝙ ſciat ſe debere. vel ſcire debeat ꝙ interpellatus fuerit a die vel hoīe ⁊ ꝙ habuerit poſſibilitatē dādi. hoc hēs. ff. de re. cre. l. ꝙ te. et tūc tenetur moroſus de caſu fortuito etiā ſi eodem modo fuiſſet res apð dominū peritura. ſm accur. lꝫ mar. ꝯ. vt no. in dicta. l. ꝙ te. ⁊ ꝓbatur. ff. de le. i. cū res. §. vl. fortaſſis enim dñs rem vendidiſſet et apud alium perijſſet. et hoc tenꝫ ber. s. de ꝯmoda. c. vno. et de depo. bona fides. Et no. ꝙ dicit mora ſua. nā in duobus reis debendi altero interpellato alter liberatur interitu ſpeciei ſed int̄pellatꝰ teneť. ff. de vſu. l. mora. in fi. Item mora fideiuſſoris ſibi nocet ñ reo q̄minꝰ liberetur interitu ſpeciei. ſecus ecōuerſo. ff. de v. ob. l. cū filiꝰ et. l. mora. et hoc q2 fideiuſſor hꝫ cām a reo nō reus a fideiuſſore. Vnū no. ꝙ ſi debitor primo fuit in mora ſoluendi et poſtea creditor in mora recipiendi vel econtra. ꝙ vltia mora nocet. vt. ff. de vſur. l. debitor. et vide qð no. de deci. cum hoīes. De mora aūt et multiplici eius effectu plene no. ff. de vſu. l. mora. Sed nunquid mora ſemel ꝯmiſſa purgari pt̄. et vid2 ꝙ nō. xij. q. ij. longīquitate. xx. q. ij. puella. de elec. cum in cunctis. ibi. elapſo tempore. de ſupplē. neg. p̄la. lꝫ. et. c. vl. ff. de ac. et ob. l. traiecticie. C. de cōtra. et ꝯmit. ſti. magnam. Contra ꝙ poſſit purgari. xvi. j. di. c. i. vbi de hoc. et. c. di. quoniam. de ſupplen. neg. p̄la. lr̄as. de elec. ꝙ ſicut. in fi. de rebus ec. non ali. ſi quis preſpiterorꝫ. de loca. et conduc. ꝓpter. in fi. et. c. potuit. vbi de hoc et de elec. c. vl. ff. ſi quis caut. l. et ſi poſt tres. ff. de peri. et como. l. i. C. ð fideiuſſo. ſancimuſ. s. e. li. de preben. ſi tibi. So. dic ꝙ vbi dies prefigitur a canone vel lege penam īponente mora purgari non pt̄. pena enim ſemel cōmiſſa ñ purgatur et ſic intelliguntur prima iura et hec regula. et hoc eſt verum niſi eadem lege vel alia vel canone caueať ī eo caſu moram poſſe purgari et penam euitari. et ſic intelligantur contraria. Lex autem illa. et ſi poſt tres loquitur de preparatorijs iudiciorum in quibuſ mora bene purgatur vt ibi. cū ſuis ſi. ſed pꝰ li. ꝯteſ. non purgatur. ff. de ver. ob. l. ſi inſulam. multo ergo minꝰ purgabitur pena ſemel ꝯmiſſa niſi forte fingereť non fuiſſe in mora. ij. q. vi. biduū. de re iudi. cum bertoldus. ff. de in integ. reſti. l. diuus. ſicut enim a pena canonis non appellatur. s. de ap. cōſuluit. iij. et. c. q2 nos. nec a pena legis. vt. ff. de v. ſi. ſi q̄ pena. ſic nec purgatur. vt. s. dictū ē. et hoc no. gar. s. e. li. de elec. cupientes. §. ꝙ ſi ꝑ viginti.

Ea que fiūt. Hec regła ſūpta ē ex. l. ff. e. ti. l. factuꝫ a iudice. Pone caſum. lxviij. di. quorꝫ vices. vbi ſimplex preſpiter ordines ꝯferendo. criſmādo. v͛gines ꝯſecrando. nil agit. s. e. li. de pe. et re. indulgentie. vbi non tenet indulgētia data ab epō vltra tenorem cōcilij gñalis. ad idem. ff. ð iuriſ. om. iu. l. vl. ibi dicitur. extra territorium ius dicenti non pareatur impune. idem ſi ſup̄ iuriſdictōeꝫ ſuam velit

ius dicere. Et hꝫ hec regula locum etiā cū bonū ē id quod facit iudex. tñ ex quo ad eius nō ſpectat officium viribuſ ñ ſubſiſtit. pone exēplum. xcvi. di. bene quidem. bonum enī ē ſtatuere res eccleſie alienari non poſſe. xij. q. ij. per totuꝫ de re. eccle. non alie. per totum. tñ ſtatutū impatoris ſupͣ hoc non valuit. quia ad eius non pertinebat officium. vt ibi. ad idem. de ap. dilectis. ibi enim officialis ar̄epiſcopi

ſpectāt officium viribus ñ ſubſiſtunt. Idem.

Scienti et conſentiēti non fit iniuria necꝫ

bonū et equū decre uerat. tam̄ qꝛ id ad ſuū ñ ptinebat officiū rōe appellatōis inꝑpoſite ad papaꝫ non valuit qđ fecit gñale enim eſt ꝙ ñ ſufficit bonū facere niſi ⁊ bñ id fiat. xvi. q. i. monachi. ij. de poſtul. c. ij. ff. de re mili. l. iij. §. in bello. et facit. xxiij. q. v. relegētes. et de collu. c. i. ⁊ qđ ibi no. et qđ dicit regl'a ea q̄ fiūt a iudice. alias ſubaudi, nā in eo qđ facit ñ ptinens ad ſuū officiū ñ dr̄ iudex ſicut gͦ ꝓcurator fines mādati ñ dꝫ excedere ſic nec iudex fines iuriſdictōis ⁊ hꝫ dico. ſiue ſit ordīariꝰ ſiue delegatꝰ ſiue arbit. ſaluo eo qđ de ꝓrogatione no. s. de of. dele. P. et. H. Queri ſolet ſi iudex q̄ de decem tm̄ pt̄ iudicare iudicat. de. xx. an valeat ſnīa in. x. dixit. io. ꝙ non. qꝛ res iudicata nō pt̄ ꝓ parte tenere et ꝓ pte ñ tenere. ff. fa. hercīſ. in hoc iudicio. et hoc ipſe no. ij. q. vi. §. diffinitiua. C. cū certa rōe. in fi. Ad ꝯtraria ibi ſignata. xij. q. ij. ſi q̄s de ſuis. C. de dona. ſancimꝰ. pt̄ rñderi id ſpeciale fauore donationū. Ad decre. de ar. cū ēpc. de preben. dilcūs. dici pt̄ ꝙ ibi ſnīa ꝯtinebat plura capl'a vnde in vno pt̄ tenere et in alio non. hic aūt continet vnum tm̄. et cum io. concor. accur. ff. de iuriſ. om. iu. l. vl. hu. tamē et lau. tenēt ꝯtrariū. ſ. ꝙ ſnīa bñ tenet in. x. et dicunt ſnīam reſcindi tā tū in ſupfluo. et hoc no. ex verbis illius. C. cum certa. duꝫ dicit ꝙ contra ius geſtū vid̄r. et. C. qñ ꝓuo. nō ē ne. l. certa. et ꝓ eis facit qđ no. de dona. aplice. et regula. j. e. vtile et qđ ibi dicā. ꝓ io. optime facit predi. decre. s. e. li. de pe. et re. indulgentie. ꝓ hu. et lau. s. e. de arbi. c. i. ff. de arbi. l. diem. §. ſi plures. Et facit hec regula ꝓ hijs q̄ dixi. s. e. ꝙ quis mādato. Ad primū caſū. ꝯ. xcv. di. c. i. vbi preſpiti criſmabāt. ſꝫ illud ad tēpꝰ a grego. fuit ſpāliter ꝯceſſum. et dic vt ibi. et tūc ad eorum ſpectabat officium. ⁊ ſi nō ex ordine ex demandatōe. et vide ꝙ de hoc no. de conſe. diſt. v. māus. in vl. glo. nec hꝫ locū hec regula in ſpiritualibꝰ que potius depēdēt ex ptāte ordinis q̄ꝫ iuriſdictionis. hinc ē ꝙ ſi epūs qui hoc poteſt ex ordine conſecret alienam eccliam vel altare vel ordinet alienum ſubditum qđ nō poteſt ex iuriſdictione. ꝯſecratio tñ et ordinatio bene tenet licet ordinatus executione careat. vi. q. i. epūs in dioceſi. de tē. or. ꝙ trāſlationē. et dixi. s. e. ratum.

Scienti. hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. nemo videt̄ fraudare eos qui ſciūt et conſentiūt. Pone caſum in ingenuo qui ſciens et ꝯſentiens ꝯtraxit mr̄imoniū cum ſerua. ⁊ econtrario. xxix. q. ij. ſi q̄s ingenuus. et. c. ſi femina. In clīcis qui ſcienter et volūtate ioc̄oſa ſe ad inuicē percutiunt. s. de ſen. ex. c. i. Item in eo q̄ ſciebat rem quam emebat ſꝰ uitutem debere. ff. de ac. em. et ven. l. i. in fi. et ꝯcordat ad hanc regulā. j. e. cū qui certus. et qđ dicit hec regula ſcienti. dic vel ſcire debenti. ff. de edil. edi. l. i. §. ſi intelligatur. ad hoc. xvi. di. qđ dicitis. s. de cle. ex. mi. apoſtolice. s. qđ me. cā. c. pnl'. in fi. Item dic ſcienti a principio. ſecꝰ ſi ex pꝰ facto. ff. de edil. edi. l. iuſtiſſime. §. vltiͦ. Et nota ꝙ dolus malus eſt omnis callidiitas fallacia machinatio ad circūuenienďū fallendū decipiendū alterū adhibita ſcđum labeonē. ff. de dolo mal. l. i. § . i. ſꝫ ſciens nō circūuenit̄ falit̄ vel decipitur ergo ſibi non infertur dolus. igitur inducꝰ ad clericatū vel monachatū nō dicitur dolū paſſus qꝛ nō eſt deceptus. xx. q. iij. ꝯſtituit. vbi de hoc. et de ꝯuer. ꝯiu. dudum. in fi. Et quod dicit hec regula non inferri dolum

dolus. Idem.

Que a iure cōmūi exorbitant. nequaq̄ꝫ ad conſequentiam ſunt trahenda.

ſcienti ⁊ volenti verum eſt vt ex eo agi poſſit. infertur tñ ita ꝙ naſcitur ex eo actio per exceptionem elidenda. ff. de fur. inter omnes. § vlti. et penulti. Et no. ꝙ hec regl'a formata eſt copulatiue nō diſiūctiue. vñ hec duo ꝯiunctim requiruntur. ſcꝫ. ꝙ ſciat et ꝯſentiat. ſcienti enī et ꝯſentiēti bene infertur iniuria et dolus. xv. q. i. illud. cū ſi. Ad hāc regulā ſignatur ꝯ. de ſen. ex. ꝯtigit. j. ibi. huius manus iniectio et ſi nō violēta tñ iniurioſa naſcatur. So. nō eſt iniurioſa. quia iniuria fiat ipſi clerico volenti. vt hic. ſed eſt iniurioſa quia fit iniuria toti ordini clericali et ideo ibi ſequitur. cū canon ille ⁊c. et ibi de hoc. Item cōtra. C. ď rap. vgi. l. vna. vbi ſi raptor virginē etiā volentem teneor. ſed hoc ideo qꝛ id voluit ꝑſuaſione doloſa qđ plꝰ eſt q̄ꝫ violētia. ff. de ſer. cor. l. i. § ꝑſuadere. Item contra. C. de fur. et ſ. cor. l. ſi quiſ ſuo. ibi ſciens et cōſentiēs agit furti et ſui corrupti. ſo. de rigore ⁊ rei veritate illi ſcienti et conſentienti non fuit facta iniuria tñ de q̄dā equitate agit ac ſi iniuria vel dolus ſibi fuiſſꝫ illatus. vnde nec furtum ibi fuit factum nec ſuus corruptꝰ ex equitate tamē agitur de vtroq̄ꝫ. Et facit hec regula ad id qđ dixi. s. e. poſſeſſor male fidei. ad ſi.

Que a iure. hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. ꝙ cōtra. rōm. Pone caſum. xvi. q. i. hinc eſt. s. de priuil. ſanc. ff. de ꝯſti. prin. l. i. in fi. et cōcor. ad hāc regl'am. j. c. ꝙ alicui. et. c. in argumentū. potes igit̄ intelligere hāc regulaꝫ in priuilegio. vt. s. qꝛ ſingulorꝫ priuilegia legem ꝯmunem nō faciunt. xxvi. q. ij. ñ exēplo. Item in iure pone in velleiano. nā regulariter quilibet interdicendo obligatur. fallit i muliere hoc gͦ nō trahit̄ ad conſequētiā. et idem in li. ⁊ vide qđ dixi. s. e. priuilegiū. et qđ no. de priuile. ſanc. et no. ꝙ ſicut ea q̄ exorbitāt a iure cōi ad conſequentiam trahenda ñ ſunt vt hic. ſic nec amplianda ſꝫ reſtringenda. vt. s. e li. de fili. preſ. is qui. in fi. ad idem. s. e. odia. Item licet fauorabile ꝑuil'm āplietur vt ibi. nō tñ ad ꝯſequētiā trahit̄ vt hic. et facit hec regula ad q̄ōnem qua queritur. an ſr̄es heremitani vel ſr̄ēs ſancti auguſ. et alij religioſi mendicātes et non mendicantes ꝯprebendantur ꝯſtōne illa. extrauaganti nouiter edita per boniſa. ꝑpam. viij. que incipit. ſuper cathedram ꝑeminentie paſtoralis. q̄ habet̄ in clem̄. de ſepul. dudū. in q̄ exꝑmunt̄ ſolūmodo minores et predicatores. Et quicquid alij dicāt dicendum eſt ꝙ nō extenditur ad alios religioſos mendicantes vel nō vel ad ſecl'ares clericos ſed ſolum minores et predicatores amplectit̄ tum quia intentio pape videtur hec fuiſſe vt ꝑ vba ipſiꝰ ꝯſtitutōis apparet. tum qꝛ exorbitās eſt a iure cōmuni illa ꝯſtitutō et ideo ad ꝯſequentiam non trahenda nec ampliãnda vt hic. vult enī illa ꝯſtō dari quartaꝫ etiam de hijs ď quibus de iure dari non dꝫ ſicut de ornamentis relictis ꝓ fabrica. āniuerſario. ex. xxx. et ſic de ſingulis. puta relictis ꝓ luminarībꝰ vel certis ꝑſōis. ď teſta. c. vl. ď v. ſi. ex pte. iij.

Dicã ergo illa iura mutata ⁊ correcta ꝑ ꝯſtõeʒ ſolum quo ad expreſſos in ea. quo ad alios remaneãt adhuc ipa iura correctio enĩ iuriũ eſt vitãda. de elec. eccĩa vrã. ij. cũ ſi. ĩ talibus enĩ nõ arguimus de ſiĺibus ad ſiĺia. et ꝯcoꝛ. qꝺ dicã. ĩ. e. in penis. et facit ad h̔ optime. s. e. li. de elec. ſtatutũ et de regula. conſtõnem. et ita pronunciatum fuit ꝑ profũdiſſime ſcientie et bone memoꝛie virum dominum Johannem de monte murlo. et per me in quadam qõne ĩ qua fuimus ad conſulenꝺ aſſumpti.

Quod omnes tangit debꝫ ab omnibus approbari. Idem.

In obſcuris minimũ eſt ſequendum. Idem.

Quod omnes tãgit. Pone caſum in arẽpo ꝯſecrãdo ab omnibus ſuffraganeis. lxvi. di. c. i. In electione faciẽda ab oĩbuſ canonicis. de elec. qꝛ ꝓpter. In concedẽdo hauſtũ aque in q̃ omnes vocãdi ſunt qui ius hñt. ff. de aqua plu. ar. l. in concedẽpo. ad idem. liiij. di. c. i. viij. q. i. lꝫ. de tẽ. oꝛ. ſi arẽpuſ. C. de aucto. pſtã. l. vl. ff. de adop. l. nã ita diuus. nã ſi qui leduntur vocãdi ſunt in ꝯfirmatõe adoptionis. vt ibi. Et no. ꝙ dicit. id qꝺ tangit omnes debere approbari ab omnibus. ergo non valet qꝺ facit maioꝛ pars. et ſic ẽ contra lxv. di. c. i. s. de hijs que fi. a ma. par. ca. c. i. ff. ad munic̃. l. ꝙ maioꝛ. ſo. aut cõpetit vt ſingulis aut vt collegio. qꝺ ꝓſequere. vt no. per hor. ⁊ inno. de conſti. cũ omnes. Fallit autem hec regula in caſu inſti. de re. diui. §. religioſum. x. in cõe. vt no. in predi. decre. cum omnes. ad id qꝺ. s. dixi. ꝙ ſufficit qꝺ facit maioꝛ ꝑs collegij. ꝯtradicit decre. de re iudi. cũ olĩ. i fi. ibi. plena oĩm q̃ pñteſ fuerĩt ⁊c̃. ſꝫ ibi ſubaudit̃ maioꝛis ptiſ. nã illud dicũt oẽs facere qꝺ facit maioꝛ ꝑs. lvi. di. aplica. de elec. cũ inter canonicos. in pñ. ff. ad munici. ꝙ maioꝛ. interdum tamen reqrunt̃ due ꝑtes. de elec. lꝫ. ⁊. e. ti. ſcriptũ. cũ ſi. Et facit hec regula in argumẽtũ ad id de quo olim dubitabatur an in electione inferioꝛuꝫ dignitatum vel canonicoꝝ vocentur abſentes et videbat̃ ꝙ nõ per predi. decre. cũ olim. in fi. hodie terminatum eſt. s. e. li. de preben. cũ in eccĩjs. Itẽ ẽ ar. ad queſtionẽ an ꝑp̃ poſſit ſtatuere inuitis acolitis ꝙ ipi contineant. et hec qo no. lxxij. di. ꝓpoſuiſti. Et dixit ibi io. ꝙ nõ qꝛ caſtitas ſua deri pt̃ nõ imperari. xxij. q. i. integritas. bar. brix. ibi ꝯtra cuius dictũ penitus eſt falſum niſi intelligas de ꝓmouendis ſꝫ ipſe de ꝓmotis etiã intellexit vt eius v̈ba demonſtrant. monachis aũt ꝓfeſſis q̃ renũciauerũt ꝓprie volũtati auſterioꝛ regula poſſet indici etiã ipſis nõ approbãtibus ſm inno. q̃ h̔ no. de regul̃. ſup eo. et ẽ ſatis expreſſum. s. e. li. de ſta. regula. c. vno. ibi monialib⁹ indicit̃ auſterioꝛ vita. lꝫ nõ poſſit ſine oĩm volũtate ordinẽ mutare. de hijs q̃ vi metuſue cã fi. c. pnl̃. Et no. ꝙ ſm primũ caſũ queꝫ poſui arẽpũs de iure cõſecrãdus ẽ ab omnibus ſuffraganeis ꝑp̃ tñ ſibi hoc vſurpat ſm io. q̃ hoc no. xxiiij. q. i. pudenda. et. li. di. q̃ in aliquo.

In obſcuris. hec regula ſũpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. ſemꝑ in obſcuris. et. l. ſꝑ in ſtipulatõibus. Pone caſũ. s. de cen. ex pte. vbi in dubio nõ ꝯpellunt̃ ſoluere vota ad maximam ſꝫ ad minimam menſurã. ad idẽ. ff. de le. iij. l. minimis. vbi minimis ſic in gñe legatis debentur minimi. Circa hãc regulã no. ꝙ ĩ obſcuris non ſtatĩ inſpicimus qꝺ ẽ minimũ imo inſpicim⁹ primo qꝺ ẽ veriſimilius et qꝺ plerũqꝫ ꝯſueuit fieri. vt. ĩ. e. inſpicimus. cũ ſuis cõcoꝛ. et. ff. e. ti. l. in obſcuris inſpici. ſi h̔ ſciri nõ pt̃ tunc inſpicimus qꝺ eſt minimuꝫ. vt hic. Primo ergo inſpicim⁹ quod expreſſe agitur. puta. x. li. bonoñ. vel qꝺ agitur tacite. tacite dico. vel ratione rei que vẽditur. x. li. vel rõne perſone. vel rõne conſuetudinis. vltimo qꝺ eſt minimum. vt hic. et eſt ſi. qꝺ dixi. s. e. cũ ſunt partium. rõ huius regule eſt quia de minimo nõ ẽ dubium ſenſiſſe q̃ ſi intellexit de maximo g⁹ de minimo quia pluſ ĩcludit ſub ſe minus ſed nõ econuerſo. ⁊ de hoc dicã. ĩ. e. plus ſemper. Alibi tñ habes argumẽta de mediocritate ſpectanda. x. q. ij. hoc iuſ. de of. cuſto. c. i. et eſt expreſſum. ff. de le. i. l. legato. in prin. vbi ꝺ h̔. ff. de au. ⁊ ar. le. q̃ lãcẽ. C. de dona. ſi quis argumẽtuꝫ. §. ſi xv. et. §. ſe. cũ ſi. Et pt̃ dici ꝙ in ſpeciebus vel artificijs medium ĩſpicimuſ. vt no. ff. mã. l. fideiuſſoꝛem. et ſic intelligant̃ illa iura. In quantitatibuſ aũt inſpicimus qꝺ eſt minimũ. vt dixi. s. in predi. l. fideiuſſoꝛem. et. ff. de le. i. apud iul̃. §. ſcio ex facto. q̃ vıꝺꝛ cõtraria ad ſupdictã ſolutõeꝫ. nã ibi legato fundo ſi duos fundos habebat teſtatoꝛ debetur minimuſ. ſi non apparet de quo ſenſerit ſꝫ ibi non erat medium. Et aduerte qꝛ viliſſimum hominem habere non expedit. et ideo legato vel promiſſo hoĩe mediocris debet̃. vt in predi. l. legato. ſed viliſſimos nũmos habere nobis expedit. vñ et bigatinos. vt in pdi. l. minimis. et vile triticũ. vt in pdi. l. fideiuſſoꝛẽ. et ideo in hijs debet̃ minimũ. Itẽ hꝫ locũ hec regula in penis. vt. ĩ. e. ĩ penis. vt ibi dicam.

Eum qui certus ẽ certiorari ulterius non oportet. Idem.

Non licet actori qꝺ reo licitum non exiſtit.

Eum q̃ cert⁹. Pone caſũ. xi. di. c. vl. x. ſepe dilectõꝫ tuam. ⁊c̃. s. de ap. ſi duob⁹. In arẽpo qui ſciens illuꝫ excõmunicauit qui appellauerat ad papam. ff. de ac. emp. et ven. l. i. in fi. In eo qui ſciebat rẽ quam habebat ſeruitutem ꝺbere quia non aget ex ẽpto q̃to minoris vt ibi. et facit. s. e. ſcienti. et qꝺ ibi dixi. ⁊ no. ff. e. ti. nemo videt̃. et qꝺ hic dicit. qui certus ẽ. ſubaudi l̃ eẽ dꝫ. nã nõ ẽ neceſſarium ſinguloꝝ auribuſ intimari quod ẽ publice promulgatum. xvi. di. ꝙ dicitis. de poſtula. pla. c. i. ff. de inſti. ſꝫ et ſi pupillus. Licet aũt canonicus qui certus ẽ de morte epĩ de ipſius morte non debeat vlteri⁹ certiorari. vt. s. de elec. cum inter vniuerſas. tamen citari debet ad electionem faciendã. vt no. hor. in dcã decre. cũ int̃ qꝺ verũ puto. nam q̃ certus ẽ vt hõ certioꝛatur vt iudex. ij q. i. multi. et interdũ certus adhuc certioꝛatur ad cautelã vt in predi. c. xi. di. c. vl. et concilium indiſtincte dicit abſẽtes vocãdos q̃ ſunt in loco. ⁊c̃. de elec. quia ꝓpter. pretea licet ſciat eccĩam vacare diẽ tñ aſſignatum ad celebꝛandam electõem ignoꝛat et ideo vocandus ẽ et dies notificanduſ ar. ff. de adul. l. denũciaſſe. ꝯcoꝛ. ad hanc regulam. s. de reſcrip. ab excõicato. ibi. qui de facto ſuo cert⁹ ⁊c̃. et ꝺ loca. et cõduc. potuit. ibi. dies ſtatuta interpellat ſine alia hoĩs requiſitione. et. s. e. li. de elec. cupientes. circa prin. ibi. vl̕ poſt obtentam de ipſoꝛum electione noticiam. ⁊c̃. Et hec regula ẽ in argumentũ ad qõnem q̃ q̃ritur an is qui ĩgreſſus religionem in fine anni exiuit ſi iterum eandem religionem ingrediatur an debeat hr̃e annum. et ſatis videtur ꝙ non. per hanc regulam. niſi conditio perſone vel religiõis mutata eẽt. et hoc tenet bar. brix. in qõnibus ſuis ĩ qõne q̃ incipit. Aliquis intrauit monaſterium.

Non licꝫ actori. Hec regula ſũpta ẽ ex. l. ff. e. ti. l. nõ dꝫ actori. pone caſũ. iiij. q. iiij. c. ij. ibi accuſatoꝛeſ ⁊ accuſati eqa audiantur rõne. s. de mu. pe. prudentiam. vbi remotio ap. prodeſt reo vt actori ad hoc. C. de proxi. ſacro. ſcri. l. in ſacris. et facit ad hanc regulam. s. e. in iudicijs.

⁊ q̄ð ibi dixi. formata aūt fuit hec regula per hūc moduȝ
quia fauorabiliores ſunt rei ꝗ̃ actores. vñ ſi q̄d actori li/
cet multomagis reo qui fauorabilior ē. vt.s.e.ti.cuȝ ſunt
ſed ea ratione qua parilitas ē ſeruanda in iudicijs. vt in p̄
dicta.l.in ſacris.et.s.e.in iudicijſ.intelligatur idem iuriſ
⁊ econuerſo vt non liceat reo qð non licet actori. Nota ta/
men ꝗ reus maiores dilatiões habet ꝗ̃ actor.vt.ff.ð fer.
l.vl.et reuſ habȝ ð
liberatorias et nõ
actor.vt ī autē.C.
de li.̄ conteſt.offe/
ratur. canoniſata.
iij.q.iij. Item ſi re
us plures habȝ or
dinarios.actor.e/
ligit vnuȝ.ſaluo eo
ꝗ de ſcolaribus ðr in conſtitutione frederici. C.ne fi.pro
patre.auē.habita.⁊ ſic actor recuſet aliūm qð non poteſt
reus ſm legē de hoc.C.de iudi.aperiſſimi.et.C.de iuriſ/
di.om.iu.l.nemo.ſed ſm canones bene recuſatur ordinari
us.xi.q.i.puenit.de fo.cōpe.ſi quis contra clicum.ſm for
mā decre.de ap.cuȝ ſpāli. adhuc remanet dr̄ia q̄ ad hec.
quia in premiſſo caſu actor vnū eligendo reliquū ſola vo/
luntate recuſat qð nõ pt̄ reus imo hȝ neceſſe cām allegare
⁊ coram arbitris ꝓbare.vt in predi.decre.cū ſpeciali.et a
principio hȝ ꝓponi exceptio de ſuſpecto.de hoc plene.iij.
q.iij.offeratur.de re iudi.inter monaſteriū.ex ſuperueniē
ti aūt cauſa recuſat̄ per actorem et reum.de of.dele. cauſā
q̄.⁊.c.inſinuante.cū ſi. Item reus de maiori excōicatōne
excipit contra actorem ſed non actor cōtra reum.de iuð.i/
tellerimus.de excep.cū int̄ priorē. Itē magis punitur ꝯtu
macia actoris ꝗ̃ rei.qð ꝓbat̄.s.de do.⁊ contu.cām q̄.et
s.e.li.e.ti.actor qui.et in ſilib⁹. Et no.ꝗ ſi reus vult ſe o/
nerare ſupflua ꝓbatōe mos ei gerēd⁹ ē.vt.ff.de ꝓba.l.cer
ta.et facit hec regula.

Mutare conſiliū quis non poteſt ī al/teriꝰ detrimētū. Idem.

Mutare cōſiliuȝ. hec regula ſūpta ē ex.l.ff.e.ti.l.nemo
poteſt mutare. Pone caſū in electōne.viij.q.ij.dilectiſſimi
s.de elec.publicato.et.c.ab eo.li.vi. In eo qui ſeruitutem
ceſſit qui mutare non pt̄ licet nondum ſocij ceſſerint.ff.de
ſer.ru.predi.l.per fundum.ad idē.C.de neg.ge.l.vl.ff.q̄/
tū lega.l.i.§.ꝓdeſt.illa igitur regula.s.e.qð ſemel.intelli
gitur ſm iſtam.ſ.qñ ex mutatione voluntatis vel placiti al
teri impedimentum vel detrimentū aufertur vt dixi.ibi.
et fallit in caſibus ibi no. Item fallit in ſuo herede abſtinē
te vel repudiante qui re adhuc in eodē ſtatu manēte adire
pt̄ vel tempus ad deliberandū petere.C.de repu.here.l.
vl.ff.de iu.deli.ſi quis ſuus.et facit hec regl'a ad ea q̄ no.
s.de elec.in cauſis.

Generi. hec regula ſūpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.in toto iure.
Pone caſum.xciij.di.c.vl.in dyacono qui eſt minor preſpi
tero niſi in illo ſpāli.c.in quo obtinet vices epi. Itē.s.de
of.lega.ſtuduiſti.vbi de cauſa cognoſcit delegatus ſpecia
lis non legatus generalis.ff.de peñ.ſanctio legū.que no/
uiſſime certam penā irrogat hijs qui legis preceptis ñ ob
tēpāt ad eas ſpecies pertinere nõ videtur quibus ſpecia/
liter ipſa legis pena addita eſt. ꝯtor.ff.de le.iij.l.vxorēȝ.§.
codicillis.s.de Rep.paſtoralis.§.i.et de ꝟ.e.ti.c.i.et.xxv.
q.ij.in ſūma.hec regula locū hȝ in Rep.ſiue primum ſit ge/
nerale.vt.e.ti.abbatē.ſiue eodem tempore datum ſit gñā
le et ſpeciale.ad hoc.s.e.li.de Rep.c.pnl'. Reptum autē ſpā
le non tollit priuilegium generale.vt.e.ti.cū ordinem.qð
eſt contra.niſi de ipſo priuil⁹ fiat mentio in reſcriptis. vt
ibi. Voluerunt quidam huius regule dictum extendere
ad priuilegia vt ſecundum ſpeciale deroget primo ge/
nerali.ſed hoc eſt falſuȝ qꝛ ſp̄ valet primū ſiue ſit generale
ſiue ſpeciale ſi in ſcðo nõ tollatur expreſſe.s.de preſcript.
veniens.s.e.decet.cū ſuis ſi.rō diuerſitatis ē.quia ꝑ p̄mū
priuil'm etiam generale conſequitur q̄s ſtatī plenū ius ſȝ
per primum Reptum generale nõ cōſequit̄ q̄s plenā iuriſ
dictionem in ſpeciebus.de Rep.paſtoralis.et.c.ad hec.et
ideo ſtatī tollitur facilius. Contra.s.de of.dele.ex parte.
vbi ſcðm ſpeciale
nõ derogat primo
generali. ſed ibi ſi
bene intueamur v/
trūq; fuerat ſpecia
le.⁊ dic vt ibi.nota
uit igitur goffre.s
de of.lega.c.ij.ꝗ hꝰ
regula fallit in tri/

Generi per ſpeciē de/rogatur. Idem.

Plus ſemper ī ſe ꝯtinet

bus caſibus. In priuil'.vt de Rep.cū ordinē.et cuȝ genus
ad vnicam rem refert̄.vt in hac decre.ex parte.et cum ſpā
les lr̄e non exhibentur re integra.s.de fi.īſ.ex tuarū. No.
ex hac regula ꝗ nõ tm̄ valet genus quo ad ſpeciem quātū
ipſa ſpēs.ad idem.s.de ap.c.ij.s.e.li.de ꝓcur̄.qui ad agē
dum.ff.ſi quis cauē.ſed et ſi.§.queſitum.cū ſi.de ꝟ.xxij.
di.quāq̄;.de of.or.ſi ſacerdos. Itē no.ꝗ lȝ per ſpēm gene
ri derogetur.vt hic.et.s.e.li.de prebē.dudū. tñ ſpēs ſub
genere hñ ꝯtinetur.xij.q.ij.non extimemus.et in predcā
decre.dudū.et optime.ff.de le.iij.ꝟ legatū.vbi gñale vbū
q̄ vxoris cā parata ſūt ſingulas ꝯtinet ſpēs.⁊.ff.que ī frau.
cre.l.vl.§.i.et.ff.e.ti.ſp̄ in gñalibus ſpālia inſunt. Contra
ff.de dona.l.filiuſfamilias.vbi ðr ꝗ ſi filio conceſſuȝ ē do
nare non pt̄ mortis cauſa donare niſi id ſpecialiter fuerit
permiſſum.et ſic generali verbo donatō.ſpecialis donatō
mortis cā non continetur q̄ ſpecies ē.vt inſti.de dona.in
prin.et ē ſpeciale ꝗ ibi nõ tm̄ valet genuſ quo ad ſpēm ꝗ̃
tū ſpēs.vt.s.dixi.et pt̄ eē ratō quia de hijs non videtur a
ctū vel cogitatū.C.que res.pig.ob poſ.l.i.vel qꝛ qñq; ge
nus vt ꝓprium att̄buit̄ ſpēi.ff.de adop.l.i.

Plus ſp̄. hec regula ſumpta ē ex.l.ff.e.ti.l.in eo quod
plus.pone caſū.xxiij.q.i.ſi quis dederit.vbi quidam im/
ponebāt pñiam.x.ānorum.alij.vij.alij.v.et ibi canō hāc
vltimā ſequitur. Itē in arbitris ꝓnunciantibus q̄libȝ di
uerſo numero.s.e.li.de arbi.c.i.et.ff.de ar.l.dieȝ.§.ſi plu
res.et facit inſti.de ſui.§.actus.vbi qui actū hȝ ſcȝ iuſ du
cendi hominem vel iumentū vel vehiculū habet et iter.ſȝ
non econtrario. Et eſt hec regula ratō quare in obſcuris
ſequitur minimum.quia plus continet in ſe minus ſed nõ
econtrario.vt dixi.s.in obſcuris.et ꝯtor.ad hāc regulam
.j.e.cum lȝ. Contra.s.e.li.de prebē.cū in illis.§.vl.vbi ðr
ꝗ ſi mādatur ꝓuideri de bñficio qð ſpectat ad collationē
capituli non adiecto cōiter vel diuiſim nõ pt̄ ꝓuideri de
benef.° qð ſpectat ad collationem alterius de caplo. ſo.il
lud facit forma mandati et intentio ſcribētis qui alterum
ſolum grauare nõ intendebat. Itē contra hanc regulam ⁊
illā.j.e.cum lȝ.et.j.e.ꝗ ob grām.et.j.e.in toto.et.s.e.li.de
prebē.cui de nõ ſacerdotali.vbi ſi mādat̄ alicui ꝓuideri ð
prebenda integra etiā eo volente ſibi non poterit de dimi
dia ꝓuideri.vel ſi mandatur ꝓuideri de prebenda certi
valoris de prebenda minoris valoris etiā eo volente ꝓui
deri ñ potit. Ibi in fi.pt̄ ſo.q̄ id facit forma mādati q̄ exa
cta diligentia ē ſuāda.vt ibi. Itē fallit hec regl'a in caſib⁹
vbi reqrit̄ ſpālis expſſio.vbi gen⁹ qð pl⁹ ē ñ ꝯtinet ſpēȝ qð
min⁹ ē.vt dixi.s.regl'a ꝓxima.et no.ꝗ hec regl'a locū hȝ in
eo ꝗ ē plus ꝗ̃titate.qð enim plus ē vtiq; tanti eſt. ſȝ pluſ
qualitate non includit minus qualitate.vt dicam.j.e.cum
licet.

PRo poſſeſſore. hec regula eſt ſūpta ex. l. ff. e. ti. l. qui dolo deſierit. et. l. parem eſſe. ⁊. l. ad ea. §. ſemꝑ. Pone caſuz. s. ut lit̄. pen. eccleſia ſancte marie. ij. ff. de rei vē. ꝙ ſi dolo. et. l. ſi autez. §. ſed ſi is. vbi cōuentus rei ven. ſi dolo deſijt poſſidere habet̄ ꝓ poſſeſſore. Idem in cōuēto petitōne hereditatis. ff. de pe. here. ſed et ſi. §. ꝙ aūt ꝓ inde inquit. Idem in cōuento noxali. ff. de noxa. ſi bone ſi dei. ff. ſi ex nox. ca. a. l. ij. §. i. Idem in ꝯuento q̄ꝺ vi aut clā. ff. ꝙ vi aut clā. l. ſemꝑ. §. aūpenl̄. et idē in ſilib⁹. hec aūt regula vera eſt quo ad hoc ut ī tm̄ teneatur q̄ dolo deſijt poſſidere inquantū poſſidēs, non tm̄ tenetur taliter. nam cōtra poſſidentem dat̄ directa. hic autem dat̄ vtilis. ut. ff. de noxa. l. electio. §. vl. Quid ſit dolus dixi. s. e. ti. ſciēti. Et eſt ſi. ad hāc regulā. s. de do. et ꝯtu. ꝯtingit. vbi ille q̄ cauſa rei ſeruāde nō ꝑt adipiſci poſſeſſionē ob dolū vel potentiā rei elapſo anno efficit̄ verus poſſeſſor ac ſi poſſediſſet corꝑaliter. ad idē. ff. de dolo. elegant. §. ſi dolo. Et nota hic de fictōe. q² ius fingit eū poſſidere qui nō poſſidet in veritate. ⁊ impator. ꝯſentaneum nobis eſt vbi nulla ſtipulatio fuit interpoſita intelligi eā adhibitā. C. de rei vx. ac. circa p̄n. ad idē. ff. de adop. ſi arrogator. xvi. q. iij. ſi ſacerdotes. de trāſla. inter corꝑalia. et facit quod dixi. s. e. ſine poſſeſſione. dicit tn̄ lex ꝙ ꝑ fictionem iuris veritas nō confundit̄ nec deletur. C. de iur. do. in rebuſ. Et nota ꝙ contra eū qui dolo deſijt poſſidere et fecit vt nō haberet poſſibilitatē dandi iuratur in litē ad eſtimationem rei. ⁊ ibi p̄cedit iuramentū et ſequitur iudicis taxatio. ⁊ eſt ſpēale. q² illud iuramentū eſt de affectu nō de veritate. quod dic ut plene no. ff. de in lit̄. iurā. videamus. §. iurare. Item nota ꝙ hec regula locū habet in p̄uato. ⁊ etiā in p̄lato quo ad bona ꝓpria. Si autem eccīa deſinat poſſidere dolo p̄lati nō habet locū in eccīa iſte rigor. quia delictū pſone ⁊c̄. ut. ſ. e. delictū. cū ſuis concor. ⁊ hoc no. her. ſm lau. s. ut lit̄. pen. eccīa. i. in vl. glo. Itē nota q² regula dicit q̄ dolo. q² ſi ſine dolo tpe q̄ mota eſt lis vl̄ quo res iudicat̄ deſijt poſſidere abſoluit̄. s. de excep. aduerſario. ff. de rei ven. ſi naūt. circa p̄n. ſed ſi iterū incipiat poſſidere et iterū agat̄ contra eū nō obſtat exceptio rei iudicate ut ibi dicit̄. Si agens dicat reū dolo deſijſſe poſſidere. reus aūt dicat ꝙ deſijt ſine dolo quis habeat ꝓbare q̄ri ſolet. De quo dic ut no. ꝑ her. in p̄ō. decre. de excep. aduerſario. Et q̄ꝺ. s. dixi ꝙ qui ſine dolo deſijt poſſidere abſoluitur. verū intellige cū a p̄ncipio ſine dolo poſſedit. ſi aūt a principio doloſe poſſedit puta ꝑ vſuras furtum vl̄ rapinam vel ſimili mō etiā ſi ſine dolo poſſidere deſijt. puta naturali intēptōe vel caſu vel furto vel violētia nihilomin⁹ tenet̄. de vſur̄. cū tu. de rap. ſuꝑ eo. et. C. de furt̄. ſubtracto. ff. q̄ vi ⁊ vi ar. l. i. §. rectiſſime. ⁊ facit q̄ꝺ dixi. s.

quod eſt minus. Idem.

PRo poſſeſſore habetur q̄ dolo deſijt poſſidere. Idem.

UTile nō debz per inutile viciari. Idē.

UTile nō debz. Pone caſū. xij. q. ij. ſi q̄s. e. mora. de ſeruis. vbi ep̄s manumiſit ſeruū bene meritū cui dedit vltra. xx. ſed illud amplius tantum reuocabitur. s. de p̄ben. dilectus. vbi ꝯfirmat̄ factū legati in vno capitulo ⁊ nō in alio. C. de dona. ſancimus. vbi tenet donatō ꝓ pte ⁊ ꝓ pte nō tenet. Et nota ꝙ h̄ ē brocardicū. ⁊ pro hac pte faciūt iura. s. inducta. ad idē. xxviij. di. turbat. ⁊. c. ſi q̄d veri. i. q. i. nōne ſodomite. ⁊. c. dn̄s declarauit. xij. q. v. q². xvij. q. iiij. q̄ſti. xxij. q. iiij. int̄ cetera. xxiij. q. iiij. q̄d ergo. de conſe. di. iiij. ſi non ſanctificat̄. s. de arbi. cū tpe. de dona. aplice. ⁊ q̄ꝺ ibi no. de teſta. raynūci⁹. ⁊. c. raynal/d us. inſti. de inuti. ſtipula. §. ꝙ ſi q̄s. vbi ſi ſtipulor mihi ⁊ alij tenet ſtipulatio ꝓ dimidia. ꝓ alia dimidia non. ff. de vſur̄. vſuras. vbi illicite vſure nō viciant ſortem. et. c. ti. placuit. vbi ſtipulatus vſuras vltra modum licitum vl̄ vſuras vſurarum licitas tantū petit licet non vltra. ⁊. ff. de iur̄. do. l. ſi generalis. vbi ſi generalis curator vel ſpecialiter dotis dande cauſa conſtitutus amplius q̄ꝫ fuerit mulieris facultateſ ꝓmiſerit non valz ip̄o iure ꝓmiſſio in ſuꝑfluo ſed vſqꝫ ad licitū modū bene. ⁊. C. de tranſac. ſi ex falſis. vbi tranſactio tenet ꝓ parte et pro parte nō. ⁊. C. de vſur̄. cū allegas. ff. ſi cer. pe. ſi ꝓ mutua. vbi pene ꝓmiſſio tenet vſqꝫ ad legitimā quantitatē vſurarꝫ ⁊ nō vltra. et. C. de ſe. nup. hac edcāli. §. ſi vo. vbi ſi vltra ſtatutum modū relinq̄tur vitrico vel nouerce id q̄ꝺ plus eſt ſolūmodo reuocat̄. C. de libe. p̄ter. vel exhere. aut̄. ex cā. vbi d̄r ex cā p̄teritōis vel exheredatōis irritū eſt teſtamētum quantū ad inſtitutionē. cetera nāqꝫ firma ꝑmanent. ꝑ que et ſimilia ꝓbatur vtile ꝑ inutile nō viciari. Ecōtra ꝙ vtile viciet̄ ꝑ inutile ꝓbatur. ix. di. ſi ad ſacraſ. xxiij. di. quorūdā. iij. q. ix. pura. s. de off. del̄. cū ſuꝑ. et. c. ſuꝑ q̄ſtionū. §. ſi vero. de re iuꝺ. ad ꝓbandū. ff. de aq̄ coti. et eſti. l. i. §. Item querit̄. ff. de arbi. l. pedius. vbi ꝯpromiſſum in ſeruū et liberū factū nō tenet. ff. de trāſac. cū hij. §. pretor. vbi requirit̄ totū vtiliter geſtū. et. inſti. qui. mo. tol. ob. p̄terea. vbi p̄or ſtipulatio vtilis viciat̄ p̄textu ſequētis nouatōis licet ſit inutilis. So. dixit bar. brix. et h̄ no. iij. q. ix. pura. ꝙ vtile ꝑ inutile viciat̄. vbi ī iure id inuenit̄ exp̄ſſum. alias non. Vel dic plenius ꝙ regulariter vtile non viciatur ꝑ inutile ut hic patet. vides enim ꝙ hec ꝑs ꝓbandi ſcz negatiua hic ponitur ꝓ regula. habemuſ igitur ſtare regule niſi ſpecialitatis ratio vel caſus ſpecialis contra regulam appareat. ut dixi. s. in Rica. Eſt aūt ꝯtra hanc regulā caſualiter inuenire vtile viciari ꝑ inutile vt in ꝯtrarijs. Et eſt ſpēalitatis rō q² vtile ⁊ inutile ſunt inſeꝑabilia. ut vides in. c. quorundā. in decre. cū ſuꝑ. et in decre. ſuꝑ q̄onū. et in decre. ad ꝓbandū. in. l. pedius. et ī oībus cōtrarijs. ꝓbat̄ optie hec ſolutio. ff. de aq̄ coti. et eſti. l. i. §. trebatius. et. §. Item querit̄. d̄r enim in. §. trebatius ꝙ ſi habeo ſeruitutē ducendi ad aquā certū numerum pecorum ſi plus ducam ſuꝑflua poterit dn̄s remouere. et in. §. Item queritur. dicitur ꝙ ſi habeo ſeruitutem ducendi certam aquam ꝑ fundū tuū et ego aliam aquam illi miſceo ꝙ a tota potero ꝓhiberi. Ratio ergo diuerſitatis q² pecora ſeꝑabilia ſūt. aq̄ mixta inſeꝑabil̄. ideo in p̄mo ꝓhibeor ſolū a ſuꝑfluo. ī ſcđo a toto. Itē ꝓbat̄ optime. ff. de edil̄. edic. plerūqꝫ. et. l. ediles. §. cum aūt. et. §. ſe. vbi ſi difficilis ē ſeꝑatio redhibito vno redhibet̄ et reliquum. ad idē. ff. del̄. i. l. plane. in p̄n. ff. de v. ob. l. i. §. ſed ⁊ ſi mihi. et. l. q̄ extrinſecus. cum ſi. Colligit̄ ſolutio. ff. de vſur̄. l. pecunie. i. Reſ̄ſo. in vl. glo. Ar. ꝯtra. ff. de dona. int̄ vi. et vx. ſi ſponſus. §. ij. ſed illud ſpēale donatōnū fauore. Itē ꝯtra p̄dic. ff. cōia p̄di. l. ꝓpriū ſolū. vbi ſi vendo ꝓpriū ſolū ita ut mihi et vicino ſeruiat mihi ſolo et non vicino ſeruitus acquiritur. et. ff. ꝙ cū fal. tu. l. i. §. ſed pomp̄. vbi ſi verus tutor autoritatē p̄ſtitit cū falſo tutore tenet ip̄i⁹ veri tutoris autoritas. et ideo ſubdiſtinxerūt quidā. ꝙ ſi vtile ⁊ inutile ſunt inſeꝑabilia et viciū eſt in re. tūc viciatur. ut. s. dictū eſt. ſi aūt viciū eſt in ꝑſona adiecta tūc nō viciatur. et ſic intelligantur hec cōtraria. Sed hec ſolutō

reprobari videtur ꝑ p̄dictā decre. d̄ of. del. cū ſup. ⁊ ideo
poſſet rn̄deri ad p̄dictā. l. ꝙ cū fal. tu. ff. ut ibi no. hꝯ. vł
poſſet dici ꝙ in illa. l. verus tutor et falſus autoritatē nō
ſimul ſed ſeparatim ꝯſtiterunt. et ideo cum actus ꝯmiſcui
non fuerint vtile nō habet ꝑ inutile ſeparari. Ad. l. ꝯpriū. ff.
cōia p̄. bene fateor ꝙ ſeruitus eſt res indiuiſibilis. ſʒ ibi
vendens ſeruitutē integram ſibi ⁊ integram vicino acqui
rere voluit. ſeruitꝰ
autem vicini bene
eſt ſeparabilis a ſerui
tute vendentis. et
ideo altera vtilis ꝑ
alteram inutilē nō
viciatur. Ad leges
aūt ſupius allega-
tas. ff. de arbi. l. pe-

Ex eo non debet quis fructum ꝯſeq̄ quod niſus extitit impugnare.

dius. et. ff. de tranſac. cū hij. §. ſi p̄tor. dico ꝙ ibi nō erāt
duo quoꝝ alterū vtile eſſet alterū inutile. ſed vnū ſolū ſcʒ
tranſactō ſup alimētis in ſc̄do caſu inualida q̄ꝛ queſierat
p̄tor de omnibꝰ que mādat orator. ⁊ in p̄mo caſu vnum
fuerat ꝯpromiſſum et nō duo. ſʒ ad hoc vltimū ē melior
p̄ma ſolutio. vid̄r tn̄ fallere p̄dicta ſolutio in caſu. ff. de
fideiuſ. grece. §. illud. vbi d̄r ꝙ ſi fideiuſſor obligatus eſt
in duriorē cauſam q̄ꝫ principal̄ oīmodo nō obligat̄ ſed
ſm opinionē illā q̄ exponit omnimodo non obligat̄ in eo
ſe quod extendit nō ꝯtradicit.

Ex eo nō debet. Pone caſuʒ in eo qui dicit decre. epi
ſtolas nō eſſe autēticas. q̄ꝛ nullā debet ꝓ ſe allegare. xix.
di. ſi romanoꝝ. ad idē. viij. di. quo iure. Itē pone in eo q̄
impugnat ꝯpoſitionē q̄ ex ea bn̄ficiū nō ꝯſequit̄. ſ. de cen
ſi. cum olim. In eo qui impugnabat teſtamentū dicēs il-
lud inofficioſum qui ſi id improbe dixit ⁊ ſuccubuit quid-
quid ex teſtamento capiebat ꝑdit. ff. de inof. teſta. pap. §.
meminiſſe. ad idem. xiij. q. ij. q̄ꝫ p̄poſterum. ſ. de teſti. p̄n-
tiū. C. de hijs qui. ut indig. l. alia eſt. et dicit lex. abſurdū
eſt quē redire ad id qd̄ ſemel renunciandū putauit. C. de
rebꝰ cre. ſi quis iuſiurandum. Et facit ad hanc regulā. ſ.
. e. qd̄ ſemel. et qd̄ ibi dixi. Et quod hic dicit niſus extitit
dic cū effectu ſaltē q̄ntū in eo fuit q̄ꝛ ꝑſeuerauit. ſi aūt ſim
plicit̄ ꝓteſtaret̄ ſecus eſſet. ut intelligit hꝯ. p̄d. decre. de
teſti. p̄ntiū. Idē ſi inciperet agere ⁊ excipe ⁊ deſiſteret ante
ſnīam ut ꝓbāt p̄dicte. l. §. meminiſſe. ⁊. l. alia ē. ⁊ hoc no.
hꝯ. in p̄d. decre. de cenſi. cū olim. Et qd̄ dicit hec regula
verū intelligo niſi forte ex neccitate officij habuerit impu-
gnare. nā tūc ꝓprio noīe fructū cōſequi poſſet. hoc ꝓbat̄
. iij. q. vij. §. tria. v. ſi ꝯtra patrē pupilli. ff. de poſtu. l. vl
. ff. de iudi. iulianus ait. ⁊ melius. C. de admi. tu. vel cu.
cum quidā. vbi filius p̄teritus a matre tutor vel curator
inſtituti heredis hereditatē adeundo nomine pupilli ſibi
non p̄iudicat. ad hoc. ſ. e. li. de elec. c. pe. §. porro. Itē li-
cet quis impugnet ſnīam in vno capitulo ex alio capitulo
conſequit̄ fructū. de teſta. raynūcius. ⁊. c. raynaldus. et
facit qd̄ dixi. ſ. regula ꝓx. et ꝯcor. ad hanc regulam. i. q.
. vij. ca. i. xcvi. di. ſi impator. de poſtu. c. vl. et ſimile eſt qd̄
dicitur. fruſtra legis implorat auxiliū. ⁊c̄. de vſur̄. q̄ꝛ fru
ſtra. Item nota ꝙ ſicut nō debet q̄s fructū ꝯſeq̄ ex eo qd̄
impugnat ut hic. ita ecōuerſo nō debet q̄s impugnare id
ex quo fructum conſequitur. xix. di. c. i. iiij. q. iij. ſi q̄s teſti
bus. iij. q. viij. cuius in agendo. de cenſi. cum olim. in fi.
ad hoc de tranſac. ex lr̄is. et apte. ff. de iur̄. do. l. cum in fū
do. v. ⁊ ſi quidē. ff. ſo. matri. ſed ſi ideo. et hoc ſane intelli
gas ſm ea que dicta ſunt. ſ. in alio caſu.

Cum quid ꝓhibetur. Pone caſū in ꝓhibito a carni
bus qui ꝓhibitus intelligit̄ ab oīmbus que trahūt ſemē
tiuam originem. iiij. di. denicꝫ. et ꝓhibita cōcupiſcentia
ꝑ legem ꝓhibita intelligunt̄ omnia mala que ſequuntur
ex illa. de conſti. nā concupiſcentiā. Itē ꝓhibita alienatō
ne ꝓhibita intelligunt̄ venditio donatio manumiſſio ⁊c̄.
. C. de re. alie. vł nō alie. l. vl. ad idē. de re. ec. nō alie. nul-
li. Item ꝓhibito officio. et bn̄ficiū. lxxxi. di. eos. Furto
ꝓhibito ꝓhibitur omnis rei aliene illicita vſurpatio. et
ꝓhibita mecha omnis illicitus concubitus prohibetur.
. xxiij. q. v. penale. xx-
xij. q. iiij. meretri-
ces. ⁊ cui ꝓhibetur
eccleſie cōmunio et
eius ſtipendia pro-
hibita intelligūtur
de ap. paſtoralis. in
fi. ad idem de ſeruiſ
exportandis. ff. e. l.

Cum quid Idem.
ꝓhibetur ꝓhibent̄
oīa que ſequūtur ex illo.

cui. Et concor. ad hanc regulā. j. e. acceſſorium.

Pluralis locutō. Pone caſū d̄ ꝯſe. di. i. hoc q̄ʒ. ibi. do
minus vobiſcū. duos numero ꝯp̄hēdit. Item. ſ. e.
li. de p̄ben. is cui. §. i. vbi beneficioꝝ nomīe duo tm̄ bene-
ficia cōtinent̄. Item ꝑ. l. ff. de maū. teſt. l. libertas. §. poſt
an. Nam ſi leget̄ libertas ſeruo poſt annos de duobus in
telligatur. Item ſi ꝓmittit̄ vel legat̄ poſt dies de duobꝰ
intelligitur. ff. de v. ſig. l. inter illa. §. illa legata. Idem ꝑ
. l. ff. de teſti. v. numerus. vbi ſunt hec vba. et. iij. q. iij. v.
numerus. Cōtra. ff. de op. lega. l. i. vbi dicit̄ ꝙ ſi alicui le
gata eſt ſeruoꝝ optio tres eliget. So. ſpeciale eſt i fauorē
vltime voluntatis ut ibi potius ſequamur quoddam me
dium q̄ꝫ minimum. quia ad minus de duobus intellexit
ex quo dixit in plurali. et forte de pluribus. ſequamur er
go quoddam medium et ſic optet tres. vel dic ut ibi no.
ꝙ legatus ibi fuerat equus vel ſeruus quē ſerui teſtato-
ris elegerint quos ſeruos legatarius optare debeat tunc
optabit tres ſeruos qui eligent ſibi equū vel ſeruū legatū
et ideo tres q̄ꝛ duo de facili diſcordarent. viij. q. i. nec no
uum. ſ. de arbi. c. i. ff. de arbi. Item ſi vnus. §. p̄ncipalit̄.
Et ꝙ hic dicit ꝙ pluralis locutio ē ꝯtēta duoꝝ numero.
verum eſt regulariter. ⁊ vbi eodem vel alio iure nō adijci
tur numerus. ut in p̄dic. l. vbi numerus. canonizata. iiij.
. q. iij. In cauſis igitur et inſtrumentis regulariter duo te
ſtes ſufficiūt. Interdū tn̄ vnus ſufficit vbi ſcʒ nulli fit p̄-
iudicium. de conſe. di. iiij. placuit. Et multi alij ſūt caſus
in quibus requirūtur ad minus tres. Primus in depoſi
tione pecūie. in aut̄. de fi. inſtru. §. ſi q̄s igit̄. vl. Itē q̄n im
peritus lr̄arū ꝯtrahit in ſcriptis. C. ſi cer. pe. l. vl. In in
ſtrumento in q̄ fit ꝯpatio. C. de fi. inſtru. l. pnl. Nō pater
legitimat filiū naturalē in inſtrumēto publico. in aut̄. vt
liceat ma. et a. §. ad h. Nō mulier fatet̄ ſe ꝓ interceſſione
aliq̄d recepiſſe. C. ad vell. antiq̄. Nō quis vult infirma-
re teſtamentū quod facit poſt tranſcurſū decennij. C. de
teſta. ſancimus. In inuentario. C. ad. l. fal. aut̄. ſed cum
teſtator. In priuata ſcriptura ut fidē faciat. C. qui po. in
pig. ha. l. ſcripturas. Itē q̄ncꝫ requirunt̄ dū ꝯtractus ex
cedit librā auri in ciuitate. C. ſi cer. pe. aut̄. ſed nouo. et
in codicillis ⁊ donatōe cā mortis ſilr̄. v. C. de dona. cau.
mor. l. vl. ⁊. C. de ꝯdi. l. vl. Item in teſtamētis cōiter. vij.
In teſtamento tn̄ ceci. viij. C. qui teſta. fa. poſſ. hac ꝯſul-
tiſſima. aliq̄n. v. ut in teſtamēto ruſtici ut in mūicipijs et
villis vbi ē hoīm raritas. C. de teſta. l. fi. Aliq̄n ſufficiunt
duo vel tres ut in teſtamento facto inter filios et nepotes
. C. de teſta. hac cōſultiſſima. Item interdum requirunt̄
. xv. teſtes. C. de ꝓx. ſa. ſcri. l. vna. Interdū plures. ij. q.
. iiij. preſul. et. ca. ſe. Et nota ꝙ id qd̄ hic dicit̄ de plurali
locutōne non habet locū in ꝓnominibꝰ. ut nos. vos. ve-
ſter ⁊c̄. nam vnus p̄latus ſcribit et ei ſcribitur in plurali.

et papa ſemꝑ de ſe ſcribit. ſic. s. de cri. fal. ꝗ graui.

Imputari nõ debet. Pone caſum in eo q̃ debet appellati-
onem ꝓſequi. ĩ. annũ cui nõ imputatᷣ ſi ꝑ eũ nõ ſtetit. ij.
.q. vi. anterioꝝ. In eo qui debet ꝓmoueri ad ſacerdotiũ
infra annũ cui nõ currit annus ĩpe ſi iuſto impedimento
detentus promoueri non potuit. s. e. li. de elec. cõmiſſa. §.
.i. In eo qui rem emit ſub pacto legis cõmiſſorie. ſcʒ ꝙ ſi
infra terminũ p̃ciũ
ſolutũ non eſſʒ res
foret inẽpta et em-
ptor in terminõ ſol-
uere volens nõ ha
buit cui ſolueret ſi
bi non imputatur
.ff. de leg. cõmiſ. l.
cõmiſſoria. in fi. ad
idem. xliij. di. ephe
ſijs. s. de eo q̃ mit.
in poſ. c. ij. vbi de

Pluralis locutio duorum numero est contenta. Idem Imputari nõ debet ei ꝑ quẽ nõ ſtat ſi ñ faciat

hoc. et facit. C. de cõdi. inſer. l. vl. Et nota ꝙ dicit ꝑ quem
non ſtat. quia non ſufficit velle niſi ad opus ꝓcedat quã
cum in eo eſt. s. de eo qui mit. in poſ. ca. i. Impoſſibilitas
ergo facti ſicut a principio anullat obligationem. s. e. ne
mo poteſt. ita ⁊ expoſt facto elidit ut hic. Si tamen teneᷣ
quis aliquid facere infra certũ tꝑs nec ꝑ eum ſterit. licet
non imputetur tamen poſt tꝑus tenetur. de do. et contu.
cum dilecti. ff. de arbi. l. celſus. Cõſulo tñ ꝙ ſi p̃t infra tẽ
pus de impotẽtia ꝓteſteᷣ ij. q. vi. poſt ap. ad hoc de ap.
c. ul. et. C. de iure emphi. l. ij. in fi. cũ ſuis cõcor. ad id qꝺ
dixi ꝙ poſt terminũ teneᷣ. cõtra. s. de ſpõ. ſicut. ff. deᷣ. iij.
.l. ea tñ adiectio. So. ut no. ĩ pꝺ. decre. ſic. ut dixi. s. e. ne-
mo p̃t. Et cõcor. ad hãc regulã. de elec. c. vl. vbi tꝑus da-
tũ ad eligendũ nõ currit ei q̃ nõ p̃t eligere niſi exq̃ in mo-
ra fuerit petẽdi licentiã. ad idẽ. de cõceſ. p̄bẽ. q2 diuerſi-
tatem. Quid dices de eo qui ſua culpa incidit in caſũ ꝓ-
pter quẽ poſtea facere nõ potuit qꝺ ꝑ eum fuerat facien-
dũ. Videtur primo ꝙ ſibi ſit imputandũ. quia regulari-
ter quis de caſu tenetur qui ſequitᷣ culpam. l. di. ſepe. ⁊ c.
ſtudeat. de eta. et qua. c. i. et qꝺ ibi no. facit. lxxxvi. di. nõ
ſatis. et qui ma. accu. poſ. c. i. et qꝺ ibi no. et ſi. ff. ꝙ metuſ
cã. l. ſi mulier. vbi metus illũ non excuſat qui ſua culpa in
cidit in metũ. In contrariũ vider ꝑ p̃ꝺ. iura de elec. c. vlẽ.
de conceſ. p̄ben. q2 diuerſitatem. ar. de pig. ſignificante.
ibi. in captione ⁊c. de ſpon. veniẽs. ij. Sed caſus eſt ſpeci
alis. Et dicit lex ꝙ qui iniurioſe vel libidinis cã inimici
vel meretricis fregerit oſtia. ſi fures nõ ab eo inducti po
ſtea res aſportent nõ teneᷣ furti. ff. de fur. l. verũ. et. l. qui
iniurie in prin. p̃terea deportatuſ ſi nõ potuit ꝓcuratorẽ
dimittere hñ reſtituiᷣ ⁊ tñ culpa ſua abſens erat. ff. ꝺ mi-
no. l. pap̃. Item debitor ꝓpter inopiã excuſatur cedendo
bonis etiam ſi ſua culpa in illã inciderit. de ſolᷣ. odardus.
.ff. de dolo. nam is. ſatis videᷣ dici poſſe ꝙ imputandum
ſit illi ꝓpter iura primo inducta. hinc etiã dixit lex nõ de-
bere ſuccurri ei qui in neceſſitate ſe poſuit. ff. qui ſatiſda.
co. l. ſi fideiuſſor. vbi ꝺr. ꝙ ſi reus non p̃t ſatiſdatõeʒ da-
re vbi cõuenit. et in alio loco eiuſdẽ ꝓuincie dare velit ſi
ſatiſdatio neccaria erat audiẽdus ẽ. ſi voluntaria nõ. q2 ĩpe
ſibi neceſſitatẽ impoſuit. ad idẽ. ff. ſi qs cauᷣ. l. ij. §. ſi qs.
cũ. vbi ꝺr ꝙ qui in iudicio cõparere debebat ſi quid eſt qꝺ
ei imputeᷣ. tempeſtatem vel vim fluminis cãri nõ pote-
rit. ar. ad hoc. de elec. cũ in veteri. Ad iura in cõtrariũ in-
ducta rñdeo et dico ꝙ dec. vl. de elec. et dec. q2 diuerſita-
tẽ. loquunᷣ de quadã pena canonis ꝓdita ſolum cõtra ne
gligẽtes. vñ ibi culpa ſine negligẽtia nõ puniᷣ. hoc ſatis
ꝓbat ipſa decre. q2. vel dic ꝙ ſi ex culpa imponiᷣ aliqua

pena ut ſuſpenſio. ut in decre. q2. vel deportatio. ut in. l.
papinianus. tũc culpa illa vlterius puniri nõ debʒ. ad iſ
.xiij. q. ij. c. vl. de iudi. at ſi clerici. alias enim ſequereᷣ ꝙ
ſuſpenſio idem eſſet qꝺ priuatio. ⁊ deportatio idẽ qꝺ bo
noꝝ ademptio. qꝺ eſſe nõ debet. Ad decre. ſignificãte. di
co ꝙ forte ſine culpa ſua erat in captõne. et ibi etiã ẽ alia
ratio. ſcʒ ꝙ primo pecuniã miſerat ꝑ eũ quem fidelem nũ
cium credebat. Ad
.l. verũ. et. l. qui in
iurie. dico ꝙ verũ
eſt ꝙ non teneᷣ fur
ti. tamen cõuentuſ
de iniuria tenetur
emẽdare damna ꝑ
illos fures illata.
q2 qui occaſionem
damni ⁊c. de iniu.
⁊ dã. da. c. ul. ad iſ
quod diciᷣ de inoꝑ

qꝺ ꝑ eũ fuerat faciendũ. Acceſſoriũ Idem naturã ſequi cõgruit principalis. Idem Qui tacet conſentire

pe dico ꝙ impoſſibilitas caſus hoc inducit.

Acceſſoriũ. hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. cũ p̃nci
palis. et. l. nihil dolo. §. cũ principalis. Pone caſuʒ
in principali deſtructo. q2 dicitur deſtructũ et acceſſoriũ
.xvi. q. vij. et hoc diximus. Itẽ ſi cauſa principalis ſcʒ ma
trimonij cõmittitur ſic et acceſſorij. ſ. dotis. de dote poſt
diuor. reſti. de prudẽtia. Itẽ ſi nõ tenet cõtractꝰ nec ipſꝰ
acceſſorium. C. de legi. nõ dubiũ. cõcor. de fo. cõpe. ſi dili-
genti. de of. deᷣ. prudentiã. §. ſexta. in fi. de fi. inſtru. inᷣ
dilectos. ad fi. s. e. li. de Rp. c. i. et optime ꝑ decre. s. e. li.
de of. deᷣ. ſi ſupgrã. vbi p̃tãs executoꝝ datoꝝ ad gratiam
nõ perit re integra morte cõcedentis ſicut nec grã q2 p̃tãs
illa acceſſoria eſt ad gratiã. et de p̃ſcrip. cũ ex officij. vbi ſi
cut nõ p̃ſcribiᷣ viſitatio nec ꝓcuratio ratõne viſitatõnis
debita. Contra. s. de iureiuᷣ. debitores. ⁊. c. cũ cõtingat.
vbi de hoc. et. s. e. li. e. ti. licet. vbi tenet acceſſoriũ et non
principale. So. illud ꝓpter anime ꝑiculum qꝺ eueniret ſi
non ſeruareᷣ iuramentũ. ⁊ dic ut in p̃dic. decre. cũ contin
gat. Item cõtra. C. de epiſ. au. ꝺ. aut. liberi furioſi. vbi te
net legatum ⁊ nõ teſtamentũ vel heredis inſtitutio. So.
illud ſpãle in odiũ filioꝝ q̃ cõtẽpſerũt p̄rem. ut no. hoſ. in
p̃ꝺ. decre. inᷣ dilectos. Itẽ cõtra. C. de luiᷣ. ping. l. intelli
gere. vbi ſublata pſonali remanet ypothecaria. ſʒ dic ut
ibi. q2 nõ fuerat ſublata pſonalis pacto. ſʒ tꝑe. ⁊ pſonalᷣ
tolliᷣ ſpacio. xxx. ypothecario ſpacio. xl. annoꝝ. ⁊ ideo ſub
lata pſonali tꝑe adhuc remanet ypothecaria ꝑ. x. annos.
. C. de p̃ſcrip. xxx. an. l. cũ notiſſimi. ſecus ſi pacto vel alio
modo. ut. s. dixi. Itẽ cõ. C. de p̃ꝺ. mi. l. et ſi is. vbi qui de-
ſierat eſſe curator vendidit rẽ minoris. ⁊ ſic nõ tenuerat
venditio. valet tñ obligatio de euictõe. ſo. licet nõ tenue-
rit venditio q̃ ad pupillũ vel minorẽ. tenuit tñ quo ad il-
lũ curatorẽ olim. ⁊ ideo cũ quo ad ipm tenuerit p̃ncipale
nõ mirũ ſi tenet acceſſoriũ. Itẽ cõtra. C. ſi aduer. ven. l. i.
et auᷣ. ſacrã. dic ut. s. Itẽ. ff. quibꝰ mo. vſufruc. l. qui tñ.
in p̃n. et. l. p̃cedenti. ff. de fideiuſ. l. generaliᷣ. ſed illa ſunt
ſpẽalia. Itẽ no. accur. C. de pac. l. pacta q̃ cõtra. ꝙ in pa-
ctis q̃ fiũt p̃ter legem tenet acceſſoriũ ⁊ nõ principale in
hijs q̃ fiũt ſm legẽ vtrũqʒ. in hijs q̃ cõtra neutrũ. Cõcor-
dat ad hãc regulã. ff. de pecu. lega. l. ij. et. ff. de penu. le.
.l. ij. vbi ꝺr ꝙ ꝑempto principali ꝑimiᷣ acceſſoriuʒ.

Qui tacet. Pone caſũ. liiij. di. ſi ſeruus. ij. s. de p̃ſũ-
nõne. ff. ſo. ma. l. ij. §. voluntatẽ. vbi ꝺr ꝙ pater agẽs de
dote filie de ipſius volũtate videᷣ agere ſi filia nõ contra-
dicat. Et nota ꝙ qui tacet interdũ cõſentit ut hic ⁊ in ſu-
p̃dictis iuribꝰ votũ emittit. xxvij. diſt. c. i. eſt ſilator. lxv.
di. ſi forte. impunitatem ꝓmittit. xliij. di. ſit rector. offert

.xx.q.ij.c.i.occidit.xliij.di.epheſijs.eſt contumax.lxv.di.
.c.vl. Interdum nec cōſentit nec cōtradicit. ī.c.pr.et dic
ut ibi ſtatim dicā. .regula ſūpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.
Is qui tacet.hec q̄ tacet. Et nota ꝙ tacere eſt qͦ
dam mediū inter expſſam voluntatē ⁊ expſſam ꝯtradictio
onem. Pone ergo caſum in eo cōtra quē fert̄ ſententia q̄
tacens non habet̄ ꝓ ꝯſentiente nec pro cōtradicente in
fra.x.dies infra q̄s
ſemꝑ appellat. vij.
.q.vi.anteriorum.
Item pone in pre
lato qui tacet ex cā
ꝓpter ſcandalū.s.
de pſcrip. nihil ꝑ
deſt.de cog.ſpiri.
ſuꝑ eo.de iureiur.
mulieri. Itē pone
ſm accur. in tribu
toria. nam ſi ſeru⁹
ꝯtrahit dn̄o ꝯtradicēte tenet̄ de peculio tantū. et deduci
tur quod debet̄ dn̄o.ff.de pecul.ſi quis ſeruū. §. etiam ſi
eo expſſe volente tenet̄ qͦ iuſſu in ſolidum.ff.qͦ iuſſu. l.
.i.vbi aūt ſcit et tacet tenet̄ tributoria.et ſic non in ſolidū
nec deducit ſibi debitū.ff.de tribu.l.i.§.ſcientiā.ff.de ex
ercito.l.i.§.ſed hijs. Prima regula fallit.xxvij.di.c.i.li
ij.di.ſi ſeruus.xx.q.ij.c.i.s.de pſump.nonne.s.de iura.
calū.c.vl.in fi.s.e.li.de cōfeſ.ſi poſt pſtitū.ff.ſo.ma.l.ij.
.§.volūtatē.ff.de lib.ag.l.i.§.pena.ff.loc. Item q̄rit̄.§.
q̄ ꝓ impleto .et vbicūq̄ȝ tacitū pactū inducit̄ a lege.ff.de
pac.l.qui in futurū. Scḋa fallit in eo qui tacet verbo ſed
ꝯtradicit facto vel ſigno.lxxiiij.di.c.i. Item ī ep̄o qui ta
cet cōmonitus a vicinis ep̄is qui habet̄ ꝓ contumace.
.lxv.di.ſi forte. Item in hijs in quibus requirit̄ expſſus
conſenſus ut in adulto q̄ cathezizat̄.de cōſe.di.iiij.cū ꝓ
paruulis et in ſeruitute imponenda.ff.de ſer.vr.p̄.l.inui
tum.et in ꝓcuratore ꝯſtituēdo.ff.de ꝓcu.l.filius.§.inui
tum.et in furto.ff.de fur.qui vas.§.vetare.et in ſoluēdo
mr̄imonia.ff.de ritu nup.in eo iur̄.§.deinde.et expſſe dȝ
teſtator nomē heredis dicere. C.de teſta.iubemus. Item
in caſib⁹ no.ij.q.vij.pleriq̄ȝ. Quid ergo in hijs dices.nū
q̄d tacēs habebit̄ ꝓ ꝯſentiente an ꝓ ꝯtradicēte. So.di
cunt quidā ꝙ regulariter tacēs habet̄ ꝓ ꝯſentiente.facit
ad hoc.s.regula ꝓxi.fallit in caſibus ſuꝑdictis. Vel dic
ſcḋo ꝙ eſt tale factū qͦ fieri nō pt̄ me ꝓhibēte.pone ca
ſum.liiij.di.ſi ſeruus.⁊ tūc taciturnitas habet̄ ꝓ cōſenſu
fallit in caſibus ſuꝑdictis.aut eſt tale quod fieri pt̄ me cō
tradicente.pone caſum.ff.de contrahē.emp.rem alienā.
⁊ tūc taciturnitas nō obeſt.nam dicit regula iuris.culpa
caret q̄ ſcit ſȝ ꝓhibere nō pt̄.ff.e.l.culpa.ſm Jo.q̄ hͥ no.
xxvij.di.c.i.⁊ her.de pſūp.nōne. Vel dic tercō ꝙ in facto
ꝯcupiſcibili honorabili ⁊ meritorio taciturnitas habet̄
ꝓ cōſenſu ut in p̄mis iuribus.in facto autem qͦ non eſt
ꝯcupiſcibile honorabile ⁊ meritoriū.ſed oneroſum neceſ
ſarius eſt expſſus ꝯſenſus.ſicut eſt ꝙ q̄s aſſumat ꝓcura
toris officiū ꝙ res ſua ſeruiat ut in ſcḋis iuribus ſm inno
centiū q̄ hoc no.de elec.in geneſi.qͦ verū puto hoc addi
to ꝙ vbi ius in penā ſtatuit quē tacentē haberi ꝓ conſen
tiente vel confeſſo ſic habebit̄ licet factū ſit oneroſum.ex
emplifica per decre.de iura.calū.c.vl.in fi.et.s.e.li.de cō
feſ.ſi poſt pſtitum.cū ſi. Concordat aūt ad hāc regulā.l.
.ff.cōi di.l.ſabinus.vbi ſocius patiēs habet̄ ꝓ conſenciē
te quantū ad hͥ q2 nō agit ad demolitionē.et ſic quo ad
hoc habetur ꝓ ꝯſentiente.agit tn̄ ad intereſſe.et ſic quo
ad hoc habetur ꝓ contradicente.et veritate conſiderata

Invidetur. Idem.
Is qui tacet nō fatet̄ ſed nec vtiq̄ȝ negare videtur. Idem
Inſpicim⁹ in obſcuris quod eſt veriſimilius vel quod plerūq̄ȝ fieri cō ſueuit. Idem.
Is qui in ius ſuccedit alteri⁹ eo iure quo ille vti

tacēs nō loquit̄ ⁊ ſic nec cōtradicere nec ꝯſentire videt̄.
Huius autem veritatem videre potes ꝑ ſolutōes ſuperi
ores ſimul iūctas. Regula ſumpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.i
Inſpicimus. Hec re obſcuris inſpi. Pone caſum
in viro qui cōtraxit cum vidua et longo tp̄e habitauit cū
ip̄a.illa dicit ſe incognitam.in hoc obſcuro pſumitur cog
nita quod eſt veriſimilius.xxxij.q.i.ſi quis accepit. Itē
cancellata vel ob
ſcurata lr̄a nomis
pſumimus ibi illā
lr̄am fuiſſe de qua
eſt veriſimilius.de
fi.inſtru.inter dile
ctos. Item in du
bio veriſimile eſt
filium iniuſte exhe
redatū. C.de inof
fi.teſta.aut̄.nō lice
at parēti.hic autē
repete quod dixi.s.e.ti.in obſcuris.
Is qui in ius. Hec regula ſumpta eſt ex.l.ff.e.ti.qui
in ius. Pone caſū in pacto.q2 eodē vtet̄ ſucceſſor quo p̄
deceſſor.xviij.q.ij.eleutherius. Itē conuenit̄ ſucceſſor ꝑ
Reſcptū impetratū cōtra pdeceſſorē.s.de fo.cōpe.dilecti.
de hoc d̄ Rp.ſignificauit. Itē pone in herede qui nō vſu
capit qͦ nō vſucapiebat defunctus.ff.de diuer.⁊ tēp.p̄
ſcrip.l.cū heres.qͦ dic ut dixi.s.c.cū quis in ius.heres
enim ſucceſſor eſt iuris. Hec regula fallit.ff.de ꝓba.l.ꝑi
cula.vbi illa ꝑcula fideicōmiſſum qͦ cōpenſare potuiſſȝ
cum teſtatore cū heredibus nō cōpenſat. Item fallit vbi
cunq̄ȝ morte defuncti confirmat̄ donatio.ibi enim nō pe
nitet heres. C.fami.her.l.filie. Item in caſu.ff.ad.l.fal.
repitur. Itē fallit in conuentōib⁹.vbi ex pſona ſucceſſorꝫ
mutatur forus.hinc eſt ꝙ clericus etiā in ciuilibus ⁊ pa
trimonialibus ꝯuenit̄ corā ſuo iudice.xi.q.i.nullus ep̄s.
de fo.cōpe.cū ſit ⁊.c.ſi diligenti. Item fallit in caſu.s.e.
li.de iu.pa.c.vno.vbi eccleſia que ſuccedit laico patrono
habet ſex menſes.cū tamē ip̄e laicus ſolū q̄ttuor habeat.
Item legatarius legatū acceptare nō pt̄ ꝓ pte et ꝓ pte re
ſpuere.ſi tn̄ decedat pluribꝰ relictis heredibus vnus he
res ꝓ ſua pte poterit acceptare.⁊ alter ꝓ ſua reſpuere.
.ff.de l.i.l.legatarius. Et eſt rō huius regule quare eodē
iure vti dȝ.q2 plus iuris hr̄e non pt̄.q2 nemo plus iuris
⁊c.ī.e.nemo pt̄.cū ſi.minus nō.q2 heres cenſet̄ eadem p
ſona cū defuncto.ſucceſſor cū pdeceſſore.patet igitur idē
ius vtriuſq̄ȝ. Et nota ꝙ dicit eo iure.q2 nō eo priuilegio
ex ſui pſona ſi pſonale fuerat pdeceſſoris priuilegium.vt
.s.e.priuilegiū.cum ſuis cōcor. Idem dico de pacto pſo
nali.s.de tranſac.de cetero.et.s.de pbē.niſi.et facit hec
regula ad ea que no.de pben.tuis.
Preſumitur ignorantia. Pone caſū.lxxij.di.ꝓpoſui
ſti.in fi.ſm ꝙ ibi iacet lr̄a.de ſen.ex.ſi vero.ij.et.ff.de ꝓ
ba.l.verius. Cōtra.xvi.di.qͦ dicitis.i.q.i.ſi q̄ a ſimonia
cis.ix.q.i.ordinatōes.xxxiiij.q.ij.in lectū.s.de elc.inno
tuit.cū ſi.in quibꝰ iuribus d̄r ꝙ nō preſumit̄ ignorantia
ſȝ potius ſciā. So.dic ut no.de poſtu.c.i.in.ij.glo.ḋ cō
ſti.c.ij.ut in pͦ.c.lxxij.di.ꝓpoſuiſti.ꝙ circa ea q̄ publi
ce fiūt pſumit̄ ſcientia niſi ꝓbet̄ ignorantia.circa ea aūt
que fiunt occulte pſumitur ignorantia niſi ꝓbet̄ ſciā.ut
hic. Et ſcias ꝙ hec regula vera eſt ī hijs q̄ q̄s ſcire vel in
dagare non tenet̄. In hijs aūt q̄ quis ſcire vel indagare
tenet̄ nō habet locū ſicut in eligēdo plato.lxi.di.c.ij.viij.
.q.ij.dilectiſſimi.de elec.cum in cunctis.et ideo ibi pſu
mitur ſcientia niſi ꝓbetur ignorātia.ut.s.e.ti.innotuit.

Ad hoc eſt quod dicit lex ꝙ magiſtrat⁹ tenet̄ de ydoneitate tutoris vel curatoris quē noīauit inq̄rere. et ideo imputatur ei ſi idoneus nō eſt. C. de magiſ. ꝯue. l. penl̄. et ꝑ totū. et. l. illud. q² hec regula dicit. ꝓſumit̄. Eſt autem hui⁹ virtutis hec preſumptio ut trāfferat onus ꝓbandi in aduerſarium. ut. s. dixi. et idem eſt in alijs caſibus qui no. vi. q. vl. actor. s. ut ec. benefi. ut noſtrum.

Probebit. Idem. Reſumitur ignorantia vbi ſciētia nō ꝓbatur

Locupletari. Idem. nō debꝫ aliq̄s cū al-

Item nota ꝙ ignorantia trib⁹ modis ꝓbatur. vno ꝑ ſacramentū. ⁊ ſic ꝓbo ī veritate me ignoraſſe. de ſent. ex. ſi vero. ij. de excep. paſtoralis. s. e. li. de elec. ut circa. et tunc demum admittit̄ ꝓbatio hec cum eſt probabil̄. ut no. in predic. c. ꝯpoſuiſti. Secūdo qn̄ ꝓbatur id ex quo neceſſario ſequitur me ignoraſſe. puta me tūc annıculū vel furioſum. iij. q. ix. indicas. de ſuc. ab inteſ. cum dilectus. Tercio qn̄ ꝓbat̄ id ex q̄ nō neceſſario ſꝫ viſibl̄r ſequit̄ me ignoraſſe. puta me tūc abſentem fuiſſe. et hoc dicere voluit Jo. i. q. i. ſi qui a ſimoniacis. ⁊ lꝫ in facto ꝓprio ꝓbabilis interdū ſit ignorātia. ut. xxxiiij. q. ij. in lectū. ꝓbabilior tn̄ ī alieno. ff. ꝓ ſuo. l. ul. qδ dic ut no. i. q. iiij. §. notandū. Et q² ignorantia iuris ꝑcipue naturalis nō excuſat. qδ dic ut no. in ꝑdic. §. notandum. de tali ignorantia nō loquit̄ hec regula cū ibi par ſit pena ſcienti et ignorāti. xvi. q. i. ſi cupis. C. de in ius vocan. l. ij.

Locupletari. Hec regula ſupta eſt ex. l. ff. e. ti. l. iure nature. Pone caſū. xvij. q. vl. c. vl. s. de dona. apl̄ice. vbi non ditat̄ monaſteriuꝫ cū iactura cathedralis eccl̄e. ff. de ꝯdi. inde. l. naturali. in fi. et. l. ſe. vbi ſi pupillus accepit mutuū ⁊ locupletior inde factus ſoluit nō repetit. et emēs a pupillo ſine tutoris autoritate ſi ex ſua pecunia locupletior factus eſt pupill⁹ cum poſt pubertatē agentē exceptōne repellit. C. de vſucap. ꝓ emptore. l. vl. ⁊ ꝯcor. xcix. di. ecce. xij. q. ij. bone rei. xi. q. iij. ſi quis vero. xiiij. q. v. deniq̄ꝫ. xxij. q. ij. primum. in pn̄. C. de ep̄. ⁊ cle. l. ſi q̄s ꝑſpit. et. s. de pen̄. ſuā. vbi ſūt hec vba. et ideo priuilegiū interꝑtamur ne alteri enorme ꝑiudicium afferat. de v. ſigni. quid ꝑ nouale. ix. q. iij. nūc vero. xxv. q. ij. de eccleſiaſticis. de cōſue. cum olim. in fi. cū ſi. Hec regula fallit in ꝑſcriptōibus ⁊ vſucapiōib⁹ ut ꝑ te vides. et in excepē. nō numerate pecūie. que ſi. j. debitū tp̄us nō opponit̄ locupletat̄ peteēs cū aliena iactura. C. de nō nu. pecu. l. in cōtractib⁹. Itē in expēſis factiſ in re aliena. ff. de do. excep. l. paulus. ſꝫ vbi eſt auctas iuris nō ꝑt dici iniuria. xxiij. q. iiij. qui peccat. Nō ergo hic dicit iniuria vel iactura expone vel ꝓ ⁊. ſic. lxxxvij. di. c. i. s. de fo. cōpe. dilci. C. de v. ſig. l. pe. et ideo etiā ꝑdicta lex. iure nature. ff. e. ti. vn̄ hec ſupta fuit dicit detrimento et iniuria et cautius. Concor. ad hanc regulā. ff. de ſeruitu. ꝑdi. l. impatores. in fi. vbi aqua de publico flumine ita demum duci ꝑmittit̄ ſi ſine alterius iniuria id fiat. ad idē. ff. de ſer. vr. ꝑ. l. fiſtulam. C. de fui. l. vl. in fi. cū ſi. ex q̄bus ꝓbat̄ ꝙ etiā in meo facere nō debeo qδ noceat in alieno. Contrariū tn̄ ꝓbat̄. ff. de dam. infec. l. fluminum. §. ul. et. l. ꝓculus. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. deniq̄ꝫ. Dici ſolet cū facio aliq̄d in meo ex quo alij noceo aut immitto ī alienum vel opus facio. et tunc non licet. ut. ff. ſi ſerui. vē. l. ſic. §. et ſi teſtatrix. et. l. ariſto. aut non immitto nec op⁹ facio in alienū. et tūc aut id dolo facio ut noceam alteri. et tunc ꝓhibeor. aut non facio dolo ſed eo ſolo ꝓpoſito ut mihi ꝓſim licet ꝑ id alij noceam. et tūc nō ꝓhibeor. ff. de aqua plu. ar. l. i. §. deniq̄ꝫ. cum ſuis cōcor. et facit ad h⁹ qδ no. xi. q. iij. ſi quis vero. de auct. et vſupal. c. iij. et qδ dicit hec regula iactura. intelligas enormi. nam priuilegium bene affert iacturā licet enormē inferre nō debeat. ꝙ ꝑꝫ. xxv. q. ij. ſupta. de v. ſig. olī. ad hoc. C. de preci. imp. of. l. q̄tiēs.

In penis. Hec regula ſupta eſt ex. l. ff. e. ti. factū cuiq̄ꝫ. §. in penalibus. Pone caſum in iudice qui ita ꝓnunciauit temere accuſaſti calūniatorē nō ꝓnūciat. ij. q. iij. §. notandū. Priuat⁹ a collegio doctoruꝫ nō ꝑpetuo. ſed tp̄aliter priuatus intelligitur. de conſti. ex literis. Tutor remotus nō exꝑſſo an ꝓpter doluꝫ an ꝓpter culpam. remotus intelligitur ꝓpter culpam. ff. de ſuſpec. tu. l. hoc enī. §. i. concor. de pe. di. i. §. pene. s. e. li. de elc̄. ſtatutum. ff. de pen̄. ſi preſes. ⁊ ex hac regula et ex eo qδ dixi. eſt ar. ꝙ in dubio ꝓſumit̄ caſſatio electōis facta non vicio ꝑſone ſed electionis modo. et ſic addi poteſt ad decre. de elec. ſup eo. ut ibi no. ꝑ cōpoſt. nā etiā iudice ꝓnūciante vim feciſti. de ꝑuata intelligit̄ ut in predic. l. ſi preſes. et. l. pe. et nota ꝙ hec benigna inꝑpretatio fit ī multꝫ. Primo ꝙ ex multiplici pena expreſſa eligim⁹ mitiorem. l. di. eos. xxiij. q. i. ſi q̄s dederit. Itē q² ſi vbum ꝑt importare penam ꝑpetuā et tp̄alem eligimuſ tp̄alē. xxxiij. q. iiij. nō oportet. ij. ſaluo eo qδ habes. l. di. c. i. et. s. de conſti. ex literis. ꝑ hēr. ⁊ modernos. ⁊ ꝑ accur. ff. de poſtu. puto. §. i. Item q² de penis nō arguimus ad ſilia. q² pene nō excedunt ꝓpriū caſū. de pe. di. i. §. pene. Itē vbi eſt tale verbū. puniat̄. priuent̄. intelligimus ꝑ ſnīam nō ip̄o iure. de elec. c. quia ꝓpt̄. niſi eſſent ibi vba que aliud ſaperēt. puta ip̄o iure. vel eoipſo. s. e. li. de elc̄. q̄ꝫ ſit. in fi. licꝫ ibi gar. ꝯtra. ſed primū credo ſm̄ guil. Itē q² in dubio mitiorem cāꝫ eligim⁹. ff. de ſuſpec. tu. l. hec enī. et. s. dixi. An iudex poſſit penas moderari. no. ij. q. iij. §. notandū. in glo. que incipit. ut tercia.

Benignior. dicit canō. Illa digniora ſūt imitatō ne q̄ ſūt excellētiora pietate. ix. di. c. vl.

Interꝑtatio. de multiplici interꝑtatōe vide qδ no. xi. q. i. §. ex hijs omnibus. et de poſtu. c. i.

Facienda. rō. q² odia reſtringi et fauores ꝯuenit ampliari. s. e. odia. cum ſuis concor.

terius iniuria vel iactura

In penis benignior eſt interpratō facieda. Idem.

Act⁹ legiti[mi] ꝯditionē

Actus legitimi. Hec regula ſupta ē. ex. l. ff. e. ti. l. actus legitimi. ut emancipatio acceptilatō hereditatis aditio. ſerui optio. tutoris datio. ⁊c̄. ꝑ quā exēplificare poteſ hanc regulā. Itē exemplū pone in ſnīa q̄ non debet ferri ſub ꝯditōe. ij. q. vi. biduū. Itē electio vel poſtulatō non debet fieri ſub conditōne. s. e. li. de elec. in electionibus. Itē matrimoniū nō ꝯtrahit̄ in diē. xxxij. q. ij. ſolet queri. s. de condi. ap. c. vl. Contra. xviij. di. c. ul. lxxxvi. di. tanta. x. q. iij. vnio. in fi. in q̄b⁹ excōicat̄ quis vſq̄ꝫ ad duoſ mēſes. So. ibi ſumit̄ excōicatio ꝓ remotōne a ſacramentis. excōicatio enim debet eſſe ꝑpetua. x. q. i. q² ſacerdotes. exponimus tn̄ ꝑpetuā. i. donec penituerit. xvij. q. i. de viduis. i. Rn̄. q² ꝓ cōtumacia fert̄. facit. s. de ꝯſti. ex lr̄is. Itē cōtra. s. de elec. cum in veteri. vbi eligēdi ptās in certū tp̄us ꝯfert̄. So. electio eſt ille actus legitim⁹ q̄ non recipit diē vn̄ non poteſt canonic⁹ ſibi aliquē eligere in ꝑlatū vſq̄ꝫ ad feſtū reſurrectōis. ut hic. ſed ptās eligēdi non eſt ille actus et ideo dat̄ in tp̄us ut ibi. nam et ꝓcurator

datur ad tpus.s.e.li.de ꝓcur̄.ſi quē ſub ea.hinc eſt ꝙ e-
tiam de iure cōmuni ad eligendū tpa ſunt taxata.de elc.
ne ꝓ defectu.de ꝯceſ.pbē.c.ij.s.e.li.de iur̄.pa.c.vno.cū
ſi. Item cōtra.vij.q.i.paſtoralis.s.de ſi.pſ.veniēs.vbi
ꝑlatura eccie dari vidr̄ ad tpus. Go.ut ibi no. in vl.glo.
Itē contra.qꝛ matrimoniū licet nō recipiat diē.ut.s.re-
cipit tamen ꝯditionē.de condi.appo.ſuper eo. Go.veri-
tate inſpecta nōdū
eſt mrimonium vbi
non interuenit pu-
rus cōſenſus ut ibi
patȝ.imo nec ſpon-
ſalia.ut.s.eo.li.de
ſpon.c.i.in fi. Item
contra.ad id quod
.s.dixi de datione
tutoris.inſti.q̄ da.
tu.poſ.§.ad certū.
vbi tutoris datō di-
em recipit. Go.quod.s.dixi locum habet in tutore dato
a iudice ſecus ſi a teſtatore.ut in pdic.§. Item ad id ꝯtra
.ff.de tute.l.muto.§.penul.vbi datur a iudice ſub condi
tione ſi ſatiſdederit ⁊ illa ſi ſatiſdederit pura eſt.et fac̄ qō
habes.s.de elec.ſignificaſti. Et nota ꝙ ſicut hij actꝰ nō
recipiūt conditionē vel diem ſic nec diſiunctionē.ut in p-
dic.c.in electōibus.et.e.ti.ut quiſ duas. Et nota ꝙ regu
la iſta indiſtincte loquit̄ de actibꝰ legitis qui nō recipiūt
conditionē nec diem. Lex aūt ſtrictius dixit. Actus legiti-
mi qui conditionē non recipiūt ⁊c̄.q.di.aliqui ſunt q̄ reci
piunt et aliqui nō.et loquitur ipa lex in actibus qui non
ſunt ꝯtractus ſed q̄ſi.ꝯtractus enim bene recipiūt ꝯditi
onem.ff.de ꝯtrahē.emp.l.hec venditio.et ſic etiā pt ſol-
ui id qō.s.dixi de mrimonio ſm lau.goſ.⁊ her.q̄ h̄ no.de
ꝯdi.appo.ſuꝑ eo.in pn̄.et facit.j.e.contractus.

non recipiunt neqȝ diē. Idem

Semel deo dicatū n̄ ē ad vſus hūanos vlteri-
us trāſferendū. Idem.

Semel deo dicatū. Pone caſū.xij.q.ij.nulli.s.d reli.
do.ad hec.ff.de reli.et ſūp.fu.l.ſi q̄s ſeplcbrū.§.i.ad idē
.xix.q.iij.q̄ ſemel.de ꝯſe di.i.ligna.et.c.veſtimēta.de fo.
cōpe.ꝯq̄ſtꝰ.de re.ꝑmu.mācipia. C.de ſacroſanc.ec.aut.
ꝑterea. Et habet locū hec regula non ſolū in re ꝓpria.ſed
etiam in aliena ꝯſecrata.vn̄ ſi aurifaber habebat calicem
quem epūs cōſecrauit amplius nō reddetur aurifici ca-
lix ipſe ſed eius eſtimatio. Et eſt caſus ſpecialis in q̄ pri-
uatur quis re ſua.xiiij.q.vi.comperimus. Et quod dixi i
calice idē in qualibet re inanimata.ſecus aūt in animata
puta in ſeruo.et ſic non eſt cōtra.liiij.di.frequens.et.c.
ſe.ratio eſt quam ibi no. Io.in pdic.c.cōperimus.⁊ her.
in pdic.decre.de reli.do.ad hec.qꝛ res aīata ſcȝ hō delin
quit ꝑmittēdo ſe cōſecrari.inanīata vo nō. Et eſt ſi.vij.
.q.i.epūs in dioce.⁊.ff.de acq̄r.poſ.ſi rē mobilē.et.l.pō-
poī.in pn̄. Et hoc qō hic dr̄ intelligas in eadē forma.qꝛ
ob redemptionē captiuoꝝ vel vrgētia debita calices ⁊ va
ſa alia eccīaſtica vēdi pn̄t etiā laicis ꝯflata tn̄ et minuta.
.x.q.ij.hoc ius. Itē nota ꝙ dicit dicatū.qꝛ bona eccleſie
nō dicata vel cōſecrata hn̄ tranſeūt ad hūanoſ vſus ⁊ etiā
ſerui eccīe vendunt̄ vel donant̄ laicis etiā ad ſeruiendum
.xij.q.ij.eccīaſticis.ar.ꝯtra de re permu.c.iij.dic ut ibi.
Itē nota ꝙ dicit ad vſus.qꝛ nō ſolū in dominiū laicoruȝ
ſed nec etiā in vſum trāſire dn̄t res deo dicate.ad idēȝ de
conſe.di.i.veſtimenta.ne vltio que baltazar ⁊c̄.ut ibi.
b ¶ Humanos.i.ſeculares.i.ſeculariū ꝑſonaꝝ.ad idē.i.
diſt.c.i.xij.q.ij.q̄ diuinis ⁊ hūanis.de teſta.cū eſſes.hꝰ
dico qꝛ ad vſus clericoꝝ hn̄ pn̄t reduci.de cōſe.di.i.lig-
na. Alibi ſumit̄ hūanū ꝓ hūili.l.di.eos.xxiiij.q.i.ſi quiſ
dederit.xxiij.q.ij.latorem.in fi.
c ¶ Transferendum.adde quod dixi.s.e.priuilegium.

Non pſtat impedimentū. Pone caſum in matrimōio
qō nō tenet.qō nō pſtat etiā impedimentū ſcdo.xx
xi.q.ij.ſi verū. In electōne que nō tenet.s.de elc.ꝯgrega
to. In ſtipulatōne que nō tenet.ff.de v.ob.ſi dari ſtipu-
ler. Vides tn̄ circa mrimoniū ꝙ ſpōſalia q̄ ſunt nulla ꝓpt̄
affinitatē vel ꝯſanguinitatē preſtant impedimentū in cō
ſanguineis alterutrius ex publice honeſtatis iuſticia.ra
tio eſt quia publice
honeſtatis iuſticia
inducit̄ ex ſolo con
ſenſu.vn̄ ex quo ſūt
aliqua ex cōſenſu li
cet alias ſint nulla
inducit̄ publice ho
neſtatis iuſticia.ſi
autem eſſent nulla
ex defectu cōſenſuſ
non inducitur.s.e.
li.de ſpon.c.i.ſicut
et impedimentum affinitatis inducitur etiaȝ ꝑ illegitimū
coitum.xxxv.q.iij.de inceſtis. Circa electionem etiam vi
des ꝙ electio que nulla eſt ſecundam impedit.s.de elec.
auditis.quod non ꝓſequor.ſed dic ut ibi. Idem in de-
nunciatione noui operis que ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta im
pedimentum pſtat futuro edificio.s.de no.op.nunci.c.
.i.ff.e.ti.l.i.in prin. Idem etiam in appellatione.que et ſi
ex falſa cauſa ſit interpoſita dum tamen ꝓbabili tali que
ſi foret ꝓbata debeat reputari legitima ea interpoſita ni
hil eſt innouandū.ij.q.vi.appellatōe. Item in lr̄is pape
ꝑ mendaciū impetratis que licet ſint nulle quo ad iuris
effectū pſtant impedimentū alijs impetrādis ſi de eis mē
tio nō fiat.s.de reſp.ceterū.et.c.ex pte.ſm goſ.qui h̄ no.
de deſpon.impu.lr̄as. Sȝ her.in hoc vl.ꝯtra.s.de reſp.
ex tenore.i glo.i.in fi.ꝑ decre.de ꝯfir.vti.vel inuti.bone.
Et nota hāc regulā verā niſi in penā aliq̄s ꝓhibeat̄.h̄ di
co ꝓpter maleficia q̄ nō ſortiunt̄ effectū a iure et tamē im
pedimentū pſtant ꝓmouēdis.l.di.c.i.ij.et.iij.interdum
matrimonio ꝯtrahendo iuxta ea que no.xxxiij.q.ij.§.hoc
quanq̄ȝ.et.s.de pe.et re.qui pſpiterū.et eſt ſi.qō no. C.
de legi.nō dubiū.habet̄ enim ꝓ infecto qō ꝯtra iura fit.
.x.di.vides.vbi de hoc.et.j.e.q̄ cōtra ius.et ibi dicā. Et
ꝙ dicit nō ſortit̄ effectū.dic a principio vel ex poſt facto.

Non pſtat impedimē
tum quod de iure
nō ſortit̄ effectū. Idem.
Cui licet qō eſt pluſ
licet vtiqȝ quod eſt

qō dic ut dixi.s.e.non firmatur.
Cui licȝ. Hec regula eſt ſūpta.ex.l.ff.e.ti.non debet
cui plus licȝ quod minus eſt nō licere. Et fallit hec regu-
la in caſibus ibi no. Pone caſum pſpiter in miſſa cōficit
corpus xpi quod maius ē.bene ergo pt bn̄dicere populū
qō ē minus.xcv.diſt.ecce. Itē ꝯceſſis decimis laboꝝ qō
maius eſt ⁊ noualiū qō ē minus.s.de deci.ex pte.iij. Itē
cui cōceſſum ē teſtari puta filiofamilias in peculio caſtrē
ſi.ergo ⁊ donare cā mortis.ff.de donat̄.cā mortis.l.tam
hijs.cōcordat.xij.q.i.pcipimus.cui ꝯmittunt̄ aīe et pecu
nie diſpēſande etiam.s.de dote poſt diuor.reſti.ꝑ vr̄as.
cui ꝯmittit vxor corpus hn̄ pt ꝯmittere dotē. Et nota ꝙ
iſtud eſt vnum brocardū.cui licet plus et minus. Aliud
qō licet maiori et minori.xcv.di.illud ſupfluū. Aliud ne
gando.cui non licet minus nec maius.de ſen.ex.cū illoꝝ.
⁊ qō nō licet in minori nec in maiori.de elec.cū in cūctis.
vbi de hoc. Contra ab hanc regulā.s.e.li.de pbē.cui de
non ſacerdotali. Go.illud facit forma mandati. Et eodē
mō rn̄de ad.c.e.ti.cum in illis.§.vl.et facit quod dixi.s.
.c.plus ſemꝑ. Item cōtra de conſe.di.ij.comperimus.ſȝ
illud ſpēale ꝓpter vnionem.et ſic etiam reſpondet̄ ad.l.
.ff.de admi.tu.cū querit̄.nā pupillus pt omnia nomina
q̄ fec̄ tutor reſpuere.ſȝ nō q̄dā reſpuere ⁊ q̄dā approbare.

Item contra de tráſac.c.vl.vbi ꝑmittitur tráſire ad ma/
iorem dignitatē ſed non ad minorem. Solue ut ibi no. in
glo.penul. Item contra.xxiij.q.ij.latorem.vbi ꝑt cōica/
re.ſed non oblationē dare.ad idē.xvij.q.iiij.miror. Item
ↄtra de torne.c.i.de rap.c.ij.vbi cōcedit̄ pnīa ⁊ nō ſepul
tura.ſo.ut no.in ꝑdic.c.i.d torne.q꞉ regulare ē q̄ꝺ hic dr
niſi a minore ꝓhibeat̄ ex cā.vel ut conſulat̄ viuis ut ibi.
vel ob aliam cauſā.
Item ad negatiuā
ↄtra.xxxvi.di.q̄ ec/
cleſiaſticiſ.et.i.q.i.
ſi quis epi.vbi q̄ in/
iuſte ordinem cōtu
lit priuat̄ collatōne
illius ordinis. ſed
non maioris vel mi/
noris ſm bar. licet
hugo cōtra. ſed dic
ut.s.pr.dixi. Pluſ

minus. Idem.
Qui prior eſt tpe potior eſt iure. Idem.
Qui ſentit on⁹ ſentire debet comodū et ecō/

ergo q̄litate includit mi⁹ ſed nō ſꝑ.ut.s.ſic plus q̄ntita/
te non ſꝑ includit minus.ut dixi.s.e.ti.plus ſemꝑ.
Qui ꝑor eſt tpe.hec regula ſūpta ē ex.l.ff.e.ti.q̄tiens
vtriuſq꞉. Pone caſum in iure ceſſionis et ſubſcriptōis.x/
vij.di.c.ul.ibi ꝑponit̄ prius ordinat⁹ in aſſecutōe ꝑbēde
qui primo impetrauit.s.e.li.de ꝑben.eum cui. Et duo/
bus emptoribus vel donatarijs ꝑponitur in rei vendica
tione cui prius tradita fuit. C.de rei ven.quotiēs.in ꝑn.
et in fi. Sed q̄re in hoc vltimo caſu ꝑfert̄ ille cui fuit ꝑmo
res tradita ⁊ nō ille cui primo vendita vel donata q̄ꝺ eſſe
deberet ſm hāc regulā. So.hec regula locū habet in hijs
quoꝝ vtriuſq꞉ par eſt cā.ut in ꝑdicta.l.quotiēs.ff.e.ti.ſꝫ
poſt venditionē q̄s remanet dn̄s.vendēdo ergo et tradē/
do ſcd̄o potior ē cauſa ſcd̄i ut ibi.hoc ꝓbat̄. C.de here.
vel ac.ven.l.qui tibi.tenetur tn̄ ꝑori ex empto quanti ſua
intereſt ut ibi.ſed ꝑ lr̄as papales quis ſtatim eſt canonicus
et ideo in eis attendimus datā.ut in ꝑdicta decre.eū cui.
et facit quod no.de ſpon.c.vl.in.i.glo. Et nota ꝙ hec re
gula locum habet in ↄtractibus.et in hijs q̄ duoꝝ volun
tate dependēt ſed in legib⁹ ⁊ ↄſtōnibus q̄ pendēt ex vni⁹
volūtate reuocat poſterior priorē. Idē in teſtamentis ea
dē de cauſa.q꞉ ex vnius volūtate dependēt. ad primū de
conſe.di.i.c.vaſa.de cogna.ſpi.c.i.ff.de legi.nō eſt nouū.
ad ſcd̄m.xiij.q.ij.vltima volūtas.ff.de l.i.ſi mihi. Ad ꝑ/
mum ↄtra.xxxiij.q.ij.hocipm.in fi.et.l.di.dn̄o ſancto.
vbi dr ꝙ potius ſtamus antiquo iuri q̄ꝫ nouo. Sed dic
ut ibi ⁊.s.dixi. Hec regula in hijs locū habꝫ q̄ par ius
hn̄t.nā priuilegia nō ſolū ↄſiderant̄ ex tpe ſed ex cauſa.ff.
de priuil.cre.l.priuilegia.hinc eſt ꝙ receptus auc̄te apo.
ſtolica ꝑfertur oīm̄bus etiā ante receptis alioꝝ auc̄te.s.
.e.li.de ꝑben.hij qui. Et creditrix dotalis ꝑfert̄ in q̄buſ/
dam anterioribus creditorib⁹ nō tn̄ filijs ex priori matri
monio qui agūt de dote materna. C.qui po.in pig.ha.l.
vl.et ibi de hoc.et plene ꝑ azo.in ſūma.e.ti.
Qui ſentit onus.hec regula ſūpta eſt ex.l.ff.e.ti.ſm
naturam cuiuſq꞉ rei. Pone caſum in clerico q̄ ꝓpter lap/
ſum detrudit̄ in monaſteriū ad pnīam q꞉ res eius ꝓficiēt
monaſterio.xvi.q.vi.de lapſis.ad idē.s.de ſepul.c.i.q꞉
ibi ſine ↄſolationū ſocij.⁊c.et. C.de furt.et ſ.cor.l.vlti.
.§.ſed eū in ſecūda.vbi ↄmodatarius ſi furtiue ab eo ſur
ripiatur res ↄmodata et agēs furti conſequat̄ penā a fu
re penā ipam nō reſtituit dn̄o ne ſit damno tn̄ nō dedit⁹
qui rem ↄmodatam accepit ſed liceat etiam lucrum ſpe/
rare. In ſcd̄o dicto ibi.ſ.ecōtra.pone caſum in patrono.
qui defenſare debet eccleſiam.xvi.q.vij.filijs in clerico q̄
officiare debet eccleſiā.de ꝑbē.ſignificatū. Et dicit lex nō

eſt ferendus qui lucrū amplectit̄ onus aūt ſubire recuſat
.C.de cadu.tol.l.vna.§.ꝓ ſecūdo.in fi. Concor.ad hanc
regulā.vij.q.i.ibi.xij.q.ij.caritatem.cū ſuis cōcor.et.ſ.
.e.rōni.ff.de peri.et co.rei ven.l.id q̄ꝺ ꝑt. Et nota ꝙ hec
regula fallit interdū rōe etatis vel ꝑſone. interdum ratōe
nature cōtractuū.interdum ex ſpeciali pacto. Primū pa
tet. C.de legi.tu.l.ul.in fi.ibi enim minores licet ad tute
le grauamen nō ve
niant ſucceſſionis
emolimentum non
amittunt.et inſti.d
legi.tu.in fi.ibi di/
cit textus plerunq꞉
vbi ſucceſſiōis emo
limentum ibi et o/
nus tutele eſſe de/
bet. Ideo autē dixi
mus plerūq꞉.quia
ſi a femīa impubes

tra. Idem.
In re cōmuni potior ē ↄditio ꝓhibētis. Idē.
Contra eū qui legē dicē potuit apti⁹ ē

manumittitur ipa ad hereditatē vocat̄ cū alius tutor ſit
Secundum patet ex.l.ff.ꝓ ſocio.l.de illo.et.l.non ob eā.
ibi enim non fit compenſatio emolimēti.quod ſocius at/
tulit ſocietati damno q̄ꝺ intulit.imo eo non obſtante dā/
num emendare tenetur.et eſt ratio vt dixi natura contra
ctus.contrahit̄ enim ſocietas tantū ob lucrū. Terciū pa
tet.ff.de pac.do.l.familie. C.fami.her.l.licet.ad hoc.s.
.e.li.de pac.c.i.et vl. Item fallit vbi ex cā quis ꝓhibetur
ab emolimento licet onus habeat ſicut in iudice qui nihil
a partibus debet exigere niſi expēſas moderatas cū ꝓfi
ciſcit̄ ꝑ cā.nec tūc illa ſi ꝑtes notabiliter paupes ſunt.s.
.e.li.de Rep.ſtatutū.§.inſup.et.§.ſe.et idem in ſimilibuſ.
Et ↄcor.ad hanc regulā eadē decre.§.aſſeſſorē.
In re cōi. Pone caſum in duob⁹ ↄiugatis quorū vno
vouere volente et altero ꝓhibente potior eſt cā ꝓhiben
tis.xxxiij.q.v.c.i. Itē vno ꝓhibēte ne ꝓcedat̄ ꝑ viā com/
ꝓmiſſi potior eſt ipius ↄditio.de elec.q꞉ ꝓpter.ibi.in te
omniū. Itē duobus hn̄tib⁹ ↄmunē ꝑietem alter nō ꝑt de/
ſtruere et reficere alīo ꝓhibente.ff.de ſ.vr.ꝑ.parietē.et
fuerāt hec vba legis.ff.cōi di.l.ſabinus.⁊ ibi de hoc. Et
fallit hec regula in caſib⁹ ibi no. Primo qn̄ nō intereſt ſo
cij puta q꞉ incruſtare vult vel depingere.ff.de ſ.vr.ꝑ.l.q̄
dam iberus.§.parietē.vel vult ſcalas iuxta parietē pone
re.ut.s.e.ti.l.fiſtulam.in fi. Scd̄o qn̄ ob hoc queſita eſt.
ut opus fiat.ff.cōi di.l.ſi edes. Item qn̄ edificiū reficerꝫ
.C.de edi.priua.ſi ut ꝓponis.et.ff.de dā.infec.ſi edib⁹.
.l.in reficiendo. Item religionis fauore.ut ſi ibi ſepeliri
velit.ut.ff.de relig.ſi plures.vel in cōe ſepulchrū alium
mittere.inſti.de re.diui.§.religioſū.v.in ↄīe. Item cum
donator rem cōem habet cū donatario. C.de dona.ſan/
cimus.§.ne aūt.accur. Et ſcire debes aliq̄d ↄmūe ut ſin/
gulis.aliquid ut collegio ut extigi.s.e.ꝙ omnes.⁊ habes
.s.de conſti.cum omes. [illegible] lēs nō ſolū dn̄s eſt.ut in ꝑdic.
d [illegible] Prohibentis.q꞉ vo [illegible] .l.ſi parietē.ff.de ſerui.vr.ꝑ.
Contra eū. Hec regula ſūpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.in ↄtra/
henda venditōe. Pone caſū in dicto teſtis cuius in
terꝑtatio fit cōtra ꝓducentē.s.de ꝓba.in pn̄tia. Item
ꝑ.l.ff.de cōtrahen.emp.l.labeo.vbi obſcuritas pacti no/
cet vēditori q̄ legē aptius dicere potuit.ad idē.ff.de pac.
.l.veteribus.vbi plene de hoc. Cōtra.ff.de iudi.ſi q̄s in
tentione. So.illud in iudicijs hoc in cōtractib⁹. Sed ad
huc contra.s.e.cum ſunt obſcura.ſed ibi ſolui. Itē cōtra
.ff.de contra.ēp.ſi ita diſtrahat̄ illa aut illa res quā elege
rit venditor hec erit empta.ſo.verba illa fuerūt dicta ab
emptore.vel naturale eſt in alternatiuis ꝙ ſit debitoris
electio.ſ.e.in alternatiuis.cū ſuis cōcor. Item cōtra.e.t.

ſi in emptōne. in prin. vbi ſi in emptōe fundi dictū fuerit accedere ſtichū ſeruū accedit ille de quo venditor intellexit. So. hoc in principali. illud in acceſſorio. ſed hoc nihil eſt vnde dic ibi verba ꝓlata fuiſſe ab emptore. Itē cōtra. ff. de ſer. vr. p̄. ſi ſeruitus. ibi ne luminibus officiatur intelligitur de p̄ſētibus et futuris. ſed ibi nō eſt obſcuritas ſ; generalitas. ad idē de priuil. q2 circa. vbi generalit̄ remittēs decīas futuras et p̄ſētes intelligitur remiſiſſe.

interp̄tatio faciēda. Idē.

Non eſt obligatoriū cōtra bonos mores p̄ſtitū iuramentū. Idē.

Dolo facit qui petit qd̄ reſtituere oportet eundem. Idem.

Non eſt in mora qui pt̄ exceptōne legitima ſe tueri. Idem.

Itē ꝯtra. ff. de ver. ob. l. eūq. vbi intelligunt̄ kalēde p̄me ad voluntatē ſtipulantis. So. inutilis eſſet ſtipulatō ſi ad voluntatē debentis qui de vltimis mundi kalendis intelligeret et diceret. Itē ꝯtra. ff. e. ti. l. in ambiguis. vbi ſtat̄ animo ꝓferētis. So. illa in teſtamētis ſcriptis et legibus ut ibi no. hic autē in ꝯtractibus. Vt igit̄ plene liqat hec materia licet ipa tractet̄. de ſpō. ex lr̄is. i. ff. de pac. l. veteribus. tu tm̄ nota ꝙ obſcuritas vel ambiguitas aut apponitur in vltimus volūtatibus aut in ꝯuentōnibus factis in iudicio aut in cōfeſſionib⁹ aut in cōtractibus et pactis aut in ſententijs. Si in vltimis volūtatibus ſubdiſtigue q2 aut ꝯſtat de volūtate exp̄ſſe vel tacite. ſi exp̄ſſe illa ſuatur. q2 nihil eſt qd̄ tm̄ debeat̄ hominib⁹ ꝙ ꝙ vltime volūtatis liber ſit ſtilus. xiij. q. ij. vltima volūtas. de teſta. officij. de condi. ap. in ma. c. ij. C. de ſacroſanc. ec. l. i. ſi ꝯſtat tacite ut ꝑ ꝯiecturā illa ſeruat̄. ad hoc. xxvi. q. vi. qui recedunt. de teſta. requiſiſti. ff. de l. i. ſi ſeruus pluriū. in fi. niſi dicta voluntas turpis eſſet. ut. ff. de cōdi. inſti. l. q̄daz. vel alias cōtra ius. Pone exemplū. s. de teſta. tua. et. ca. raynaldus. in fi. ff. ad. l. fal. ticia. q2 priuata diſpoſitio teſtatoris ⁊c. de teſta. requiſiſti. ff. de l. i. l. nemo pt̄. Si non ꝯſtat exp̄ſſe nec tacite ſtet̄ verbis teſtamēti. ad hoc. xxij. q. ij. is aūt. de ecle. mi. in quadā. de ſpon. ex lr̄is. i. ff. de ex. l. i. §. ſi is qui nauem. ff. de leg. iij. l. nō aliter. Si autem verba ſunt nimis larga. ſeqmur benignius et minimū. ff. de l. iij. l. minimis. s. e. in obſcuris. cū ſuis ꝯcor. et ſic eſſet heredis electio. C. de ꝯdi. inde. l. ſi quis ſeruū. ff. de l. i. legato et lex. ff. e. ti. ſi domus. et. l. qui duos. loquit̄ cum heres eſt in mora. ut no. de teſta. indicāte. ad hoc inſti. de lega. §. ſi generaliter. Si vero nō appareat q̄ pars ſit benignior vel minor neutra tenet̄. ff. de teſta. tu. l. duo ſūt. ff. de manumiſ. teſ. l. cū ex plurib⁹. ff. de lib. et poſt. nominatim. Si q̄rat̄ ad quē ſpectat indagatio. Dic ꝙ ad iudicē. C. de fideicō. l. volūtatis defūcti. Si in iudicijs ſit ambiguitas ſit interp̄tatio ꝓ ꝓferente. ratio quia debitor ſemꝑ negaret ſe de hoc ſenſiſſe. C. de an. excep. l. vl. in fi. ff. de v. ob. inter ſtipulantē. §. i. ar. ff. de tribu. l. illud. §. i. ⁊. ff. de eo qd̄ cer. lo. l. nō vtiq;. §. damus. et hoc in litis exordio. de hoc de teſti. ſpo. cū ad ſedē. Si vero in ꝓbatōibus ſit ambiguū interp̄tabamur cōtra ꝓducentem. de ꝯdi. ap. ꝑ tuas. de ꝓba. in p̄ñtia. de teſti. cū tu. de fi. inſtru. int̄. in fi. debēt enī ꝓbatōes eſſe clare. de p̄ſcrip. auditis. ſaluo eo ꝙ poſſēt teſtes obſcure deponētes int̄dū iterū interrogari. de teſti. cū clamor. qd̄ dic ut ibi no. In confeſſionibus ſi confiteatur incertum certificare cogit̄. ff. de cōfeſ. l. certum. alioquin accipietur quod magis expediet adverſario ut ibi. et. ff. de inter. ac. de etate. §. nihil. ad hoc. s. de accu. cum dilecti. et. s. e. li. de confeſ. c. ij. In cōtractibus aūt eſt certū de ꝯſenſu aut diſſenſu aut eſt dubiū. In primo ſtatur ei qd̄ ſenſerūt. ff. de re. du. l. ſambigua.

de ſpon. c. i. In ſcdo nil valet. xxvij. q. ij. ſufficit. xx. q. ij. c. vno. s. de rap. cum cauſa. de pig. illo vos. xxix. q. i. §. i. ff. de contrahen. emp. l. in venditōibus. ⁊ ibi error nō ſolum corporis ſed etiā materie venditōnem impedit. nihil enim tam ꝯtrariū ꝯſenſui ſicut error. ff. de iur. o. iu. ſi per errorem. ff. de iudi. l. ij. Et errare eſt aliud ꝓ alio putare. xxviij. di. ꝗuis. et. xxij. q. ij. in quibus. non tamē omnis error matrimonium impedit. ſ; error tā tū pſone ⁊ ꝯditōis quod dic ut. xxix. q. i. §. i. et in ſūma. tenet etiam pign⁹ cū obligat̄ eꝰ ꝓ auro. ff. de pig. acti. l. i. In tercio caſu. ſc; cū eſt dubiū ſubdiſtingue. aut pt̄ valere ſm vnius intellectū tm̄. aut ſm vtriuſq;. Si ſm vnū tm̄ valeat ſm quē valere pt̄. ff. de v. ob. l. quotiens. Et habet hoc locum etiam in ꝯtractu matrimoniali in foro iudiciali. In foro autem anime ſtaret̄ ei qui diſſenſiſſet in tali dubio. ut. s. de ſpō. tua nos. Si ſm vtriuſq; intellectū pt̄ valere valeat qd̄ eſt veriſiſius. ff. de v. ob. l. cū q̄ ita ſtipulat⁹. ff. e. ti. l. in obſcuris. et de v. ſig. abbate. et. s. e. inſpicimus. cū ſuis cōcor. Si dubitat̄ qd̄ ſit veriſimili⁹ ſuat̄ qd̄ in hac regula dr̄. ff. de v. ob. l. q̄dquid. et. l. ſi quis ex pluribus fundis. et hec vera cum neuter dolum cōmittit. ſi autem alter dolum ꝯmittat ꝯtra eum fieret interp̄tatio. xxij. q. v. §. ex hijs. ⁊. c. quacunq;. Si vterq;. tūc ad cōmunē ſignificatōnem recurret̄. ut i decā dec. ex lr̄is. vbi de hoc. et. xxij. q. v. ſi ergo. et idem repetat̄ in iuramētis ut ibi no. In ſentētijs ſuis interp̄tari poterit p̄ſes ꝓuincie vel ꝓcurator ceſaris. ff. de ap. ab executore. in pn̄. minor nō. C. de ſen. ex pi. reci. l. ij. vbi de hoc. ff. de re iud. l. iudex. functus eſt enī officō ſuo ſiue bene ſiue male iudicādo. qd̄ intellige in diffinitiua. ſecus in interlocutoria. qd̄ dic ut no. de ap. cū ceſſante. De fructib⁹ tm̄ et exp̄ēſ ſupplere pt̄ eadē die. ff. de re iudi. l. paul⁹. et. s. e. li. de ap. cū appellatōib⁹. ⁊ de hoc no. xxv. q. ix. §. q2 ergo. alias incipit. hijs ita. i. i. glo. xi. q. i. §. ex hijs. de poſtu. c. i. et ibi de multiplici interp̄tatōe. De legibus nō eſt dictū q2 in eis nihil obſcurū eſt. vl̄ ambiguū. iiij. di. c. erit. ⁊ in ꝓhemio decretaliū. C. de no. C. ꝯpo. in p̄ma ꝯſtōne. ibi. erit lex certa ⁊ breui ſmōe ꝯſcripta. ſi tm̄ ambiguitas videret̄ in eis eſſe recurrit̄ ad condentem q2 ille ſol⁹ interp̄tari pt̄ q̄ ꝯdere. xi. q. i. §. ex hijs. de iud. cū veniſſent. de ſen. ex. int̄ alia. C. de legi. l. ul. et idē in p̄uilegijs que ſunt leges priuate ꝑ eadem iura.

Non eſt obligatoriū. Hec regula ſumi potuit ex. l. ff. e. ti. l. contractus q̄dā. v. excepto. ꝑ quā pone exēplū. nā nō valet pactū ꝙ dolus futurus nō p̄ſtet̄ ut ibi. Item pone in eo qui iurauit patrē occidere vel ſimile q̄d facere. xxij. q. iiij. c. i. et ꝑ totū. In eo qui iurauit vxorem et filios expellere. de iureiu. q̄ntauall'. et ꝑ. l. ff. de l. i. ſi q̄s inquilinos. in fi. vbi qd̄ ſcriptū ē in teſtamēto ꝯtra bonos mores. et iuramentū nulli⁹ eſt momenti. ad idē. ff. de pac. do. l. conuenire. vbi pactū ne cū vxore agat̄ rerū amotarū non valet. quia ꝑ illud inuitantur mulieres ad furandum. Non eſt ergo preciſe vera regula que dicit ꝙ iuramentum ſeruandū eſt ſi pt̄ ſine interitu ſalutis eterne ſeruari. s. de iureiu. ſi vo. nā ſi ē ꝯtra bonos mores nō obligat ut hic. et in ſup̄dictis iurib⁹. Idē in q̄lib; temerario. c. e. ſic. ⁊. c. cū ꝯtra nos. ⁊ qñ vi vl̄ dolo p̄ſtitū ē. s. e. li. de iuriu. l; . qd̄ dic ut. s. ꝙ me. cā. abbas. ⁊. xv. q. vi. c. ij. et fac̄ ad hāc regulā. j. e. in mal'. et habuiſti idē de impoſſibili. s. e. nemo pōt.

Non tenet ergo turpe pactũ vel contra bonos mores.s.ď
pac.c.vl.g⁹nec iuramentũ qď acceſſoriũ eſt.⁊ facit.s.c.ac
ceſſoriũ.et vide qď ibi dixi.Et no.ꝙ debem⁹ rebus vti eo
mõ ad quẽ ſunt inſtitute.vt.xxij.q.ij.hijs aũt.ſed iuramẽ
tũ nõ eſt inſtitutũ vt ſit iniquitatis vinculũ.xxij.q.iiij.int̃
cetera.ergo iniquitatem non vinculat vel obligat.vt hic
vides.

Quod ob grãm alicui⁹ cõceditur nõ eſt ĩ ei⁹ diſpendium retorquendũ.

Idem.

Non dolo facit.hec regula ſumpta eſt ex.l.ff.
e.ti.l.in con-
demnatione.§.do-
lo facit.Po.g⁹ ca-
ſum in vſurario q̃
non petit vſuras
a debitore ipſas enĩ
reſtituere cogeret̃.
xiiij.q.iiij.nullus.
ad idem de iuriu.ď
bitores.i.Reñ.ad
idem.ff.de doli exc̃.l.dolo vbi herede damnato a debito-
re debitor nõ pt̃ ex teſtamento agere et doli mali exceptõ
ne vti pt̃.et ibi etiã ſunt hec verba.Duo autem notantur
circa hãc regulã:Primo ꝙ hic dr̃ locũ hr̃e qñ reſtituenda
eſt res ei a quo petit̃.ↄmodatarius enĩ repetit rem a fure
quam reſtituere eam oportet dño.C.de furt̃.et ſer.cor.l.
vl.§.ſed cum.Vir ſoluto matrimonio petit dotem a ſoce-
ro.quã vxori et eius liberis eũ reſtituere oportet.ff.ſo.ma
tri.ſi ſocer.§.lucius.idem in vſurario qui vſuras repetit
quas alijs ſoluit.ſi nõ eſt ſoluendo p̃ſtita cautione de ipſis
reſtituendis et a q̃ percepit.ar.de reſ.ſpo.olim.ij.et no.ď
vſur̃.quia fruſtra.Scdõ no.hanc regulã nõ habere locuꝫ
in poſſeſſorijs iudicijs ſed in petitorijs.et ħ etiã no.goff.
de of.del̃.veñabili.et hoſ.de reſ.ſpol̃.ĩ lr̃is.⁊ ꝓbatur.ff.q̃
rũ lega.l.i.in prin.vbi dr̃ ꝙ heredi reſtituit̃ qď legatoruꝫ
nomine preter eius voluntatẽ per legatarios poſſidet̃.iij.
q.i.c.ij.de or.cog c.vl.et in predi.decre.in lr̃is.et.c.ſe.et
C.de rei vẽ.ordinarij.cũ ſuis ↄcor.et.ff.ď iudi.ſi de vi.io.

Non eſt in mora.hec regula ſumpta ẽ ex.l.ff.e.t.l.nul
la intelligitur.⁊.l.nihil inteſt.Pone exemplũ in dño
qui non requiſiuit infra trienniũ ſeruum ſuum fugitiuum
monachũ factũ.dr̃ enĩ fuiſſe in mora qď eſt verũ niſi tueri
ſe poſſit exceptione legitima puta longinquitate loci.xvij
q.ij.ſi quis incognitus.Itẽ po.in clerico qui non dr̃ ĩ mo
ra ſoluendi q̃rtã decimarũ ſi tutus eſt exceptõe preſcripti
onis.s.de preſcrip de quarta.Itẽ pone p̃.l.ff.ſi cer.pe.l.
lecta eſt.§.ſed cũ ſortis.vbi ſunt hec v̾ba.vbi ille qui tut⁹
erat exceptõe dilatate ſortis per tercium pactũ non dicit̃
in mora.et ſic non veniũt vſure vt ibi ad idem.vt lit̃.nõ cõ
teſ.qñ.§.ſi vero aliter.in fi.Poteſ etiã exemplificare p̃ ea
que dixi.s.e.imputari non debet.Et no.quia vt dixi.s.e.
mora ſua cuilibet.vt quis dicatur moroſus necc̃e eſt ꝙ ſci-
at vel ſcire debeat ſe debere.ſed ille qui tutus eſt exceptõe
legitima neſcit ſe debere vel neſcire debet ergo non eſt in
mora.Itẽ no.ꝙ dicit exceptione legitima que eſt.cũ ẽ ob-
ligatus iure naturali et ciuili ſed obſtat exceptio puta pa-
ctũ de nõ pe.vel ſimil̃ vel eſt obligatus iure naturali tãtũ
Et facit qď circa indebitum no.i.q.iiij.in fi.et de ſoluc̃.
is qui.et intelligitur exceptio illa legitima que replicatõe
nõ eliditur.pone exẽplũ.debebas mihi.x.tibi feci pactuꝫ
de non petendo.ſed per metum vel furoris tempore hoc
feci tunc exceptio pacti non eſt legitima quia eliditur r̃pli
catione furoris vel metus.et ideo dicereris in mora fuiſſe
et idẽ in ſilib⁹.

Quod ob grãm.Yconomus q̃ in fauorem eccl̃e ↄſti-
tutus eſt eccl̃am vacantẽ grauare
nõ dꝫ.xij.q.ij.caritatem.Itẽ pone per decre de regul̃.ad
ap̃licã.In religionibus nõ mẽdicantibus p̃ dec̃.e.t.ñ ſolũ
s.e.li.et.c.ſe.Item pone per.l.C.de ꝓcur̃.non eo minus.
vbi ſnĩa ꝓ minore lata qui ſine curatore cãm egit hñ rꝫ.vñ
dicit ibi textus.minoribus etas in damnis ſubuenire nõ ĩ
rebus ꝓſpere geſtis obeſſe cõſueuit.et habes idem.C.de
legi.l.ꝙ fauore.ff.de legi.l.nulla iuris rõ.et ꝓſequere vt
ibi vtrobiqꝫ.et facit in aut̃.de illuſtri.et qui ſuper illos ſũt
colla.v.vbi licet conceſſum ſit clariſſimis ꝙ per ꝓcurato-
rem agere poſſint
nihilominus et per
ſe agũt ſi volũt nec
cogere pt̃ aduerſa-
ri⁹ minorẽ vti hñfi⁹
reſtitutõis in inte-
grũ ſibi conceſſo ↄ-
tra ↄtractũ.ff.ď mi
no.l.ſi iudex.Con-
tra.s.e.li.de p̃hẽ.

Nullus ex conſilio dũ-modo fraudulentuꝫ non fuerit obligatur.

Idem.

cui de non ſacerdotali.ſo.illud facit forma mandati.et fac̃
qď dixi.s.e.plus ſemper.Item contra.s.de mu.pe.pru-
dentiam.vbi cl̃a appellatione remota.impetrantis fauo-
re appoſita in leſionem retorquetur ipſius.ſo.ibi.quia id
locum hꝫ cum princeps aliquid concedit ad inſtanciaꝫ pe
tentis hoc cum motu ꝓprio.puta minoribus vel eccleſijs
Et ſic etiam r̃ñdetur ad decre de ↄſti.cũ oẽſ.ff.ꝙ quiſqꝫ iu
ris.l.i.et ꝓbat̃.e.ti.l.iij.et facit optime ad hanc ſolutõem
s.e.li.de preben.ſi motu ꝓprio.Item ↄ.ff.de iur̃.au.ãnu.
l.ij.vbi lata ſnĩa ꝓ me ſuper ingenuitate perdo ius anulo
rũ.ſed hoc nõ inducit ſnĩa ſed tacita in ea renũciatio.quia
eligendo vnũ ex ↄ̃rijs alteri renuncio.s.de elec.vt quil.C
de furt̃.l.i.Itẽ contra.C.de q̃õnib⁹.l.p̃dem.v̾.ſeruus ꝓ
dño non torq̃tur.ſo.non poſſet torqueri ꝓ dño qui etiam
torq̃retur contra eũ.quia ꝓ vtraqꝫ parte teſtis dicere iu-
rat v̾itatẽ.Itẽ ↄ.C.de iudeis.l.die ſabbati.vbi p̃cipit̃ ꝙ
iudei nõ ↄueniãtur nec ↄueniãt in ſolẽnitatib⁹ ſuis.ſo.ſpã
le eſt ꝓpter feſtiuitatẽ.vel poſſet dici ꝙ ↄceſſio illius priui
legij non ſtetit in finibus ꝓprijs.Item contra.ff.de peri.
et ↄmo.rei ven.l.ſi vina.vbi in fauorem emptoris vina c-
mentis excepta fuerunt acida ⁊ mucida et tñ ipſe ẽptor il
la inuito venditore habere non poſſet.ſo.ibi nullus fauor
ſed ius cõe.hic aũt de gr̃a vel fauore loq̃t̃ qď eſt ꝓprie con
tra ius cõe ſm accur.Itẽ ſignat̃ ↄtra.ff.de auc.tu.§.neqꝫ.
vbi dr̃ ꝙ pupillus nõ pt̃ adire hereditatem etiã locupletẽ
ſine tutoris auc̃te.ſo.in hijs quibus certũ eſt conditioneꝫ
pupilli effici meliorem valet factum a pupillo etiam ſine
tutoris auc̃te vt ſi ferat̃ ꝓ eo ſnĩa vt in.l.non eo minus.In
hijs v̾o quibus certũ eſt ↄditionem pupilli deteriorẽ con
ſtitui vt ſi alicui ſe obliget vel actionem cedat factum ſine
tutoris auc̃te non tenet.C.de auc̃.preſtan.l.ij.et.iij.In
hijs v̾o quibus dubium eſſe pt̃ an pupilli conditõ conſti
tuatur melior vel deterior vt in hereditatis adiectione q̃
pt̃ hr̃e latẽtia onera factum a pupillo ſine tutoris auc̃tate
non tenet.vt in dictis contrarijs et hoc fauore pupilli ne
oneribus implicet̃.ff.de acquir̃.here.l.more.et.l.pupill⁹.
Et hec regula hꝫ veritatem in ſui contrario.ſcꝫ ꝙ pena v̾l
odiũ non debet conuerti in p̃mium.xvi.q.i.legi.s.de ſen.
ex.ſi v̾o.e.cũ ſuis concor.ff.de le.i.ſi ſeru⁹ pluriũ.§.qui aũt

Nullus ex ↄſilio.Hec regula ſũpta ẽ ex.l.ff.e.t.l.conſi
lij.Ratio huius regule colligitur ex canone.xxiij.q.
i.quod precipitur.ex decre.de ar.cũ olim.ex.l.ff.man.l.ij
in fi.per quã exemplificare potes et ibi de hoc.nullus enĩ
tenetur conſiliũ ſequi imo explorare et deliberare dꝫ apď
ſeipſum an ſibi expediat necne.vt in predi.iuribus.ſi aũt
ↄſiliũ ſit fraudulentũ hñ obligatur cõſulens lꝫ duret ratõ
ſup̃dicta et hoc ratõne fraudis.exemplifica per canonem

.lxxvi.di.tãta.§.de tenũ.ſane.ff.de dolo.ꝙ ſi cum ſcires.
Nota igitur et breuiter circa hoc.aut conſiliũ daẽ circa contractũ vel quaſi.aut circa maleficiũ vel quaſi. Primo caſu ſubdiſtingue.aut tale cõſiliũ non eſt fraudulentũ. et tũc nõ teneẽ ut hic et in ſupdictis iuribus.ff.de dolo.eleganter.in fi.aut eſt fraudulentũ et tũc teneẽ actõne de dolo ipſi cui conſiliũ dedit.ut in p̃dic.l.ꝙ ſi cum ſcires.vbi ille qui doloſe mihi conſuluit ꝛ forte ſui lucri cauſa mutuare debitori non idoneo teneẽ mihi actõne de dolo.ad idẽ.ff.de p̃ſcrip.l.ij. In ſcđo caſu.ſ.cũ datur circa maleficiũ tunc tenetur conſulens non tñ illi cui ſed illi cõtra quem ꝯſiliũ dedit.nec tũc teneẽ actõne de dolo ſed eius maleficij nomine.nam ſi cõſuluit occidi homicida eſt.l.di.ſi quis viduam.de homi.ſicut dignũ.ſi conſuluit ſeruo ut fugeret vel furtum faceret teneẽ furti vel ſerui corrupti.ff.de ſ.cor.l.i.§.pſuadere. Si aũt cõſuluit ticiũ mihi iniuriã facere teneẽ mihi actõe iniuriarũ.de pe.di.i.nõ ſolũ.ff.de iniurijs.l.nõ ſolũ. Idem vbicũq; cadat in nomẽ maleficij. Ipſi autem cui dedit conſiliũ nõ teneẽ.tum q2 ſcire debeat id ſibi nõ expedire.ut.s.dixi.tum q2 ex improbitate ſua nullus ꝯſequiẽ actionẽ.ff.de fur.itaq; fullo. Differentia eſt ergo inter mandatũ et ꝯſiliũ.nam mãdator obligatur mãdando.ſed nõ conſulens ꝯſulendo.ff.manda.l.ij. ꝛ inſti.manda.§.tria genera.vbi de hoc.

Exceptionem obiciẽs. Pone caſũ.s.de p̃ſcrip.illõ.ff.de excep.l.nõ vtiq;.ꝛ habes hec v̾ba.s.de excep.cũ venerabilis. Et pſeq̄re hanc materiã ut ibi no. Et aduerte q2 mirabiliſ videẽ hec regula.nam ſi ego excipio de pacto de nõ petendo videor cõfiteri debitũ fuiſſe. ſi dico interrumpi p̃ſcriptionẽ videor fateri te p̃ſcripſiſſe. ſi dico contra te p̃ſcripſi.ergo primo id tibi debitũ erat qđ p̃ſcripſi ꝛ ſic actor nil amodo deberet cogi pbare.ſ3 excipiẽs tñ. ꝛ facit ad h̃.s.de tranſac.p̃terea.ij. Et ideo dixerũt q̇dam hic loqui de exceptõe nõ nu.pe.et ſimilibus in quibꝰ reꝰ nil fateẽ.ut no.in dcã.l.non vtiq;.ſ3 ſm hoc mihi videtur hec regula ſupflua.et ipſius nulla dubitatio. Dic ergo ꝙ huius regule ratio triplex eſt. Prima q2 licet dicã feciſti pactũ de nõ petendo poterat eſſe ꝙ illud nõ eſſet v̾e debitum vel naturaliter tantũ vel nullo mõ. Item licz dicã interrũpi.forte nõ erat ꝯpleta p̃ſcriptio imo hoc dicere videor ꝙ cõpleta nõ fuerit dicẽdo me interrupiſſe. vel ſi ꝯpleta fuerat ſine titulo fuerat et bona fide. Idẽ in alijs exceptõibus. Scđa q2 p exceptionẽ nego me debere ſi p ipſam de intentõe actoris diceret ꝯfiteri eadẽ exceptio duos ꝯtrarios effectus haberet qđ eſſe nõ deb3.ff.de ſoluẽ. qui hominẽ.§.vl.et de bap.ꝛ eius effec.maiores.cũ igiẽ p exceptionẽ negem intentionẽ aduerſarij non eſt ꝯgruum me p ipſam dici fateri. Tercia.quia reus priuilegiatus eſt ut poſſit ꝯponere duas exceptões etiam contrarias.ut dixi.s.e.nullus pluribꝰ.ſicut ergo expſſe dicere poſſet.nego te p̃ſcripſiſſe ꝛ poſtea ſi p̃ſcripſiſti interrupi. vel nego me pmiſiſſe et poſtea pactum opponere de non petendo.ſic dicendo tuam p̃ſcriptionẽ interrupi.vel pactũ de nõ petendo feciſti.vel hijs ſilẽ.intentionẽ aduerſarij nõ fateẽ cũ adhuc dicere poſſit.non pmiſi.nõ p̃ſcripſiſti. ꝛ ſic de ſingulis.tutius tñ eſſet ipſi reo ſic dicere.nego me pmiſiſſe.et poſito ꝙ pmiſerim mihi pactũ de nõ petẽdo feciſti ꝛ ſic de ſingulis.ad h̃.xiij.q.ij.in prin.ꝛ no.in p̃đ.dec.cũ

Exceptionem obiciẽs nõ videtur de intẽtione aduerſarij ꝯfiteri. Que ꝯtra ius fiunt debẽt vtiq; p infectis haberi. Idem In pari delicto vel cauſa potior ẽ ꝯditio poſſidẽtis

venerabilis.ꝛ in p̃dic.l.non vtiq;. Sed q2 hec forma verbor docet mentiri vbi cõſciẽtia et v̾itas eſt in cõtrarium nõ eſt amplectẽda.cũ prius aĩas demũ linguas oporteat fieri eruditas.ut in phemio.ff.in fi.et facit qđ dixi.s.de confeſ.c.i. Vnũ nota q2 idẽ qđ dicit hec regula in exceptione.intelligas et in replicatõe.vnde ſicut excipiẽs nõ cõfiteẽ actionem ita nec replicãs exceptionem.eadẽ de cauſa.ſicut enim ſe habet exceptio ad actionem ita replicatio ad exceptionem et triplicatio ad replicationẽ.et hoc ſatis pbatur.s.de excep.dilecti

Que cõtra ius fiũt. Pone exempla que dixi.s.e.nõ p̃ſtet impedimentũ. Itẽ.xxv.q.ij.impiali.vbi ſunt hec v̾ba.et.s.e.li.de regu.nõ ſolũ.et.s.de teſti.c.ij.et.C.de legi.non dubiũ.vbi de h̃. Obiciẽ ad hanc regulã de m̃rimonio cõtracto poſt ſimplex votũ qđ tenet.s.e.li.de vo.c.vno.ꝛ de ꝯtracto poſt interdictũ eccleſie.s.de matri.cõtracto ꝯtra interdic.ec.p totũ ꝛ inter compatres ex cathecismo.s.e.li.de cognatõne ſpũali.c.ij.et de ſententia ſub conditõne lata que tenet.ij.q.vi.biduũ.et in eccĩa cõſecrata p alienũ epm̃.ut.vij.q.i.epus in dioceſi.et de omnibus q̃ fieri phibenẽ tñ facta teneẽ. Item obiciẽ de hijs que fiũt ꝯtra ius ꝛ poſtea ꝯfirmanẽ.que allegaui.s.e.non firmatur. Sol.gñalit̾ dici p̃t ſcđm Io.q̃ h̃ no.x.di.vides.et ber.q̃ idẽ no.de ſpõ.duo.c.vl.in vlti.glo.et accur.in p̃đ.l.non dubiũ.hanc regulã locũ habere in hijs que ppetuã habent phibitõnis cauſam. Contra.in hijs q̃ tpales. Vel dic hanc regulã veram niſi eodẽ vel alio iure tolleret̃ et ſic intelligunẽ cõtraria. Vel dic ꝙ illa directe non ſunt cõtra ius q2 licz ius nõ aſſiſtat nõ tñ plene reſiſtit. Quidã tñ diſtinguere voluerũt dicentes.ꝙ aut ius phibet ꝛ addit ꝙ ſi cõtra phibitionẽ fiat non valeat.aut ſimpliciẽ phibet. In p̃mo caſu habeat locum regula cum ſuis cõcor. In ſcđo habeant locũ ꝯtraria.et ſua ſilia.ꝛ facit ad h̃.s.de regul.ad apſicam.ſ3 hec diſtinctio reprobaẽ p p̃dic.l.non dubiũ.vbi habes expſſe ꝙ ſufficit legiſlatorẽ aliquid phibuiſſe licet nõ adiecerit ſi cõtra factum fuerit nõ valere. Item obiciẽ de maleficijs que cõtra ius fiũt nec tñ habenẽ p infectis. So.hec regula locum habet in hijs que de iure ſortiunẽ effectum ꝛ facit quod dixi.s.e.ti.nõ p̃ſtat impedimentũ.ꝛ illđ hic adde.nam matrimoniũ nullum interdũ nõ habeẽ p infecto.imo p̃ſtat impedimentũ ſcđo.et electio nulla interdũ p̃ſtat impedimentũ ſcđe.qđ dic ut no.de elec.auditis.

In pari delicto. Inquantũ hec regula dicit de delicto ſumpta eſt de lege.ff.e.ti.l.cũ par delictũ. Inq̄ntũ dicit de cã ſumpta eſt de.l.e.ti.in pari cã. Pone caſũ in delicto p ca non.xiiij.q.v.non ſane. In eo.ſ.q̃ repetit pecuniã quã ſpe dit p iniquo iudicio. Itẽ in eo q̃ vſuras quas ſoluit repetit cum ipſe ſit in pari delicto.de vſur.q2 fruſtra. Itẽ p.l.ff.de ꝯdi.ob tur.cãm.l.vbi aũt.et.l.ſe.vbi habes ꝙ nõ repetitur qđ pp̄ter ſtuprum vel ut male iudiceẽ datum eſt. De cã pone p dec.s.e.li.de p̃ben.ſi a ſede.ꝛ p.l.ff.de v.ob.ſi ſeruũ.§.ſequiẽ.vbi đr ꝙ cum queritur de damno et par eſt vtriuſq; cauſa.potior eſt qui tenet q̃3 qui pſequiẽ. Et aduerte q2 male videor exẽplificare p decre.illam ſi a ſede.nam ibi nõ erat par cã q2 fuerat vni collata p papã.alteri p ordinariũ.ſed nõ queritur de paritate quo ad poteſtatem ꝯferentiũ ſed de paritate quo ad tp̃s q2 cui p̃mo collata fuerit dubitatur.et ideo in hac pari cauſa tẽporis

potioꝛ erit cõditio poſſidẽtis. Et nota qꝛ hic exhibetꝰ fa‑
uoꝛ reo. qꝛ abſoluitur in pari cauſa vel delicto. C. de ꝯdi.
ob tur. cãm. l. ij. vñ ſemꝑ dicere ꝯſueuimus ꝙ in pari deli
cto vel cã potioꝛ ſit excipiẽtis ꝯditio ut in ꝑdictis iurib⁹.
ad h̄ de ꝯceſ. ꝑbẽ. ex tenoꝛe. de adul. c. pe. et vl. Cõtradi‑
cere vĩdꝛ decre. illa. de cõceſ. ꝑbẽ. cũ ſup. Sed ſolue ut ibi
in glo. que incipit. qꝛ fruſtra. in fi.

Cum non ſtat ꝑ eũ ad quẽ ꝑtinet quo minus ꝯditio impleatur haberi dꝫ ꝑinde ac ſi impleta fuiſſet. Idem.

Cum nõ ſtat ꝑ eum. Hec regula ſumpta eſt ex .l. ff. e. ti. l. in iure ciuili. Pone exemplũ abrahe ꝑ quẽ nõ ſtetit ꝙ minus ſcdm dñi ꝑceptum filiuꝫ imolaret. vñ ꝑinde apud dñm gratũ fuit ac ſi imolaſſet. xxij. q. ij. ꝓphetauit. et. c. ſe. Item pone in eo ꝙ impedit ne ad eũ citatio ꝑueniat. ut. s. ut lit. nõ ꝯte. qm̃. §. poꝛro. In ſtipulatõne. ff. de condi. et demon. l. iure ciuili. Itẽ potes ponere in libertate legata ut aliquid detꝰ heredi ⁊ ꝑ heredẽ ſtat. .C. de ꝯdi. inſ. l. penulꝰ. alias eſt vl. et idẽ in alijs legatis. .ff. de ꝯdi. et demõ. l. cũ pupillus. ⁊ in inſtõe heredis. ff. d ꝯdi. inſti. l. iij. Nota tñ ꝙ ſi mibi. v. ꝓmiſeris ſi te vicero tacite vidꝛ h̄ actũ ut reſiſtere poſſis. et ſic habetꝰ ꝓ expſſa .ff. ſi cer. pe. l. cum quid. Et nota ꝙ dicit. ꝑ eum ad quem ꝑtinet. nam ſi ſtaret ꝑ alium tercium vel etiam ꝑ impedimẽtum meipſus. tunc habet locũ regula. s. e. imputari. qꝛ tunc licet nõ imputetꝰ ꝙ ꝑ me non ſtat ut ibi. tñ non habebitur ꝓ impleto. ut hic. et. ff de condi. et demon. l. quib⁹ diebus. in ꝑn. Item nota ꝙ ſi libertas legata ẽ ſeruo. ſi .x. heredi dederit ⁊ ꝑ heredẽ ſteterit ꝙ min⁹ fuo dederit illa .x. ꝑinde eſt ac ſi impleta eſſet ꝯditio qꝛ ille liber erit. tenetꝰ tñ poſtmodũ ad illa .x. niſi foꝛte obtulerit ⁊ heres nõ ſuſcepit. C. de cõdi. inſer. l. ul. Sed dicit lex ꝙ ſi teſtatoꝛ legat liberto .x. ſub conditõe ſi cũ filio ſteterit ⁊ filius moriatꝰ. ⁊ ſic ꝑ eũ vel ꝑ caſum in ei⁹ ꝑſona ꝯtingentẽ ſtat ꝙ minus cõditio impleatꝰ nõ tamẽ debetꝰ relictũ. ff. de adimen. lega. l. ſcio. in ꝑn. So. cũ ſtat ꝑ eũ. i. ꝑ factũ eius vel impedimentũ ab eo ꝑſtitum habetꝰ condicio ꝓ impleta. et ſic ſimpliciter vera eſt regula. Sed ſi ſtat ꝑ caſũ in ꝑſona ei⁹ contingentẽ diſtingue. aut erat relictũ ꝯtemplatõne eius in cuius ꝑſona erat implẽda ꝯditio. tũc nõ debetꝰ relictũ ut in ꝑdic. l. ſcio. aut fauoꝛe eius cui relinquitꝰ. et eo caſu debetur. ff. de an. lega. l. meuia. in ꝑn. aut dubitatur. ⁊ eo caſu relictũ debetꝰ. quaſi in dubio ſit interꝑtandũ legatarij fauoꝛe relictũ. ſi ex veritate vel cõiecturis aliud nõ appareat. ff. de ꝯdi. et demõ. l. iſtis libertis. ⁊. C. de legi. l. i.

Quod alicui. Pone caſum ꝑ. c. lxvi. di. ſicut non ſuo. meo enĩ noĩe mihi nõ licet ſeꝛu⁹ exercere. ita nec alieno. Itẽ ꝑ decre. de falſ. ad falſarioꝝ. ſicut enĩ ꝓprio noĩe lr̃as papales falſare nõ debeo ita nec alieno. Itẽ nec noĩe alieno nec ꝓprio albũ ꝑtoꝛis coꝛrũpe debeo. ff. de iuriſ. o. iudi. ſi qs id. in fi. Et nota ꝙ hec regula ṽa eſt in maleficiis. indecens enim eſt crimen ſuũ ꝯmodis alienis impẽdere. ut in dicto. c. ſicut non ſuo. hoc dico qꝛ delegat⁹ ex delegatõe cognoſcit de cauſa de qua et ꝓprio nomine ꝯgnoſcere nõ poſſet. ij. q. vi. ſi ep̃us. et punit quos alias punire non poſſet. de off. delꝰ. ſane. ij. Et libertus nomine alieno vocat patronũ in ius qđ nomine ꝓprio nõ ꝑt. ff. de in ius vo. l. queſitum. Et laicus qui nõ ꝑt cauſam ſpũalẽ tractare ꝓprio noĩe tractat alieno. ut. s. e. li. de ꝓcura. c. i. et idẽ in ſilib⁹. Itẽ habꝫ locũ in hijs ꝙ ut demãdari poſſint

requirunt oꝛdinis amminiculũ. vnde ſicut ſuo nomine ſacerdos ſimplex non criſmat in fronte. non oꝛdinat ad ſacros. ita nec ep̃i ſui mandato cũ tali demandari nõ poſſit et de hoc de conſe. ec. vel al. aq̃. et facit qđ dixi. s. e. ea q̃.

Poteſt quis. Poteſt quis ꝑ aliũ iudicare. lxiij. di. tibi dño. ꝑ alium mr̃imoniũ ꝯtrahere. s. e. li. de ꝓcu. c. vlti. ſic. ff. de ꝓcura. l. i. §. ij. ff. de ſta. ho. l. aretuſa. in fi.

Quod alicui ſuo non licet nomine nec alieno licebit. Idem.

Poteſt qs ꝑ aliũ qđ ꝑt facere ꝑ ſeipſuꝫ.

Hec regula fallit ĩ eo cui ꝯmittitꝰ certũ miniſteriũ. s. de off. delꝰ. c. vlti. s. e. li. e. ti. is cui. et optime. C. de cadu. tol. l. vna. §. ne autem. ad idem. ij. q. iij. abolitio. de cleri. non reſi. quia nonnulli. ff. de ſolu. inter artifices. Item in penitẽtia ſuſcipienda. de pe. di. i. quẽ penitet in ꝑn. quam per ſe quiſq; recipe debet. ratio eſt pudoꝛ q̇ eſt maxima ꝑs pñie ut ibi. Item in eo viro ꝙ veniã etatis impetrat qđ ꝑ ſe facere debet C. de hijs q̇ ve. eta. impe. l. ij. Item adoptare vel arrogare q̇s nõ ꝑt ꝑ aliũ. ff. de adop. poſt moꝛtem. §. neq;. ratio eſt. qꝛ adoptio imitatꝰ naturã. Item fallit ĩ iudice ꝙ ꝑ ſeipm debet recitare ſniam niſi ſit ep̃s vel ſuperioꝛ. s. e. li. d re iudi. c. vl. C. de iud. autꝰ. ad hec. Itẽ in eo qui incepit ꝯferre ſacramentũ vnitatis qui id ꝑ aliũ ꝑficere nõ ꝑt. xxiij. di. quoꝛundã. Itẽ abbas ꝑ ſe verberãdo ꝑt coꝛrigere monachũ nõ ꝑ aliũ maxime laicuꝫ. de ſen. ex. vniuerſitatis. Item dñs nouũ emphiteotã nõ ꝑ ꝓcuratorem ſed ꝑ ſe in poſſeſſionẽ inducere debet. C. de iurꝰ. emphi. l. vl. §. pe. Item q̇ eſt in poſſeſſiõe ſeruitutis ⁊ ꝓclamat in libertatẽ ꝑ ſe agit ⁊ non ꝑ ꝓcuratoꝛẽ. C. de aſſer. tol. l. i. ⁊ regularitꝰ in crimĩali cã. ut. ij. q. vi. ſi qñ. Item ꝙ ſunt meri impij vel gladij ꝑtãtis non delegantꝰ ſm leges. niſi in caſu. ut. ff. de of. ei⁹ cui mã. ẽ. iuriſdic. l. i. ſecus ſm canones. de hoc no. xcv. di. c. i. xxiij. q. iiij. illud. de offi. oꝛ. ꝙ ſedem. ⁊ de rap. in archiepatu. et ꝑ ſe rñdere debꝫ adultus ꝙ cathezizatꝰ et nõ ꝑ aliũ. de cõſe. di. iiij. cũ ꝓ paruulis. Itẽ fallit in caſu. s. e. li. de elec. cupiẽtes. Itẽ in caſu. s. e. li. de iudi. iuris eſſe ambiguũ. ⁊ ĩ caſu. s. e. li. de of. lega. c. pe. ij. Reſpõſo. et de here. c. ij. in ꝑn. Hec igitꝰ et ſimilia ſpãlia ſunt. Et nota ꝙ etiã ecõuerſo quedã ꝑ aliũ poſſum ꝙ non ꝑ me. Ep̃us clericũ ſuũ ꝑ aliũ ꝑt verberare. nõ autẽ ꝑ ſeipm. lxxxvi. di. non liceat. C. de ep̃is ⁊ clĩ. auten. ſed neq;. Itẽ ep̃s ꝑ aliũ litigare dꝫ. v. q. iij. c. vl. Itẽ p̄latus clericus habens tp̃alem iuriſdictionẽ audit et iudicat de cauſa ſanguinis ꝑ aliũ nõ ꝑ ſe. s. e. li. ne cle. vel mo. c. vltĩ. Item religioſa mulier ꝑ aliũ ꝑt eſſe in iudicio. non ꝑ ſe. s. e. li. de iud. c. ij. s. e. li. de elec. indẽnitatibus. §. ſꝫ cũ eas. Itẽ ep̃us tuitõꝫ gubernatõeꝫ ⁊ curã viduarũ ⁊ pupilloꝝ et ꝑegrinoꝝ nõ ꝑ ſeipm ſꝫ ꝑ aliũ archip̄ſpiterũ. ſcꝫ vel archidyaconũ gerere dꝫ. lxxxviij. di. ep̃us gubernationẽ. et ibi de h̄. et oĩa iſta ſunt etiã ſpãlia ꝯ regulã ſm quã quod poſſum ꝑ alium et ꝑ me. Et accidit hoc vel rõe ꝑſone cui hoc nõ cõuenit. vel etiã rõne rei puta cauſe criminalis et interdũ ꝑ alterũ cõſequitꝰ quis quod ꝑ ſe conſeq̇ nõ poſſet. ut. s. e. li. de conceſ. ꝑbẽ. c. autoritate. et. ff. de ſta. ho. imꝑatoꝛ. ij. ff. que res pig. ob. poſ. l. ariſto. ſicut et quedaꝫ ꝑt quis tanq; alius non tanq; ip̄e. inſti. de inoffi. teſta. .§. ſi tutoꝛ. ff. de adop. ſi pr̃. §. qui duos. vbi nepotem ex filio adoptat auus tanq; genitũ ex alio filio. et hoc nõ tãq; auus ſed tanq; quidam extraneus. ad idem. ff. de in ius vocan. l. queſitum. cum ſi. Et nota quia id dicimu.

poſſe qđ de iure poſſum⁹. hāc igitur regulā credo loqui ī hijs q̄ de iure ſortiunť vel ſortiri pňt effectū. non igitur ſuperhabundat regula. ỉ. e. qui facit p aliū. que gn̄alit̄ loquitur vt etiā maleficia cōprehendat. Et iſta regula loquitur de poteſtate faciendi, illa de effectu iam facti. Item no. ex hac regula ꝙ ſicut per ſe pt̄ quis ſubſcribere ita et per aliū. quod dic vt no. s. de re iudi. cum inter vos. in glo. po teſt enim.

In malis ꝓmiſſis. Po. exempla q̄ poſui. s. e. non eſt obligatorium. ⁊ ꝓſequere hāc regulā vt ibi dixi. Et hēs hec vba. xxij. q. iiij in malis ꝓmiſſis. et ibi de hoc per totā q̄ōem. Et no. ꝙ dicit in malis promiſſis. nam licȝ mala promiſſa non debeant ſeruari tn̄ interdū mala promiſſa puta per dolum

IN malis ꝓmiſſis Idem.
fidem nō expedit obſuari
IN alternatis debi⸗Idē.
toris eſt electio. et ſufficit
alterum adimpleri Idem
Qui ad agēdum admittitur eſt ad excipien⸗
dum multomagis admit⸗
tendus idem.

vel metū ſeruātur qn̄. ſ. ſuari pňt ſine ſalutis eterne diſpēdio ſi iuramentū interceſſit. de iureiuř. ſi vero. et dixi in ꝓ.

In alťnatiſs. hec regł̄a ſūpta fu dc̄a regł̄a. s. e. nō ē. it ex. l. ff. e. ti. l. in eo qđ plus ē. vbi vba ꝯiūcta nō ſūt ſufficit alterutrū eē fcm̄. Pone exemplū per canoū. xij. q. ij bone rei. in fi. s. de Rep. inter ceteras. Et in viro qui ī cauſa ſoluti matrimonij dotem vel eius extimatōem reſtituere ꝓmiſit. ff. de iure. do. plerūqȝ. in fi. ad idem. s. de pl⁹ peti. c. vno. vbi dz. plus petere cū et ī expēſ ꝯdēnať q̄ ex duobus alternatiue debitis preciſe petit alterū. ad idē de ap. ſignificauit. vbi de hoc. et de Rp. ex parte. ⁊ facit. de ꝓbē. c. ij. ff. de ꝯdi. inſti. l. ſi heredi plures. ſūt tn̄ q̄dam alternatiue. in q̄buſ dȝ ordo ſuari. ff. de le. ij. cū pt̄. §. pnľ. vt cum mādat teſtator aliquid dari liberis aut hijs deficientibuſ conſanguineis aut affinibus. quia tūc ſeq̄mur ordinē. Eſt ad h̄ ar. qđ dixi de ordine ſequēdo. xliij. di. ſit rcōr. in fi. s. e. li. de elec. c. pnľ. in ꝓn. de ꝓben. mādato. in fi. Cōtradič ad hāc regulā inſti. deľ. §. ſi gn̄alit̄. ſo. illud cū eligens fuit ī mora. ff. de adop. l. mācipiorꝫ. s. e. li. de ꝯſu. c. vl. ⁊ ſic no. hec. in predi. decre. de Rep. inť ceťas. et facit qđ dixi. s. e.

Qui ad agendū. hec regł̄a ſūpta ē ex. l. contra eum. ff. e. ti. inuitus nemo. §. cui damus. Pone caſum ī eo qui legitime ꝓſcripſit. quia ſi cadit a poſſeſſione datur ſibi actio. multo forti⁹ dū poſſidet exceptō. xvi. q. iij. §. pt̄. ī ꝓn. ad idem de ꝓſcrip. illud. Itē ꝯductor ſoli ad ſuperficiē ad non modicū temp⁹ hȝ vtilem rei vendicationē etiā ꝯ dūm multo fortius exceptionem. ff. de ſupfi. l. i. §. ꝙ ait. Nō h⁹ regule quā habuiſti. s. e. cui lȝ plus et minus lȝ. ſed pluſ ē agere q̄ȝ excipere. ergo qui pt̄ primū multo fortius ſcđum vt hic. nā video exceptionem dari cui non datur actio vt excōmunicato. s. de excep. cum inter priorem. Item q̄ mala fide preſcripſit ſm leges exceptionem habet aduerſ⁹ oēȝ petentem. et ſi a poſſeſſione cadat non habet actionem. ex vi. q. iij. §. pt̄. v. ꝙ ſi. et. C. de preſcrip. xxx. vel. xl. an. ſi q̄s emptōis. et vbi actō tpe tollitur perpetuo durat exceptio ff. de doli. excep. pure. §. vl. et venit in cōpenſatione qđ n̄ venit in petitione ſcđm. l. vt debitū naturale. ff. de ꝯpen. l. etiam. Et econuerſo interdū venit in petitionē qđ nō in cōpēſatōnē. ſicut eſt videre in depoſito. C. de ꝯpē. l. vl. ⁊ s. depoſi. bona fides. et ē ſpāle. Et adde qđ no. de iureiurā. quēadmodū. in glo. nā cui. Et dic ꝙ ad agendū admittiť ꝯtra eū ꝯtra quē excipe vult. hoc dico ne obſtet qđ dicitur de publiciana. nā hn̄s publicianā actionem contra alios excipit non contra dominū. ff. de publi. l. pnľ. et vl. et idē in ſimilibus. hoc autem regulariter in poſſeſſorijſ iudicijſ C. loca. et conduc. l. ſi quis ꝯductionis. vbi ꝯuent⁹ poſſeſſorio ſi dicit ſe ꝯduxiſſe ante omnia poſſeſſionem reſtituit et poſt agit. et facit qđ dixi. s. e. do. lo. nā ꝯtra predōeȝ agentē poſſeſſorio nō admittitur exceptō tn̄ admittitur actio de reſti. ſpol. in lr̄is. et. c. ſe. Et generaliter agenti poſſeſſorio refert q̄ſtio ꝓprietatis. agēdo tn̄ et nō excipiēdo. de or. cog. c. vl. C. de rei ven. ordinarij. de conceſ. ꝓben. p⁹ electionē. in fi. de ap. cōſtitutis. ij. in fi. de accuſ. accedēs

Qui facit per aliū eſt
perinde ac ſi faciat p
ſeipſum Idem.
Factū legitime retra⸗
ctari non dȝ licet ca⸗
ſus poſtea eueniat a quo
non potuit inchoari Idē
Quod alicui gratioſe ꝯ
ceditur trahi non

Qui facit p aliū. Hec r̄gula ſūpta eſt ex. l. ff. e. t. l. ꝙ iuſſu alteri⁹. Po. exempla in regula et ꝓſequere eā. vt dixi. s. e. pt̄ quis. Et nō ſupabundat hec regula p illā vt ibi dixi.

Factū legitime. hec regł̄a ſūpta ē ex. l. ff. e. ti. l. in fi. qui in ābiguis. §. i. exēplifica ī eo q̄ ꝯtraxit mr̄imonium et poſtea factus eſt furioſus. xxxij. q. vij. c. neqȝ furioſ⁹ Idē in ſupueniente affinitate. de eo q̄ cog. ꝯ. vx. ſue. c. pnľ. Idem in adoptōne ſupueniēte. ff. de ritu. nup. adoptiu⁹. ī ꝓn. et. l. ſi q̄. ⁊ no. ꝙ habuiſti aliā regulā per ꝯtrarium. s. e nō firmatur. q2 licet caſus ſupueniat a quo potuit inchoari non firmatur qđ ab initio nō valebat vt ibi. qđ tamen intelligas vt ibi dixi. ita ꝙ a principio factum erat legitie non retractatur lȝ ſuperueniat caſus a quo non potuit inchoari vt hic. ⁊ ꝯcor. ad hāc regulā. ff. de itinere actuqȝ ꝓ. l. nec enī. ibi dicit tex. nec enī corrūpi aut ꝯmutari qđ recte tranſactū ē ſupueniente delicto poterit. Cōcor. ad hāc regulā de iure pa. ꝯſultationibus. de cōuer. ꝯiu. placet. da eo qui cog. ꝯ. vx. ſue. diſcretionē. et qđ in hijs iurib⁹ no. ⁊ no. ꝙ dicit retractari. q. d. ꝓpter cauſam ſupueniētē nō retractať ac ſi legitime n̄ fuiſſȝ fcm̄. Interdū tn̄ ꝓpť ſupuenientē cāȝ ipediť ei⁹ effect⁹ qđ lime factū erat. exēplifica p canonē. xxxiij. di. cōiter. et. c. vſqȝ adeo. et de cleri. egro. ꝓſpiterū. et. c. tua. cū ſi. et eodē mō rn̄detur ad leges q̄ pro cōtrarijs ſignari ſolēt. ff. de iudi. ſi a me. et. l. ſe. ff. ad. l. acq li. q2 in eū caſū. in quibus dz ꝙ iudiciū ſoluiť per arrogationem ei⁹ cū q̄ litē ꝯteſtaturus erā. q2 deuenit in eū caſū ī q̄ a prin⁹ non poterat cōſiſtere. et in. l. q2. dz ſiľe. ſ. ꝙ ceſſet actio. l. acquiľ. qn̄ ſeru⁹ mortifere vulneratus liber fcūs eſt q2 iam in eum caſum deuenit q̄ locū hr̄e non poterat. ⁊c. rō q2 aquilia dānū reſpicit.

Quod alicui. Pone exēpla q̄ dixi. s. e. ti. q̄ a iure. et ꝓſeq̄re vt ibi dixi et in regula. priuilegiū ꝑſonale. ⁊ ꝯcor. ad hāc. ỉ. e. in argumentū. in dn̄o q̄ ad fidelē et inf. d Fruſtra ſibi. pone ca. li q̄ ad dn̄m. xxij. q. v. de forma. Itē in eo qui interpoſita cōditōe ꝓmiſit et iurauit aliquid facere. de iureiu. peruenit. ij. vbi de hoc. In eo qui n̄ vult tranſactōȝ inťpoſitā obſuare. C. de pac. cū ꝓponaſ. ij.

Concordat.xxv.di.eſto ſubiectuſ.ibi.cur ego te habeo vt principē cū tu me nō habeas vt ſenatorez.ſed nōne hoſti ē ſeruāda fides.xxij.q.iiij.innocēs.xxiij.q.i.noli.ſo.vt ibi.no.et in dcō.c.peruenit.illud enī verū eſt cum ipſe hoſtis nobis fidem ſeruat.et ſic ꝯcordat cū hac regula. Item.ꝯ.xxxiij.q.v.ꝙ deo pari.vbi dr ꝙ ſi vir et vxor pari conſenſu continentiam vouent vno labente alter perſeuerare debet.ſolō.ibi nō fuerat fides homini ꝓmiſſa ſed deo.nam ſine vlla condiciōe impleri debēt que deo vouentur.xxxij.q.viij.c.vno.ī fi. Et vides ꝙ licz vxor adulterata fuerit.nihilominꝰ vir peccat adulterando.xxxij.q.vi.c.i.per totū.fruſtra igitur debitum petit qui qd dz non impēdit et fruſtra legis auxilium inuocat q̃ cōmittit in legem.de vſuris.quia fruſtra.et ibi de hoc. Vnū nota qñ partes ſibi adinuicem aliq̄d ſub pena promittūt et vna pars primo frangit fidem aut expedit magis alteri parti penā ꝓſeq̄ et ſtare pacto vel ꝯtractui aut magis expedit ſibi fidē rumpe. In primo caſu licet ſibi fides ſit fracta ipſa tñ ꝓ ſua parte fuet eādē et ſic penā petere potit cum effectu. In ſcđo caſu ſecure frangat fidē et fiet hīcinde penarū mutua ꝯpēſatō.vt.s.de penis.ꝯſtitutis.et ſic illā dec.intelligas et q̄ ibi no. Et ē ad hoc ſilr̃ qd no.de ꝯuēto ſup ſpoliatōe.cui aut expedit magis rehabere rē ꝓpriaz aut retinere quā poſſidet.in primo caſu agat.in ſcđo excipiat.hoc no.her.de or.cog.c.vl.

Delictū perſone.po.caſu in epō depoſito ppter crimen.ob hoc enim nō dz eccia rebus ſuis expoliari.xvi.q.vi.ſi epm.et ibi de hoc. Itē pone in ꝓcuratore q̄ falſauit inſtrm̄.qz ppter hoc non ꝑdet eccia cām.de excep.cū venerabilis.ꝛc.ꝛ delictū tutoris nō obligat pupillū.ff.e.ti.l.necz.et.ff.de tab.exhi.l.pnlti. Contra.xvi.q.iij.placuit.ij.vbi delictū plati nō repetentꝫ rem eccleſiaſticā nocet eccie.ad idē de preſcrip.c.i.et ꝑ totū.ſo.delictū aliud in faciendo et hoc nō ꝑiudicat eccie vt hoc ꝛ aliud in omittēdo.et hoc bene ꝑiudicat vt ibi. Ad hāc ſolutōz ꝯdicit.xxv.q.ij.ita noſ.vbi delictū qd ē ī faciendo preiudicat eccleſie.ſo.dici pt ſm io.q̄ hoc ibi no.et in dicto.c.ſi epm̄.ꝙ hec regl̃a intelliget̃ de detrimento facultatū.illd autē de detrimento honoris. Vel potius ibi nocet delinquētibus ꝙ eccie. Adhuc ꝯtra ſolutōm de cenſi.cū olim.vbi delictū qd eſt in faciendo nocet eccleſie.de in int̃.reſ.auditis.vbi delictū qd ē in omittendo nō ꝑiudicat eccie.ſatꝫ ꝯgrue poſſet diſtingui int̃ iudicialia et extraiudicialia vt ī iudicialibus iudiciorum fauore ſiue ſit in faciendo ſiue in omittendo ꝑiudicet eccie.et in decre.auditis hīc ꝑiudicauit eccie delictū qd fuit in omittendo.ſz fuit reſtituta.et ſic ñ ē ꝯ. In decre.cū venerabil̃.dici potuit extraiudiciale ſibi ſolꝰ ꝓcur̃.deliq̄t in faciēdo.ſ.inſtrm̄ falſando. Itē ꝯ.liiij.di.ſi ſeruus.vbi punit̃ epūs q̄ ꝓ vno ſeruo duos dat̃ dz.ſed illud facere dz de ꝓprio ſi hz nō d bonis eccleſie ꝓpter hanc regulā. Itē ꝯ.de or.cog.cū dilectus.vbi dolus ꝛ violentia abbatis eccleſie nocere vi dr.ſed ibi ſoluitur per her.in.ij.glo.ſ.ꝙ ibi delictum fuerat ꝯmiſſuz ꝑ ꝑlatuz et collegiū cōicato ꝯſilio. Et eodem mō ſoluit̃. C.de ſacroſan.ec.l.iubemus nullā.ibi.ppter delictū ꝑſone ꝯfiſcatur nauis eccleſie. Et no.ꝙ dicit hec regl̃a.delictū.qz ſm ꝓpriā huius vocabuli ſignificationem videtur loq̄ de eo qd ꝯſiſtit in omittendo ſm ea q̄ no.s.e.pactū.tñ illi ſignificatōi ñ ſꝑ ſtatur vt ibi dixi. Itē hoc ꝙ dicit perſone.itelligere poſſumus de prelato.et ē vulgare dñoꝝ meoꝝ anglicoꝝ.d reſcrip.ex parte.s.perſone.et de ap.bone memorie.vel indiſtincte de q̄libz ꝑſona intelligatur ꝙ delictū eccie non nocebit ſaltem cuz effectu quia daretur reſtitutio vſqz ad q̄driennium tm̄.niſi ex cā plus tpis dar̃ tur.vt.s.e.li.de reſti.in int̃.c.i.

debet ab alijs in exemplū

Fruſtra ſibi fidem quis poſtulat ab eo ſeruari cui fidez a ſe preſtitam ſeruare recuſat. Idem.

Delictū perſone non debet ī detrimē tū eccleſie redūdare. Idē

Rationi congruit vt ſuccedat in onere q̄ ſubſtituitur in honore. Idez.

Non argumentum trahi nequeunt q̄ ppter neccitatez aliq̄ñ ſunt conceſſa. Idem.

Nemo pt plꝰ iuris trāſferre in alium q̄ ſibi cōpetere dinoſcatur. Idem.

Rationi ꝯgruit. Po.caſū.i filio ꝑroni herede q̄ ſuccedit in honore iuris ꝑronatus ſic in onere defenſādi eccleſiā ſuccedere dz xvi.q.vij.filijs ac nepotibus. Itē pone in prelato q̄ ſuccedit in honore.ſic et in onere ſoluēdi predeceſſoris debita ꝓ eccie vtilitate ꝯtracta.s.de ſolu.c.i.idem in iudice.ff de iudi.l.mortuo iudice ꝙ eū iudicare oportuerat. Item eum qui ſubſtitutus eſt ſequi oportet.ad idem.s.de offi.dele.qm̄ abbas.et cōcordat ad hanc regulā.c.di.rōnis.ꝛ s.e.qui ſentit onus. Et qd ibi dixi hic adde.et per illā regulā pt etiā hic reſolui.vt.ſ.ſuccedat in onere qui ſubſtituit̃ in honore.ad hoc.xl.di.ñ nos.

Non argumentum.hec regula ſumit̃ ex.l.ff.e.t.q̄ ppter neccitatē.po.caſū.lv.di.c.i.vbi ex neccitate temporis ppter miniſtrorum defectū monachos permiſſum fuit aſſumi ad ꝓchiales eccias ceſſante hac neccitate in argumētū trahi non dz.vt ibi. Item ꝑ decre.s.de elec.cum in cūctis.ibi.ne qd q̄buſdā ꝓ neccitate tpis ꝛc. Et alienatō ſacroꝝ vaſorū ppter neccitatē redimendoꝝ captiuoꝝ ꝯceſſa ad ꝯſeq̄ntiā trahi nō dz. C.de ſa.ſan ec.l.añpnl̃.q̄ incipit.ſancimus.et ꝯcor.ad hāc regulā.s.e q̄ a iure.et.s.e.ꝙ alicui.nec ſuperfluit hec regula per illas q̄ loquūt̃ in eo qd conceditur ob fauorem vel ob grām.hoc in eo qd conceditur ob tpis neceſſitatē. Et dic etiam in argumentum.q.d.iuriſta vel arguens non dz arguere de eo qd interdū ex neccitate conceſſum ē.quia argumenta de ſimilibus ad peniꝰ ſilīa ꝓcedūt.ſz int̃ tps neccitatis ꝛ ñ neceſſitatis ñ ē ſilr̃tudo.gº nō ꝓcedit argumentatio.ꝛ ꝯcor.ad hāc r̃gulā.xxxv.q.i.c.i.per quod etiā exēplificare poteſ nā a ꝑñº gñis hūani licite ꝯtraxit frater cū ſorore.quia ex neceſſitate id fiebat.hodie autē creuit humanū genus et ſublata eſt neccitas.et ideo ñ licite ꝯtrahitur.ī.quartū gradum.de ꝯſan.et af.nō dz. C.de pa.q̄ fil̃.diſ.l.i.ꝛ.ij.vbi ꝓpter neccitatē famis lz filiū diſtrahere.qd alias nō liceret Et no.ex hac regl̃a illud gñale.ꝙ ceſſante cauſa ceſſat effectus.de iureiur̃.et ſi xpus.in fi.de ap.cū ceſſante.de pe.ꝛ re.cū infirmitas.de quo dic.vt no.de renū.pꝰ tranſlatōez lxi.di.§.hijs omnibus.xix.q.ij.duc.ceſſante igitur neccitate ppter quā diſpenſatū eſt ceſſat cōſtitutō.i.q.vij.qd ꝓ remedio.qd verū eſt circa facienda non circa iam facta.vt ibi no.et de iurīiu.et ſi xpūs.in fi.ad hoc.s.e.factum legitime.et eſt etiā hoc verū niſi vtilitas ſuccedat loco neceſſitatis.ſicut eſt de monachis ordinādis.vt ꝓbat̃.xvi.q.i.ſūt nōnulli.in fi.

Nemo pt plus iuris. Hec regula ſūpta fuit ex.l.ff e.ti.l.nemo plus. Pone caſum.xi.q.vij.daybertū.de dona.int̃ vi.et vx.nuper.vbi ſunt hec

verba et.ff.de acqui.re.do.l.traditio.et facit ad regulam ſ.de pig.cum ɔtra.et.ſ.e.is qui in ius.ibi.dū dicit.codeꝫ iure.et ſic nō maiori.et ɔcor.qḋ dr̄.nemo dat qḋ nō habꝫ de iure pa.ꝙ aūt. Contra de elec.ſuffraganeis. vbi mandat arcepūs qui ɔſecrat⁹ nō eſt epm̄ per ſuffraganeos ɔſecrari.et.ff.de acqui.re.do.nō eſt nouum.vbi creditor pignus diſtrahit cuius dominium nō habet.de ɔſe.di.iiij.ſolet.vbi etiam baptiſmū dat qui non habet ſo.vt no.i.q.i.c.i. qꝛ hoc eſt gn̄ale illa ſunt ſpālia.ſpālitatē rationē facile videre poteris.et iō no.hec.in predi.d'.cre.nup.et de iure pa.cura.nā ſpāle ī baptiſmo.vt in p̄di.c.ſolet.et demādare iuriſdictionis eſt ergo archiepūs

In toto partem nō ē dubium contineri. Idem.

In generali ɔceſſione non veniunt que quis non eēt veriſimiliter in ſpē ɔceſſurus.

Qui ɔtra iura mercatꝫ bonā fidē pſumitur nō hr̄e. Idem.

Bona fides non patiꝫ vt ſemel exactō iterū exigatur. Idem.

Cum quid vna via ꝓhibetur alicui ad id alia non dꝫ admitti. Idem

confirmatus demandare poteſt epis qui conſecrati erāt vt epm̄ conſecrent. Et in creditore ē ſpeciale ſicut in tutore et curatore. C.de admi.tu.l.vi.et.l.lex que.et in ꝓcuratore.inſti.de re.diui.§.nihil. In iudice.inſti.de of.iudi.§ fi.in executore.ff.d' euic.ſed pignora. In vſufructu formali.ff.de vſufruc.l.ꝙ nēm. In eo qui bona fide emit a male fidei poſſeſſore qui vſucapit.inſti.de vſuca.§.ꝙ autem.in cenſitoribus ⁊ flumine.ff.de acqui.re.do.l.ergo.§.alluuio

In donatione libertatis.inſti.de liber.§.vi.

In toto partē. Pone.exēpla q̄ dixi.ſ.e.plus ſemper.⁊ ꝓſequere vt ibi.et cōcordat.ff.de excep.rei iudi.l.ſi q̄s cū totū periſſet partē petit.exceptō rei iudicate nocet.nā ps in toto eſt.ɔcor.xiiij.q.v.penale.xxij.q.iiij.meretrices.d' pe.di.i.hoc idem. caſuꝫ.xvi.q.i.frater nr̄.vbi gn̄alis

In gn̄ali conceſſiōe. Po. ɔmiſſio facta legato per papaꝫ non extenditur ad cauſas fidei. Itē pone per decre.ſ.e.li.de pe.et re.ſi epꝯ.vbi habes hec vba. Item per.l.C.q̄ res pig.ob.poſ.l.i.vbi in generali obligatione pignoris nō veniūt vxor alūni.et que quis veriſimiliꝫ non eſt credend⁹ ſpāliter obligaſſe.et facit optime.ſ.e.li.de of vicaꝫ.cum ī gn̄ali.et no.quia non ſolum in obſcuris inſpicimus id qḋ ē veriſimile.ſed etiā in gn̄alibus.de p̄o.ſ.e.inſpicimus.de ſecundo hic et in concor.et.ff.de pecu l.l.q̄ peculij.adminiſtratōꝫ ɔcedat vidꝫ ꝓmittere gn̄aliter quod ſpecialiꝫ permiſſurus eſt.et.ff.de pig.obli.gn̄ali.rerum quas quis habuit habiturus ve ſit.ea non ɔtinebunꝫ que veriſimile eſt aliquem ſpecialiter obligaturum non fuiſſe vt puta ſuppellex. Item veſtis relinquenda eſt debitori. Si queraꝫ quomō ſcietur q̄ ſunt illa que veriſiliter in ſpē nō dicerentur ɔceſſiſſe. Rn̄o hoc cognoſci ex īpoſſibili vl' inhumana vel dura ſeparatōe vt puta miniſteria artis ſue vel que ad affectionem pertinent generali obligatione non veniunt vt in predic.l.obligatione.et.l.ſe.et ꝓbat optime. C.cōmunia vtriuſꝫ iudi.l.poſſeſſionum.vbi habes ꝙ poſſeſſiones in quibus ſunt aſcripticij ita debent diuidi ꝙ penes vnumquēqꝫ integra familia remaneat.vt pater a liberis.coniunx a viro.frater a ſorore non ſeparenꝫ. Et no.ex hac regula verbum gn̄ale reſtringi.ad idem.ſ.e.li.de Rep.c.ij.et.c.ſi eo tp̄e.d' prebē.cū cui.et.c.quāuis.cū ſi. Item facit hec regula ad queſtōꝫ de eo qui gn̄aliter teneꝫ aliq̄ꝫ ɔ oēs iuuare nunq̄d ɔ ſe vel filios.et no.de hoc.xxij.q.v.de forma.in prima gl'.et de iureiuꝫ.petitio.in vi.glo.

Qui contra iura mercatur. Pone caſū in eo q̄ recipit eccl'iam de manu laici.xvi.q.vij.ſi q̄s deinceps. In eo qui emit ſpūalia.de ſimo.n̄ ſatis.ad idē. C.de agri.et cēſi.l.quēadmodō.vbi qui emit aſcripticiū ſine gleba contra legū interdcā mercaꝫ.et malefidei poſſeſſor dicitur.et ideo quia talis preſumitur non hr̄e bonā fidem et ideo non preſcribit vt in predictis iuribus. Cōtra.ſ.de do.i.c.aplice.ſꝫ ſolue vt ibi ī glo.ſed videtur. Itē ɔtra.ſ.de iure par⁹.cura.ſolue.vt h.et ſic patet ꝙ iuris ignorantia non excuſat ī preſcriptōib⁹ ſicut nec in vſucapionibus.ff.de vſuc.l.nūq̄.j.

Bona fides nō patitur.hec regula ſumpta fuit ex.l.ff e.t.l.bona fides.eccleſia non debet ſuū repetēe cum augmento.ſed ſi ſemel exactum iterum exigeret augmentum reciperet.xij.q.ij.fraternitas.ad idem de penis.c.ſuam.ff.de tabu.exhi.l.iij.§ cōdemnatō. Et habet locū hec regula etiaꝫ in penis q̄ ſeꝫ exacte ab eodem iterū exigi non debent.ad hoc.xiij.q.ij.c vi.de iudi.c.at ſi clerici. C.de penis.l.oēs. Ab eodem idē dixi quia ſi plures in ſolidū teneꝫ ad penam ſoluta pena ꝑ vnum non liberatur alter.xij.q.ij.cum deuotiſſimaꝫ.ff.ad l.aquili. Item mela.§.ſed ſi plures. An autem res et pena ſimul peti poſſint dic vt no.xxv.q.ij.ſi eccleſie.hanc auteꝫ regulā dico verā in hijs quoꝝ cū vnica exactione finiꝫ vnde ſi .x.debeo ipſarū ſolōne tollitur oīs obligatio vnde non patitur bona fides vt illa iterum exiganꝫ et ſi ſoluanꝫ vt indebita repetuntur.qḋ dic vt no.i.q.iiij.in fi.de ſolu.c.vi. Si aūt vnica exactōne non finiꝫ obligatio.pone in ex actione debiti vxoris ad virum.et econuerſo non habꝫ locū regula. Idem in ꝓcuratōe quam exegit epūs viſitās p̄mo anno.nā ſ⁰ anno viſitans iterum ꝓcurationem exegit et idem ſi ex neceſſitate eccleſie iterū eodē āno viſitaret.et ſic pt̄ intelligi de cenſi.cū venerabilis.vbi de hoc.et.xviij.q.ij.viſitandi. Idem dico in exactione pene vbi hoc actū eſt in contractu.vt tociens pena cōmittatur et exigi poſſit q̄ciens ɔ factum fuerit.nam tūc pena ſemel exacta etiaꝫ ab eodem iterū exigeꝫ.ɔtractus eni ex cōuentione legem accipiūt.j.e.contractus.cū ſuis concor.ſꝫ veritate inſpecta in hijs caſibus et ſilibus nō eſt idem ſꝫ aliud licet eiuſdē generis. Et facit hec regula ad q̄ōneꝫ quā no.io.xij.q.ij.mo nem⁹. An ſi eccl'ia ɔſecuta eſt ſuuꝫ a poſſeſſore qḋ facere pt̄.vt.e.q.apl'icos.an adhuc idē poſſit petere a prelato.et certe nō.quia bona fides hoc non patitur.vt hic.ad penā tū agere bene poſſet ɔ cum.vt.ſ.dixi.de hoc etiaꝫ no.de re.

Cum quid vna via. Pone ca.xxxiij. ec.non ali.ſi q̄s q.v.hec imago.ſ.e.li.de cōceſ.preben.deteſtāda. C ſi mā.ita veni.ne.ꝓſti.l.vi.vbi dicit tex.eā que ita venit ne corpe q̄ſtū faciet.nec in caupona ſub ſpē miniſtrādi ꝓſtitui ne fraus dicte legi fiat.ꝯ.cōcor.ſ.de ꝓcuꝫ.tuc.cū ſuis ɔcor. No.g⁰ ꝙ cū aliquid ꝓhibetur ꝓhibentur omnia q̄ ſequūtur ex illo.vt.ſ.e.cum quid.et ꝑ que ꝑueniri poſſit ad illud.vt hic.fallit hoc interdū quia ſeruus non admittitur ad teſtimonium neqꝫ pro domino nec aduerſus dominū et tamen teſtificatur de facto ſuo.puta dū dicitur ꝑ eū depoſitū vel ɔmodatum.vel ſimile.iiij.q.iij.ſerui neqꝫ

Jtem qui non pt accuſare denūciat. de iureiur. queadmodum. in fi. ſ; alius eſt effectus denunciatōis q̄3 accuſatōnis. ut ibi p3. ſed idē etiā vbi idē eſſet effectus vtriuſq3. de cogna. ſpi. tua. vbi de hoc. Jtē pronū nō vocat libertus in ius ſine venia. ſi tñ agat alieno nomine bñ. ff. de in ius vo. l. q̄ſitū. rō. q2 nō ipē ſed ille cuius nomīe agit cōuenire videt. et facit quod dixi. s. e. poteſt. Jtem denegatur dilatio vna via. ſc3 p remediū iuris cōmunis. cui conceditur alia via per beneficiū ſc3 reſtitutōis in integrū. ut de reſti. in inte. coram. ſed dic ut ibi in ul. glo. Jtem prelatus de mobilibus p eccleſiā acquiſitis teſtari nō pt. et tamē in egritudīe moderate pt de ipſis aliqua erogare. de teſta. ad hoc. Jtem pr̄ nō pt filiū priuare quarta et tñ libertates dando minuet quartā. et ſic alia via puat eū. ff. de inof. teſta. papinianus. §. qm̄ aūt. v. cū igit. ⁊ eſt ſpeciale libertatū fauore. Satis circa hoc dici poſſet q cū aliquid ,phibetur habito principaliter reſpectu ad phibitū non ad viā vel modū quo ,phibent. exēplifica p iura in principio inducta. et p decre. de cōceſ. pben. ɔſtitutus. tūc ſufficit ,phibitū vna via vel modo ut ad id in ei9 fraudē alia via vel modo admitti nō debeat ut hic. ſpēale tñ eſt in libertate. ut. s. dixi. Si aūt ,phibitio pncipaliter ſe habeat ad viā vel modū non ad rem. tūc ſecus. vñ alteri eccīe alligatus epē nō eligit ſed poſtulat. Jtem qui iurauit non accuſare bñ denūciat. q2 ſibi nō eſt ,phibitum deferre crimen. ſed p modū accuſatōis deferre ,phibitū eſt. Jdē in caſu de iudi. examīata. vbi petendo rē vna actione repellor. ⁊ p aliā admittor. et hō ē videre in oīb9 actionib9. nā deponēs agēs ɔmodati repellit. agēs depoſiti admittit. ⁊ ſic de ſingul.

Contractus. dicūt vulgares pactū rūpe leges. ⁊ hoc dicit hec regula q̄ ſumpta fuit ex. l. ff. e. ti. l. ɔtractus. Quidā ponūt caſum p canonem. xviij. q. ij. eleutherius. vbi ɔuentio inter epm diocesanū et fundatricē inita de oblatōibus obuenientibus in feſto ipſius eccleſie ſeruāda eſt. depoſitarius de iure cōi tenet ſolū de dolo et lata culpa q̄ ɔpatur dolo. ſi tñ interuenit ɔuentio ut teneat de leui ⁊ de leuiſſima culpa ⁊ etiā de caſu fortuito illa ſeruat. de depo. c. ij. ad idem. ff. depo. l. i. §. ſi cōueniat. et ibi ſunt hec vba. ɔcor. de ɔmo. c. vno. s. e. li. de pac. c. i. Et q dicit regula hic cōuentōne intelligas honeſta et nō cōtra bonos mores. vñ ſi ɔuenerit ne dolus pſtet nō valet cōuentio. ut in pō. l. cōtractus. ff. e. ti. in impoſſibili idē. qd̄ dic ut dixi. s. e. nemo pt.

Damnū quod q̄s. hec reula ſumpta eſt ex. l. ff. e. t. qd̄ quis ex ſua culpa. Pone caſū p canonē. xxiij. q. iiij. diſplicet. vbi ſi quis ductus ad iudicē ſe de equo ,piciat et ledat ſibi ſoli imputet. Jdem p decre. s. e. li. de pbē. ſi clericus vbi clericus q̄ negligit petere pbendā ſibi debitā cum vacat ſibi imputare debet nō ſequēti expectāti. ad idem. ff. p ſocio. l. cū duobus. §. fi. et. l. ſe. vbi ſocius omniū bonorū damnatus ex cōtractu ob ɔtumaciā ſuā vel ex maleficō puta furto vel ſimonia nō recupat a ſocio. ɔcor. l. di. ſepe. ⁊. c. hij qui. de homi. c. ul. et. ff. ad. l. aq̄liā. ſi putator. Jtē ,pcurator penā quā ex ſuo delicto pſtitit a dño non recuperat. ff. de ,pcu. q̄ ɔprio. §. idē ecōtra. ad idē. C. de euic. l. emptor fundi. vbi dr q ſi emptor in iudicio nō fuit re euicta de euictōne nō agit cōtra venditorē. q2 culpa ſua res euicta videtur.

Jnfamibus. Po. ca. p canonē. lxxxi. di. tantis daniel. ō exceſ. pla. inf dilectoſ. Et dicit lex. neq3 famoſis et notatis. et quos ſcelus et vite turpitudo inq̄nat. et quos infamia ab honeſtoꝝ cetu ſegregat dignitatis porte patebunt. C. de dig. l. ij. li. xij. ad idem. xxxiij. di. laici. vbi dicitur q opinio ordinandi vacillare nō deb3. de teſti. c. vl. de accuſa. omnipotenſ. C. de infa. l. vna. De infamia autem quid ſit et quō contrahatur ⁊ de multiplici ipſius genere dic ut no. iij. q. vij. §. tria. v. porro infamia. ⁊ q dicit regula de dignitatibus intelligas eccleſiaſticis et ſecularib9. Jnfamis enim iudex eſſe nō pt. iij. q. vij. infamis. bñ tñ pt arbiter eſſe. de arbi. l. ped9. iij. q. vij. §. tria. v. cognitores. an ,pcurator poſſit eē. q̄re no. l. di. accedēs. iij. q. vij. infamis. ⁊. q. x. c. ul. et de iu. ca. impatoꝝ. in vl. glo. ⁊ inſti. ō excep.

Certū ē. Pone caſū. xxiiij. q. iij. plerīq3. s. e. li. §. vl. de elec. auaricie. ff. ad vel. q̄uis. §. ſi cū eſſem. ɔcor. i. q. i. ſunt nōnulli. de ſimo. in tm̄. de emp. ⁊ vē. ad noſtraz. s. e. li. de elec. cōmiſſa. §. porro. de immu. ec. clericis. ⁊. c. vl. ff. de leg. l. fraus. C. de legi. nō dubiū. vbi ſunt hec vba. Circa hāc aūt regulā nō inſiſto ,pſeq̄re enī eā ut no. xiij. q. ij. plerīq3. her. de puil. q̄nto. ac. ff. de leg. l. cōtra legem. et facit quod dixi. s. e. cū quid vna.

Data Rome apud ſanctū Petrū. Nota ar. q tabellio in inſtrumento d3 ſcribere locū initi cōtract9 de hoc dixi. s. e. li. de re iud. abbate ſane. ad fi.

f ¶ Quinto nonas marcij. i. tercio die intrante marcio. Scire debes q menſis diuidit p kalendas. nonas ⁊ id9. Et dicunt kalende. a calo. i. voco. q2 tunc fiebat vocatio ad nundinas. et iſte nundine fiebant in quinto die vl' ſeptimo menſis. ut patet in kalēdario. vñ in prima die mēſis dicit kalendas. in ſcd̄o dicit q̄rto nonas. interdum ſexto nonas. quia ſunt quidā menſes qui habēt ſex nonas alij. iiij. tantū. et hij qui habēt ſex ſunt q̄ttuor tm̄. ſ. Marci9 Maius. Julius. et october. vñ vſus. Sex nonas maius october iulius et mars. Quatuor ac reliqui tenet idus q̄libet octo. Jn marcio igitur prima die dicimus kalendas ſcd̄a. ſexto nonas. i. ſexto die ante nonas. Jn tercio. v. nonas. i. quinto die ante nonas. et ſic deinceps. Septima die dicebamus nonas. q2 eodē die erant nūdine. Si vero mēſis hēbat. iiij. nonas tm̄. ſcd̄a die dicebamuſ nonas. q2 eodē die erāt nūdīe. p9 has nonas ſiue eſſent in q̄nto die ſiue ſeptio ſm diuerſitatē mēſiū quā. s. poſui denomīabamus dies ab idus. Jdus aūt interptatur diuiſio. q2 tunc diuidebant nūdine. Et q2 idus ſp erat. viij. dies poſt nonas. q2 quolibet mēſe p. vij. dies durabāt nūdine. ido ſtatim poſt nonas ſiue. v. ſiue. vij. die dicebatur. viij. idus. i. viij. die an̄ idus. ſequenti die dicebat. vij. idus. i. ſeptīa die ante idus. ſubſequēti. vi. idus. et ſic de ſingul. Tredecima die cū mēſis habet. iiij. nonas tm̄. vel q̄ndecima cu3 h3 ſex dicim9 idus. q2 tūc diuidebant nūdine. deinde denoīabam9 p kl'as. et ſi mēſis h3. xxxi. dies. ⁊. iiij. nonas tātum ſic ianuari9 poſt id9 dicim9. xix. kl'as. ⁊ demū. xviij. vſq3 ad kalendas. i. octauo die ante kalendas. Cū ergo dicimus. xv kl'as marcij. idem ē dicere. xv. die ante kalendas

Contractus. Idem ex ɔuentōe legē accipere dinoſcunt. Idem.

Damnu3 qd̄ quis ſua culpa ſentit ſibi deb3 nō alij imputari. Idē.

Jnfamib9 porte nō patēant dignitatū. Idē.

Certū eſt q is ɔmittit in legē q̄ legiſ verba ɔplectens ɔtra legis nitit voluntatem.

Data rome apud ſanctum petrum

marcij.i.iiij.die exeunte februario. et ſic de ſingulis. Si
aũt menſis habeat.xxx.dies.poſt ydus dicim⁹.xviij.kl'as
et demũ.xvij.et ſic de ſingul' vſq; ad fi. Si vo hʒ.xxviij.ut
ſ arius.tunc poſt idus dicimus ſtatim.xvi.kalendas. Si
vero menſis habet.xxxi.dies ⁊.vi.nonas ut marcius.tũc
poſt ydus ſequenti die dicimus.xvij.kl'as.et ſic de ſingu
lis vſq; ad kalendas. et cum dicimus.xvij.kalendas

quito nonas marcij ponti
ficatus noſtri anno q̃rto.

aprilis.i.xvij.ante
kalendas.i.xvi.die
exeũte marcio. Idẽ
in alijs. Meſes au
tẽ quot dies habe
ant nota p̃ hos v̾
ſus. Junius aplis
ſeptemq; nouẽq; tricenos. Plus vnum reliqui ſed habet
februs octo vicenos. Cui ſi biſextus fuerit ſupadditᷓ vn⁹
a¶ Pontificatus.ſcire debes ꝙ romanus pontifex ex ſo
la electõne facta a duabus ptibus cardinaliũ vocem ha
bentium.de quo dic ut.s.e.li.de elec.vbi periculũ.pſula
tum aſſumit.s.de elec.licet de vitanda. Sʒ ꝯſuetudo ẽ ro
manoꝝ põtificũ que poti⁹ eoꝝ ſolito vſu q̃ iure roborat̃.
ꝙ poſt electionẽ añ ꝯſecrationẽ ⁊ coronationẽ nõ ſcribũt
pontificatũ in data.licet pdic.decre.licet.s.de elc.dicat.
roman⁹ põtifex habeat̃ q̃ a duabus ptibus ⁊c. Inquãtũ
dicit põtifex.vĩdr ꝙ extũc põtificatũ ſcribere poſſit. Cũ
ꝓ illa ꝯſuetudĩe fac̃ lex. C.ð q̃dri.pſcp.l.vlt.in fi.ibi.exq̃
impiales ſuſcepimus infulas.vñ et dies coronatõnis dr
ortus impij.ſic pt intelligi. C.de fer.l.vl. nec dr impator
niſi corona ſuſcepta.ff.de teſta.mili.l.añpenul'.ſicut nec
archiepus niſi recepto pallio.s.de vſu pall'.niſi.ad idem
.C.li.xij.de decur.l.fi.ff.de re mil'.l.ex eo.in aut.de ꝯſu.
in fi.ſʒ tũc añ coronatõem ſcribũt datã locũ et diẽ ponen
do.data ſuſcepti a nobis apl'atus officij ãno ⁊c. ⁊ tunc eẽ
nõ ſcribũt ſe ſimpl'r epos.ſʒ ſic ſcribũt.talis.pone.boni
facius electus epus. Itẽ tũc nõ bullãt bulla integra.ſed
tunc tpis ſi quas lr̃as concedũt ponũt mediã bullã.i.illã
ptem que habet capita ſculpta.⁊ ex alio latere quo poni
tur nomen plana eſt bulla ſine nomine. Poſt coronationẽ
aũt ſcribũt pontificatũ in data.vñ ꝙ prius ſcribebãt pa
ta ſuſcepti a nobis apl'atus officij.ſcribant data pontifi
catus nr̃i. Item vocãt ſe ſimpl'r epos.et dãt bullã cũ noĩe
ſuo. Et ſunt hec bene notãda.qꝛ iam vidi in quadã eccĩa
cathedrali hic vicina cuius nomẽ ſileo ſcõm expectanteʒ
ex hoc errore in aſſecutõe pbẽde pmo pferri. Et hoc mo
do bonifacius fuit electus die exeũte decembri.coronat⁹
et conſecratus fuit die.xxiij.Januarij. Habebat vn⁹ ex
pectans eius aucte lr̃as cum tali data.data.iiij.kalendas
Januarij pontificatus noſtri anno.iij. Alius expectans
eadẽ aucte in eadẽ eccleſia habebat lr̃as huiuſ date.data
nonas apl'is pontificatus nr̃i anno.iij.⁊ ĩſ ẽ dicere.data
.v.die apl'is.et ſupior data.iij.die exeunte decembri.et
dixi.s.xxi.glo.vacabat pbenda in illa eccĩa et querebat̃
cui deberetur.et errore peritoꝝ huius iuris hũc modum
ignorantiũ ꝓnuuciatũ et obtentũ fuit illũ qui habebat
datã ſub tercia die exeũte decẽbri poꝛẽ eſſe et debere pfer
ri.qꝛ cõſiderabãt dicti iuriſpiti ꝙ ſiue annus incipet a ꝓ
motõe romani pontificis q̃ fuerat ut pdixi die decẽbris
ſiue a natiuitate oĩmĩnõ ille erat pmus ⁊ verũ dicebãt il
lo modo ꝯputãdo.ſʒ qꝛ ann⁹ pontificatus incipit a ꝯſec
tõne et coronatõe nõ ab electõe.ut.s.dixi que coronatio
ut pdixi fuerat.xxiij.die Januarij.ideo male fuit obtentũ
et huius rei errore fuit poſterioꝛ priori prelatus.qꝛ cer
tum eſt ꝙ exquo annus pontificatus bonifacij incipiebat
ut pdixi ꝙ io q̃ nonas april'.i.quinto die aprilis habuit
gratiam pcedebat in grã illũ q̃ habebat datã ſub tercio.

die exeunte decembri i.iiij.kalẽdas Januarij eodẽ anno
fere in nouẽ menſibus ut clare pʒ cõputanti. Semp ergo
iuriſperiti q̃ ꝓnũciare habẽt ſup poſterioritate ⁊ poꝛita
te impetrantiũ aduertere dñt diẽ pontificatus.i.corona
tus ut recte ꝓnũcient.⁊ idẽ in ſil'ib⁹ caſibus et hic.alias
ut dixi iure nõ bene ꝓbat̃.q̃ de cã ut talis erroꝛ ab eis eui
tetur.hoc hic ſcripſi quod alias ſcptũ nõ reperi.
b¶ Anno quarto. Fuit hec data.et iſte annus põtificat⁹
ſui currẽtibus annis dñi.M.CC.xcviij. Quero aũt qñ
inceperũt ligare noue ꝯſtões huius.vi.li.de hijs loquoꝛ
que ſunt iuris noui ꝓmulgatorie nõ declaratorie veteriſ
iuris. Et videt̃ ꝙ a tpe huius publicatõis poſt duos mẽ
ſes.in auten.ut facte no.cõſti.in rubro ⁊ nigro circa pri.
.§.ut aũt aptius.et ĩſ tenʒ hér.s.in ꝓhemio.in fi.iij.glo.
et.s.de cõſti.c.ij.et fac̃ qð no.de poſtu.pla.c.i.cũ enĩ id
ſit iure ciuili expſſum et nẽo iure cõtrariũ nõ ſit cautũ er
go illud ius ſeruabimus.⁊ ideo ſm hoc finitis duob⁹ mẽ
ſibus.ſ.tercõ die intrãte maio eodẽ ãno inceperẽt ligare.
Itẽ et nẽo vidꝛ iure roboratũ.s.ne cle.vel mo.c.vl.et.s.
de ſen.ex.nouerint.et.s.e.li.de cõceſ.pbẽ.qꝛ cũctis.circa
prin.et in hijs oĩb⁹. De ĩſ tñ vidꝛ tenere Jo.lxxij.di.ꝓpo
ſuiſti in glo.ex ĩſ.ꝙ ſm canões ligat ꝯſtõ poſt.vi.menſes
allegat.xviij.di.c.vl.qð de conſtõe principis nõ loquit̃
ſed ꝙ illud tps duoꝝ menſiũ nõ ſit tpus ordinarioꝝ vi
det̃ ꝓbari.s.de pe.et re.cũ infirmitas.vbi conſtõ pnci
pis non ligat niſi exq̃ p platos fuit publicata.ad ideʒ.s.
e.li.de pbẽ.cũ ſingula.vbi dat̃ vnus menſis a tpe noticie
ad idem in aut̃.ut in pũa.do.ſacra.mi.nõ fi.circa fi.colla.
.v.vbi dantur tres menſes.et in aut̃.ut neq; miles neq;
federatus.§.ſi igit̃.colla.ix.vbi dant̃.xx.dies tm̃. Dixit ac
cur.ꝙ in pdic.l.dꝛ eſſe ſpẽale.et idem de ſupradictis de
cre.eſt dicendũ.fateoꝛ enĩ ꝙ licet ꝯſtõ principis liget p⁹
duos mẽſes.ut.s.dixi.id locũ hʒ cũ in ipa ꝯſtõe aliud nõ
cauetur nec tempus adicit̃.illud enim ſeruandũ eſt.⁊ ſic
intelligunt̃ ꝯtraria vtriuſq; iuris. De hoc habui queſtio
nem de fcõ a pn.huius li. Et dicebant ꝯtra me quidã ad
uocati ꝙ conſtitutõeſ huius libri nõ ligabant niſi exquo
iſte liber fuit publicatus bonoñ.ut ſic ignorãtes nõ ligãt
ip.c.ꝓpoſuiſti.lxxij.di.et.xxij.q.iiij.dixit ſara. Et ego cõ
tra eos dicens ꝙ ſm dictũ ipoꝝ in ciuitatibus in quibuſ
nõ viget ſtudiũ et ad quas liber iſte directus non fuit ad
huc ꝯſtões huius libri nõ ligarent qð eſſet abſurdũ.ſa
tis ergo ꝓbabili rõe id tenendũ videt̃ qð.s.dixi et audi
ui etiã tpe nicolai tercij caſſatam electionẽ cuiuſdam epi
qꝛ nõ ſeruauerat decre.cupiẽtes.s.e.li.de elec.q̃ tũ ante
duos mẽſes ſolũmodo fuerat publicata. An aũt ꝯſtitutõ
reſpiciat pendẽtia.dixi.s.e.li.de elec.licʒ canõ. Que hijſ
ſcriptis ſunt ſupflua defectuoſa vel falſa.radenda ſupplẽ
da et corrigẽda ſe offerũt.in quibus aliq̃liter excuſari me
reoꝛ.qꝛ corrigi ſum paratus.tũ qꝛ exq̃ ſcribere cepi ſi n
gulis quaſi diebus binis lectõibus et alijs pter lecturã
ineuitabilibus negocijs implicatus ſingula põderare nõ
potui.tũ qꝛ dñi mei ſupius iã dcĩ mãdato ⁊ ſtudentiũ de
uictus inſtantia ea nõ meo velle liberata publicare ꝯpel
loꝛ quinimo etiã ex falſo ſcriptis ſm pl'ẽm ꝯmẽdaboꝛ qꝛ p
ipa veritatis inueſtigandi materiã alijs pparaui. Suſci
piant igitur ſtudentes minute ſciẽtie labores meos remi
niſcẽtes ꝙ vidua q̃ obtulit duo ſola miuta ꝓpt̃ ſui affectũ
larga plus omnibus dicit̃ obtuliſſe.marci.xij.xxiij.q.i.
odi.de pe.di.i.c.i.verſus fi.nã ſi deus dederit maiores
⁊ ſumme vtiles eis in poſterũ labores meos offeram.iam
licet non nouiter inchoatos. ¶ Dñs Johãnes andree

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Decretaliū liber ſextus vnacum apparatu dñi Johannis andree in inclita Spirenſium urbe diligēter impreſſus. factore Petro drach iuniore ciue inibi Anno domini. M.cccclxxxi. .xvij. menſis auguſti finit feliciter.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

TIFFEN Gray Scale
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
R G B W G K C Y M
© The Tiffen Company, 2007
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Inches
Centimetres
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black